



การเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทาง
การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1



การค้นคว้าอิสระเสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2564
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

การเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทาง
การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1



การค้นคว้าอิสระเสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2564
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

การค้นคว้าอิสระ เรื่อง "การเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยาย
โอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1"

ของ นริศรา มากมี

ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.ธีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย)

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา ศรีพันธ์)

หัวหน้าภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา



ชื่อเรื่อง	การเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิจิตร เขต 1
ผู้วิจัย	นริศรา มากมี
ประธานที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.ธีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย
ประเภทสารนิพนธ์	การค้นคว้าอิสระ กศ.ม. การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2564
คำสำคัญ	การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา, หลักสูตรฐานสมรรถนะ, โรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ และเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 โดยวิธีดำเนินการวิจัย ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 จำนวน 226 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) แบ่งเป็นผู้บริหารจำนวน 16 คน ครูผู้สอนจำนวน 210 คน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า

1. แนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 พบว่า มีทั้งหมด 17 แนวทาง แบ่งออกเป็น ด้านการจัดทำหลักสูตร 4 แนวทาง ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร 5 แนวทาง ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ 3 แนวทาง และด้านการประเมินหลักสูตร 5 แนวทาง

2. ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านการจัดทำหลักสูตร และด้านที่มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านการประเมินหลักสูตร



Title THE PREPARATION FOR CURRICULUM ADMINISTRATION ON
COMPETENCY BASED OF SCHOOL EDUCATIONAL
OPPORTUNITY EXPANSION SCHOOLS UNDER THE OFFICE
OF PHICHIT PRIMARY EDUCATION SERVICE AREA 1

Author NARISSARA MAKMEE

Advisor Associate Professor Thirasak Uppamaithichai, Ph.D.

Academic Paper M.Ed. Independent Study in Educational Administration,
Naresuan University, 2021

Keywords Preparation for Curriculum Administration, Competency
Based Curriculum, Education Opportunity Expansion
Schools

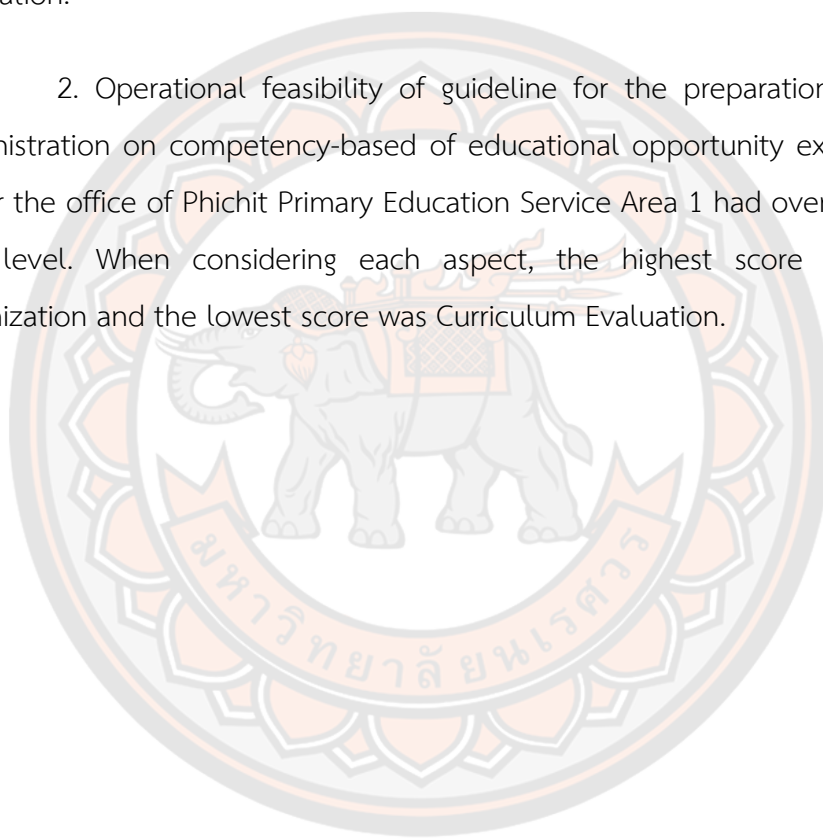
ABSTRACT

This study aimed to study guidelines for the preparation for curriculum administration on competency-based and examine operational feasibility of guidelines for the preparation for curriculum administration on competency-based of educational opportunity expansion schools under the office of Phichit Primary Educational Service Area 1. The first step was to study guidelines for the preparation for curriculum administration on competency-based. The informants were 5 experts. The in-depth interview was used for collecting information. The data were statistically analyzed using content analysis. The second step was to study operational feasibility. The samples were 226 school administrators and teachers who work in educational opportunity expansion schools under the office of Phichit Primary Education Service Area 1 by Stratified Random Sampling method. There were 16 school administrators and 210 teachers. The research instrument was a questionnaire. The statistics used for data analysis were mean and standard deviation.

Results showed that:

1. Guidelines for the preparation for curriculum administration on competency-based of educational opportunity expansion schools under the office of Phichit Primary Education Service Area 1 were 17 approaches as following; 4 approaches of course preparation, 5 approaches of curriculum organization, 3 approaches of curriculum implementation, and 5 approaches of curriculum evaluation.

2. Operational feasibility of guideline for the preparation for curriculum administration on competency-based of educational opportunity expansion schools under the office of Phichit Primary Education Service Area 1 had overall scores in the high level. When considering each aspect, the highest score was Curriculum Organization and the lowest score was Curriculum Evaluation.



ประกาศคุณูปการ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ธีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษา ค้นคว้าอิสระเป็นอย่างสูง ที่ให้ความอนุเคราะห์แก่ผู้วิจัยในทุกเรื่อง ทั้งชี้แนะแนวทาง ให้คำแนะนำ ปรึกษา ให้กำลังใจและความห่วงใยแก่ผู้วิจัยตลอดมา จนการศึกษาค้นคว้าอิสระสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.สถิรพร เขาวนชัย อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารและพัฒนา การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร นายประหยัด เจริญชัย ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองพระ นายวิชัยพล ถิ่นนุช ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลวังทรายพูน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ดร.กิริติ จันทรมณี รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษายะลา เขต 2 ดร.สิทธิศักดิ์ เทศประสิทธิ์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ดร.วนิดา จันทรมณี ศึกษาานิเทศก์เชี่ยวชาญ นางสาวสุภาพร บุญคำ ศึกษาานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ นายอารีย์ ทะจะกัน ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสระประทุม (มิตรภาพที่ 54) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศพิจิตร เขต 1 ผู้ทรงคุณวุฒิที่สละเวลาอันมีค่าของท่าน ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบหาคุณภาพของ เครื่องมือ และให้สัมภาษณ์เพื่อนำเสนอความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์สำหรับการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้

ขอบพระคุณผู้บริหารและคณะครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศพิจิตร เขต 1 ที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามการวิจัยตลอดจน ผู้อำนวยการและคณะครูโรงเรียนบ้านหนองพระทุกท่าน ที่ให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ มอบความรัก ความห่วงใยและให้กำลังใจเสมอมา

ขอบคุณ พี่น้องนิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา รุ่นที่ 32 ที่ให้การสนับสนุน ช่วยเหลือให้คำปรึกษาคอยมอบกำลังใจตลอดการวิจัยในครั้งนี้

เหนือสิ่งอื่นใดขอขอบพระคุณบิดา มารดา และญาติพี่น้อง ของผู้วิจัยที่คอยมอบความรัก กำลังใจและให้การสนับสนุนในทุก ๆ ด้านอย่างดีที่สุดเสมอมา คุณค่าและคุณประโยชน์ อันพึงจะมีจาก การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ผู้วิจัยขอมอบและอุทิศแด่ผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่านผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า งานวิจัยนี้จะ เป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาในสถานศึกษาต่อไป

นริศรา มากมี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....ค	
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....จ	
ประกาศคุุณูปการ.....ช	
สารบัญ.....ช	
สารบัญตาราง.....ฉ	
สารบัญภาพ.....ฐ	
บทที่ 1 บทนำ.....1	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....1	
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....4	
ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย.....4	
ขอบเขตของการวิจัย.....4	
นิยามศัพท์เฉพาะ.....6	
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....9	
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา.....10	
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ.....11	
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับหลักสูตร.....16	
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา.....20	
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับหลักสูตรฐานสมรรถนะ.....36	
บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1.....45	

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	49
กรอบแนวคิดในการวิจัย	53
บทที่ 3 วิธีดำเนินงานวิจัย	53
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิจิตร เขต 1.....	53
ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของแนวทางเตรียมการบริหาร หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1.....	56
บทที่ 4 ผลการวิจัย	61
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิจิตร เขต 1.....	61
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของแนวทางเตรียมการบริหาร หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1.....	66
บทที่ 5 บทสรุป.....	75
สรุปผลการวิจัย.....	76
อภิปรายผล	78
ข้อเสนอแนะ	83
บรรณานุกรม.....	85
ภาคผนวก.....	89
ประวัติผู้วิจัย	117

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงการสังเคราะห์การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา.....	31
ตาราง 2 แสดงวัน เวลา และสถานที่ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์	55
ตาราง 3 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1	57
ตาราง 4 แสดงผลการศึกษาแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1	62
ตาราง 5 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	65
ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลผลและอันดับที่ ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ในภาพรวม.....	66
ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลผลและอันดับที่ ผลการประเมินความเป็นไปได้ของการบริหารหลักสูตรฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ด้านการจัดทำหลักสูตร	67
ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลผลและอันดับที่ ผลการประเมินความเป็นไปได้ของการบริหารหลักสูตรฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร.....	69
ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลผลและอันดับที่ ผลการประเมินความเป็นไปได้ของการบริหารหลักสูตรฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทาง	

การศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ด้านการนำ
หลักสูตรไปใช้71

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลผลและอันดับที่ ผลการประเมิน
ความเป็นไปได้ของการบริหารหลักสูตรฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทาง
การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ด้านการประเมิน
หลักสูตร73



สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา.....	27
ภาพ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	53



บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาประเทศต่าง ๆ ในโลกได้มีการเคลื่อนไหวในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของตน โดยมีการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ขึ้น เพื่อเป็นเป้าหมายและใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินคุณภาพ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ทันกับการเปลี่ยนแปลงด้านสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีในโลกยุคปัจจุบัน มาตรฐานการเรียนรู้เป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงสิ่งที่คาดหวัง หรือจุดหมายปลายทางของการศึกษาว่าอะไรคือสิ่งที่ต้องการให้นักเรียนทุกคนรู้และปฏิบัติได้ เพื่อการดำเนินชีวิตเป็นพลเมืองดีในสังคม และสำหรับการศึกษาต่อในระดับสูงต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553, น.2) กระทรวงศึกษาธิการจึงดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุงปี พ.ศ. 2560) เพื่อให้การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สภาพแวดล้อม และความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว เป็นการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคนของชาติให้สามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ การยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพและมาตรฐานระดับสากล สอดคล้องกับประเทศไทย 4.0 โลกในศตวรรษที่ 21 และทัดเทียมกับนานาชาติ ผู้เรียนมีศักยภาพในการแข่งขัน และดำรงชีวิตอย่างสร้างสรรค์ในประชาคมโลกตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, น.1) สถานศึกษาในสังกัดสามารถบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทและจุดเน้นของสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพตรงตามที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) กำหนด

หลักสูตรสถานศึกษา เป็นหัวใจของการศึกษาและการศึกษาเป็นเครื่องมืออันสำคัญยิ่งในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ ทั้งนี้ เพราะหลักสูตรเป็นเครื่องมือในการแปลงจุดมุ่งหมายและนโยบายทางการศึกษาของชาติ สู่การปฏิบัติหรือบางครั้งมีผู้เปรียบหลักสูตรเป็นเสมือนหางเสือที่คอยกำหนดทิศทางในการเรียนการสอน เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา (มนสิข สิริธิสบุรณ์, 2563 , น.12) หลักสูตร คือพิมพ์เขียวของการพัฒนาผู้เรียนเป็นแผนการจัดประสบการณ์ที่กำหนดไว้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะตามที่คาดหวัง มีองค์ประกอบที่สำคัญได้แก่ จุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระความรู้ การจัดกิจกรรม และการประเมินผล (จิตติมา วรรณศรี, 2557, น.29) สถานศึกษาต้องมีความพร้อมในปัจจัยด้านต่าง ๆ ในการที่จะบริหารหลักสูตร หรือการนำหลักสูตรไปใช้ ดังนั้น การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา

จึงถือเป็นงานที่สถานศึกษาต้องจัดทำให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและความต้องการใช้ให้บรรลุจุดหมาย หลักสูตรสถานศึกษา มีความสำคัญอย่างมากในการจัดการศึกษา และเป็นแนวทางให้ครูใช้ในการจัดการเรียนการสอน ช่วยให้ครูสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับนักเรียนได้ จะทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาตนเอง ให้ดำรงชีพในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในสังคมโลก และประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา เป็นการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอนในทุกระดับ จะเป็นกระบวนการจัดการ การสนับสนุนส่งเสริมในเรื่องเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตร การวางแผน การใช้หลักสูตร การใช้หลักสูตร และการประเมินหลักสูตร เพื่อให้หลักสูตรบรรลุเป้าหมายที่กำหนด (มนสิข ลิทธิสมบุรณ์, 2563, น.135) การบริหารหลักสูตรจึงมีความสำคัญต่อการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง จะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนเป็นการเตรียมความพร้อมของผู้เรียนในยุคที่มีการขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม (เรณู บุญเสริม และจิตติมา วรณศรี, 2561, น.317) สถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาให้ชัดเจนในทุกขั้นตอน เพื่อให้ได้หลักสูตรสถานศึกษาที่มีความเหมาะสม มีคุณภาพทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สภาพแวดล้อม และความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน

การปฏิรูปการศึกษาในปัจจุบัน แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ได้กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัย และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้มีเป้าหมายที่สำคัญ ได้แก่ ผู้เรียนมีทักษะและคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทย และคุณลักษณะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 คนทุกช่วงวัยมีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะตามมาตรฐาน การศึกษา และมาตรฐานวิชาชีพ และพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ตามศักยภาพ โดยที่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดในแต่ละระดับชั้น อันส่งผลให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ถือว่ามีความสอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 - 2579 ซึ่งครูผู้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนจะต้องจัดการประเมินสมรรถนะของผู้เรียนที่จำเป็นในการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน การประเมินความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 การทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (National Test : NT) ของผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (Ordinary National Educational Test : O-NET) ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

จึงถือเป็นเรื่องสำคัญทั้งในระดับห้องเรียน ระดับโรงเรียน ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ระดับจังหวัด ระดับประเทศ โดยเฉพาะระดับตัวบุคคลหรือผู้เรียน เนื่องจากการทดสอบความสามารถของผู้เรียนข้างต้นถือเป็นส่วนหนึ่งของการวัดและประเมินผลที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยมีความเกี่ยวข้องกับผู้เรียน ได้แก่ เป็นการวัดระดับความรู้ขั้นพื้นฐานของผู้เรียนเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการตัดสินผลการเรียนของผู้เรียนที่จบการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ในแต่ละช่วงชั้น อีกทั้งยังเป็นการสะท้อนถึงมาตรฐานในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในแต่ละโรงเรียนมีคุณภาพในการเรียนการสอนมากน้อยเพียงใด ตลอดจนหน่วยงานต้นสังกัด คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการศึกษา มากน้อยเพียงใดในแต่ละปีการศึกษา เช่นเดียวกับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปิจิตร เขต 1 มีผลการประเมินการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีข้อมูลสารสนเทศที่สำคัญโดยสรุป ดังนี้ ผลการสอบ O-NET ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของปีการศึกษา 2562 มีคะแนนรวมเฉลี่ย 32.87 ต่ำกว่าระดับ สพฐ. ระดับประเทศ และมีคะแนนรวมเฉลี่ยต่ำกว่าปีการศึกษา 2561 ตลอดถึงมีคะแนนเฉลี่ยในทุกวิชาในปีการศึกษา 2562 ต่ำกว่าปีการศึกษา 2561 ผลการสอบ O-NET ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2562 มีคะแนนรวมเฉลี่ย 31.79 ต่ำกว่าระดับ สพฐ. ระดับประเทศ และมีคะแนนเฉลี่ยวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ต่ำกว่าปีการศึกษา 2561 ผลการทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2562 มีคะแนนเฉลี่ยความสามารถด้านภาษา และความสามารถด้านคำนวณ ต่ำกว่าระดับ สพฐ. และระดับประเทศ โดยมีคะแนนความสามารถทั้ง 2 ด้านต่ำกว่าปีการศึกษา 2561 อย่างไรก็ตามผลการทดสอบความสามารถด้านการอ่านของผู้เรียน (Reading Test: RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยรวม 2 สมรรถนะ เท่ากับ 76.92 ซึ่งสูงกว่าระดับ สพฐ. และระดับประเทศ อีกทั้งคะแนนสมรรถนะทั้ง 2 ด้าน ยังสูงกว่าปีการศึกษา 2561 อีกด้วย ดังนั้น จากข้อมูลของผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านขั้นพื้นฐาน (O-NET) และผลการทดสอบความสามารถพื้นฐานของผู้เรียนระดับชาติ (NT) ข้างต้น แสดงให้เห็นสภาพของปัญหาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือคุณภาพของผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปิจิตร เขต 1 ที่จะต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาทั้งระบบโดยที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปิจิตร เขต 1 ได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ซึ่งจะต้องให้ความช่วยเหลือและเร่งรัดโรงเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น สอดคล้องกับประกาศนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ได้แก่ การพัฒนาและการเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ที่มุ่งจัดการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท โดยใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ รวมทั้งแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และการวัดประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ ส่งเสริมการพัฒนากรอบหลักสูตรระดับ

ท้องถิ่นและหลักสูตรสถานศึกษาตามความต้องการจำเป็นของกลุ่มเป้าหมาย และแตกต่างหลากหลายตามบริบทของพื้นที่ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1, 2563 ,น.1-2)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ทั้งนี้เพื่อที่จะได้นำข้อมูลจากการศึกษาไปเป็นแนวทางในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป และที่สำคัญคือการนำหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะสู่การเรียนการสอนได้ตรงตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1
2. เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

ประโยชน์ที่ได้รับการวิจัย

ได้แนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 เพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ประกอบการวางแผนในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนตนเอง และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 สามารถส่งเสริมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทแต่ละโรงเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน โดยมีขอบเขตของการวิจัยดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

ขอบเขตเนื้อหา

แนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของสถานศึกษา แบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดทำหลักสูตร ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ และด้านการประเมินหลักสูตร

ขอบเขตกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ มีประสบการณ์ด้านการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา หรือมีความรู้ ประสบการณ์และความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร จำนวน 5 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง โดยกำหนดคุณสมบัติดังนี้

1. เป็นรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญ มีประสบการณ์ด้านการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท ด้านการบริหารสถานศึกษา ระดับชำนาญการพิเศษขึ้นไป มีประสบการณ์การทำงานไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน
2. เป็นศึกษานิเทศก์ ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ มีประสบการณ์ด้านการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท ด้านการบริหารสถานศึกษาหรือสาขาอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ระดับชำนาญการพิเศษขึ้นไป มีประสบการณ์การทำงานไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน
3. เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญ ในด้านการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทด้านการบริหารสถานศึกษา ระดับชำนาญการพิเศษขึ้นไป มีประสบการณ์การบริหารไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน

ขอบเขตตัวแปรที่ศึกษา

ได้แก่ แนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

ขอบเขตเนื้อหา

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการศึกษาแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ในขั้นตอนที่ 1 มาศึกษาความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดทำหลักสูตร ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ และด้านการประเมินหลักสูตร

ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ในปีการศึกษา 2564 โดยแบ่งเป็นผู้บริหารจำนวน 35 คน ครูผู้สอนจำนวน 483 คน รวมเป็น 518 คน จาก 35 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ในปีการศึกษา 2564 โดยแบ่งเป็นผู้บริหารจำนวน 16 คน ครูผู้สอนจำนวน 210 คน รวมเป็น 226 คน จาก 35 โรงเรียน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเทียบตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 อ้างอิงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2554 หน้า 43) และเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ตามที่ตั้งสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

ขอบเขตตัวแปรที่ศึกษา

ได้แก่ ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **แนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ** หมายถึง ข้อปฏิบัติหรือวิธีปฏิบัติที่ควรนำไปใช้ในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ ของสถานศึกษา ได้แก่ ด้านการจัดทำหลักสูตร ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ และด้านการประเมินหลักสูตร ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ

มีประสบการณ์ด้านการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา หรือมีความรู้ ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญ เกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร

1.1 ด้านการจัดทำหลักสูตร หมายถึง คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จัดทำข้อมูลความต้องการจำเป็นตามบริบทของสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และสถานการณ์ปัจจุบัน จัดทำร่างหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ตรวจสอบพิจารณา คุณภาพของหลักสูตร เสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณาให้ความเห็นชอบ และอนุมัติการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

1.2 ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร หมายถึง การวางแผนการใช้หลักสูตร สถานศึกษาฐานสมรรถนะ คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาจัดทำแผนการใช้หลักสูตร สถานศึกษาฐานสมรรถนะ คู่มือการใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ ผู้บริหารสถานศึกษา สร้างความตระหนักและความเข้าใจ ให้แก่บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ฐานสมรรถนะ ดำเนินการพัฒนาครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาฐานสมรรถนะ กำหนดแนวทางการนิเทศและติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ฐานสมรรถนะ

1.3 ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง การนำหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ ไปใช้ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนนำหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะไปใช้ และปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ โดยครูผู้สอนนำหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ ไปจัดทำโครงสร้าง รายวิชา หน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ ไปสู่การจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน เพื่อพัฒนา ผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร

1.4 ด้านการประเมินหลักสูตร หมายถึง การเก็บรวบรวมข้อมูลการใช้หลักสูตร สถานศึกษาฐานสมรรถนะ การประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ และปรับปรุง หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ เมื่อสถานศึกษาใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ ตามระยะเวลาที่กำหนด สถานศึกษาดำเนินการประเมินหลักสูตร โดยสถานศึกษาแต่งตั้ง คณะกรรมการประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ จัดทำรายงานผลการประเมินหลักสูตร เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศ ในการปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะต่อไป

2. ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ หมายถึง ระดับความเป็นไปได้ในการดำเนินงานของสถานศึกษาและบุคลากรในการบริหาร หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดทำ หลักสูตร ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ และด้านการประเมินหลักสูตร

3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หมายถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร

4. **โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา** หมายถึง สถานศึกษาที่เปิดทำการเรียนการสอนในระดับชั้นอนุบาล 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

5. **ผู้บริหารสถานศึกษา** หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือรักษาการแทนผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษา ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

6. **ครู** หมายถึง ผู้ปฏิบัติหน้าที่สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1



บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา
 - 1.1 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา
 - 1.2 ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา
2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ
 - 2.1 ความหมายของการบริหารงานวิชาการ
 - 2.2 ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ
 - 2.3 ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ
3. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับหลักสูตร
 - 3.1 ความหมายของหลักสูตร
 - 3.2 ความสำคัญของหลักสูตร
 - 3.3 องค์ประกอบของหลักสูตร
4. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา
 - 4.1 ความหมายของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา
 - 4.2 ความสำคัญของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา
 - 4.3 การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา
5. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับหลักสูตรฐานสมรรถนะ
 - 5.1 สมรรถนะและหลักสูตรสมรรถนะ
 - 5.2 การพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ
6. บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
8. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

ศิริเพ็ญ สกวลีธร (2556, น.48 อ้างถึงใน พิมลรัตน์ ดาวดิงส์, 2562, น.8) ได้ให้ความหมายว่าการบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารพยายามเสริมสร้างความร่วมมือให้เกิดแก่ผู้ร่วมงาน เพื่อที่จะดำเนินงานต่าง ๆ ในสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จลุล่วงอย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสังคม โดยใช้ทรัพยากรและเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

วริษรา บุญธรรม (2560, น.9 อ้างถึงใน พิมลรัตน์ ดาวดิงส์, 2562, น.9) ได้ให้ความหมายว่าการบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการของกลุ่มคน ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปอาศัยความร่วมมือกันของสมาชิกภายในสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการบริหารจัดการที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การบริหารงานในสถานศึกษาบรรลุตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

รุ่งรัชดาพร เวหะชาติ (2557, น.4 อ้างถึงใน พิมลรัตน์ ดาวดิงส์, 2562, น.9) ได้ให้ความหมายว่าการบริหารสถานศึกษา หมายถึง การที่กลุ่มบุคคลร่วมมือกันทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ร่วมกันกำหนดไว้ล่วงหน้าอย่างชัดเจน ด้วยการดึงทรัพยากรที่มีอยู่ ประยุกต์เทคโนโลยี และนวัตกรรมมาใช้อย่างเป็นระบบ และมีระเบียบ มีกฎเกณฑ์ในการทำงานที่เป็นที่ยอมรับได้ร่วมกัน

พิมลรัตน์ ดาวดิงส์ (2562, น.9) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาที่บุคลากรในสถานศึกษาร่วมมือกันในการบริหารงานในสถานศึกษา และการพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ความคิด สติปัญญา เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษา และเป็นที่ยอมรับของสังคม

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการและกิจกรรมที่ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรในสถานศึกษา ร่วมมือกันในการบริหารจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาให้นักเรียน มีความรู้ ความสามารถ และเติบโตไปเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ดีของประเทศ ผู้บริหารสถานศึกษา จึงต้องมีภาวะผู้นำและมีเทคนิคในการประยุกต์ใช้ศาสตร์และศิลป์ทางการบริหารมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา เพื่อที่จะบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น.8) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา เป็นภารกิจหลักของผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแบบแผน วิธีการและขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบ เพราะถ้าระบบการบริหารงานไม่ดีจะกระทบกระเทือนต่อส่วนอื่น ๆ ของหน่วยงาน นักบริหารที่ดี

ต้องรู้จักเลือกวิธีการบริหารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะให้งานนั้นบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ การบริหารงานนั้น จะต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ทุกประการ เพราะว่าการดำเนินงานต่าง ๆ มิใช่เพียงกิจกรรมที่ผู้บริหารจะกระทำเพียงลำพังคนเดียว แต่ยังมีผู้ร่วมงานอีกหลายคนที่มีส่วนทำให้งานนั้นประสบความสำเร็จ ผู้ช่วยงานแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งในด้านสติปัญญา ความสามารถ ความถนัด และความต้องการที่ไม่เหมือนกัน จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะนำเอาเทคนิควิธีและกระบวนการบริหารที่เหมาะสม มาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

สุจินตนา ตรงประสิทธิ์ (2560, น.17-18) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา หมายถึง ความจำเป็น ต้องรับผิดชอบพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เหมาะสมกับความจำเป็นของแต่ละยุคสมัย ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ให้เป็นผู้มีคุณภาพที่สังคมต้องการและสามารถนำองค์กรให้อยู่รอด ตลอดจนขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบ ขึ้นอยู่กับสมรรถภาพของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งสิ้น

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษามีความสำคัญ ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นอย่างมาก ผู้บริหารต้องใช้กระบวนการบริหารที่เหมาะสม มาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา การบริหารที่ดีจะต้องใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

สันติ บุญภิรมย์ (2552, น.22) การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารจัดการกิจกรรมทุกชนิดทุกประเภทที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนและการบริหารสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างราบรื่นเปรียบเสมือนเส้นเลือดใหญ่ไปหล่อเลี้ยงหัวใจ การบริหารจึงเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดของงานวิชาการที่สามารถทำให้งานวิชาการเกิดพลวัต (Academic Affairs Dynamic) อยู่ตลอดเวลา ส่งผลต่อประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และคุณภาพของการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดไป

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น.2) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารสถานศึกษา โดยมีการจัดกิจกรรมทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวกับการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

จรุณี แก้วเอียน (2557, น.4) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารจัดการกิจกรรมทุกชนิด ทุกประเภท ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน

และการบริหารสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างราบรื่น และมีประสิทธิภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน

จิตติมา วรณศรี (2557, น.3) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้และการพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วยงานต่าง ๆ ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การใช้สื่อเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามจุดหมายของการจัดการศึกษา

จักรี มนต์ประสิทธิ์ (2560, น.19) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการการบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพที่ดีตามเป้าหมายของหลักสูตรและจุดมุ่งหมายของการศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

เอกลักษณ์ ชนม์ประกาย (2560, น.15) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินการต่าง ๆ ในด้านวิชาการโดยเป็นกระบวนการบริหารกิจกรรมทุกอย่างที่มีผลต่อการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

นิษฐาพร พรหมวัชรานนท์ (2561, น.18) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนการบริหารสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ การพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนที่มีผลต่อการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้มีประสิทธิภาพ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด กับนักเรียนโดยงานวิชาการ จะดำเนินการให้เป็นไปอย่างเป็นระบบ

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง กระบวนการในการบริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปด้วยความราบรื่น ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและมีความรู้ ทักษะ มีคุณภาพตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา

ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น.7) กล่าวถึง ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการว่า การบริหารงานวิชาการ ถือเป็นหัวใจของการบริหารสถานศึกษา ทั้งนี้เพราะจุดมุ่งหมายของการศึกษาก็คือ การจัดการศึกษา คุณภาพ และมาตรฐานของสถานศึกษา จึงอยู่ทั้งทางด้านวิชาการ หลักการบริหารงานด้านวิชาการ คือหลักแห่งประสิทธิภาพและประสิทธิผล

จรุณี แก้วเอียน (2557, น.6) กล่าวถึง ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการว่าการบริหารงานวิชาการเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารสถานศึกษา มาตรฐานคุณภาพการศึกษาจะปรากฏเด่นชัด

หากผู้บริหารสามารถบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงถือได้ว่าการบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจเป็นส่วนสำคัญที่สุดในสถานศึกษา

จิตติมา วรรณศรี (2557, น.4) กล่าวถึง ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการว่าการบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักและมีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและประสิทธิผลของสถานศึกษา

ฐิตาภรณ์ จารุณย์ (2558, น.12) กล่าวถึง ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการว่าเป็นการปฏิบัติงานวิชาการมีความสำคัญที่สุดของโรงเรียนเป็นตัวกำหนดชี้วัดคุณภาพมาตรฐานของผู้เรียนและโรงเรียนเป็นหัวใจหลักของการบริหารเพื่อสู่ความสำเร็จและความเป็นเลิศ ฉะนั้นผู้บริหารจึงต้องให้ความสำคัญมากกว่าการปฏิบัติงานด้านอื่นๆ

จักรี มนต์ประสิทธิ์ (2560, น.21) กล่าวถึง ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการว่าการบริหารงานงานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญยิ่ง เพราะจุดมุ่งหมายของการบริหารวิชาการอยู่ที่การสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้ มีจริยธรรม และมีคุณสมบัติตามที่ต้องการ งานวิชาการเป็นตัวบ่งชี้คุณภาพและความสำเร็จของโรงเรียน ความสำเร็จของโรงเรียนมักจะพิจารณาจากคุณภาพของผลผลิต คือ ตัวนักเรียน ดังนั้น คุณภาพของผลผลิตจึงขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านวิชาการของโรงเรียน การบริหารด้านวิชาการจึงเป็นงานที่สำคัญของผู้บริหารโรงเรียนที่จะต้องรับผิดชอบในการใช้หลักการในการบริหารงานด้านนี้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกลักษณ์ ชนม์ประกาย (2560, น.20) กล่าวถึง ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการว่าการบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักที่มีความสำคัญอย่างยิ่งโดยผู้บริหารโรงเรียนต้องมีความรู้ความเข้าใจในขอบข่ายของงาน เพื่อให้การบริหารงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และครอบคลุมสาระการเรียนรู้ ผู้บริหารโรงเรียนและคุณครูทุกคนต้องมีความตระหนัก และเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา

นิษฐาพร พรหมวัชรานนท์ (2561, น.19) กล่าวถึง ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการว่า การบริหารงานวิชาการ เป็นภารกิจหลักของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพราะการบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจ เป็นส่วนที่สำคัญที่สุดในสถานศึกษา ผู้บริหารต้องใส่ใจตระหนักในภารกิจ พัฒนางานวิชาการให้ก้าวหน้า ให้ความสำคัญในการบริหารงานวิชาการเป็นอันดับแรก โดยมุ่งหวังให้ประโยชน์เกิดแก่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จตามจุดหมายที่กำหนด และเพื่อใช้เป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จให้เห็นถึงคุณภาพและประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้น ๆ หากผู้บริหารสามารถบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก็จะได้รับคามไว้วางใจการยอมรับนับถือจากชุมชน สังคม

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ มีความสำคัญและเป็นงานหลักของสถานศึกษา เพราะจุดมุ่งหมายของการบริหารวิชาการอยู่ที่การสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพ การบริหารงานวิชาการ

เป็นตัวบ่งชี้คุณภาพและความสำเร็จของสถานศึกษา ส่งผลให้เกิดประสิทธิผลของสถานศึกษา เป็นปัจจัยทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็ง รวมทั้งวัดปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขอบข่ายของการบริหารงานวิชาการ

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษาตามกฎหมายกระทรวงศึกษาธิการในปี 2550 โดยกำหนดให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณาดำเนินการกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษาในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคล และด้านการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือสถานศึกษา โดยกำหนดขอบข่ายของงานวิชาการไว้ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550, น.29-30)

1. การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับ การให้ความเห็นการพัฒนาสาระหลักสูตรท้องถิ่น
2. การวางแผนงานด้านวิชาการ
3. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
4. การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
5. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
6. การวัดผลประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
7. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
8. การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
9. การนิเทศการศึกษา
10. การแนะแนว
11. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
12. การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
13. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
14. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานหรือสถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
15. การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
16. การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
17. การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น.3-4) ระบุขอบข่ายงานด้านวิชาการว่า ประกอบไปด้วยงานต่อไปนี้

1. การวางแผนเกี่ยวกับงานวิชาการ เป็นการวางแผนเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ การจัดการล่วงหน้าเกี่ยวกับการเรียนการสอน ได้แก่ แผนปฏิบัติงานวิชาการ โครงการสอน และบันทึกการสอน

2. การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดตารางสอน การจัดชั้นเรียน การจัดครูเข้าสอน การจัดแบบเรียน การปรับปรุงการเรียนการสอน การฝึกงาน

3. การจัดการบริหารเกี่ยวกับการเรียนการสอน เป็นการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและการส่งเสริมการจัดหลักสูตร โปรแกรมการศึกษาให้มีคุณภาพ ได้แก่ การจัดสื่อการเรียนการสอน การจัดห้องสมุด และการนิเทศการสอน

4. การวัดและประเมินผล เป็นกระบวนการเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในด้านการตรวจสอบและวิเคราะห์ผลการเรียน ได้แก่ การสร้างเครื่องมือวัดผลที่มีประสิทธิภาพ การกำหนดเกณฑ์ประเมิน การเรียน การจัดให้มีระบบการวัดผลและประเมินผลที่รัดกุมและยุติธรรม

จตุณี แก้วเอียน (2557, น.12) กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานที่มีขอบข่ายครอบคลุมหลายด้าน อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพแก่ผู้เรียนทุกด้าน ซึ่งสามารถสรุปขอบเขตของงานวิชาการได้ดังนี้ งานการจัดหลักสูตร งานการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน งานการใช้วิธีการสอน และการใช้สื่อการเรียนการสอน งานการวัดผลการเรียนการสอนและการนิเทศการสอน

จิตติมา วรณศรี (2557, น.6) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ มีขอบข่ายของภาระงานที่กว้างขวาง และครอบคลุมการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้เรียน ซึ่งเป็นผลผลิตของการจัดการศึกษา จึงสรุปได้ว่าขอบข่ายการบริหารงานวิชาการประกอบด้วยงานที่สำคัญ 7 ด้านดังนี้

1. การวางแผนงานวิชาการ
2. การพัฒนาหลักสูตร
3. การพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้
4. การจัดการเรียนรู้
5. การวัดและประเมินผล
6. การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้
7. การนิเทศภายใน

ฐิตาภรณ์ จารุณัย (2558, น.20) กล่าวว่า ขอบข่ายงานวิชาการในโรงเรียน เป็นการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่คาดหวังไว้ ของหลักสูตรซึ่งประกอบด้วยงานหลาย ๆ ด้าน อย่างน้อยที่สุดต้องประกอบด้วยงาน 5 ด้าน ด้านหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ด้านแผนจัดการเรียนรู้ ด้านการนิเทศการสอน ด้านวัดและประเมินผล ด้านสื่อการเรียนการสอน

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่มีขอบข่ายครอบคลุมหลายด้าน ซึ่งแต่ละด้านล้วนเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ทุกด้านล้วนจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนา

ผู้เรียนของสถานศึกษา ยกตัวอย่างขอบเขตของงานวิชาการเช่น การงานหลักสูตร การจัดกิจกรรม การเรียนการสอน สื่อ เทคโนโลยีทางการศึกษา การวัดผลทางการศึกษา และการนิเทศการสอน

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับหลักสูตร

ความหมายของหลักสูตร

ฉันทิ ธาตุทอง (2552, น.6) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า หลักสูตร คือมวลงประสบกการณั ความรู้ต่าง ๆ ที่จัดให้ผู้เรียนทั้งในและนอกห้องเรียน ซึ่งมีลักษณะเป็นกิจกรรมโครงการหรือแผน ซึ่งประกอบด้วยความมุ่งหมายของการสอน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียน ได้พัฒนาและมีคุณลักษณะตามความมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้

ชาญชัย อาจิมสมาจาร (2554, น.1) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า หลักสูตร คือแผนที่เป็นลายลักษณ์อักษรซึ่งขับเคลื่อนการสอน ซึ่งบรรยายทักษะและมโนทัศน์ที่สอนและประเมิน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

จิตติมา วรณศรี (2557, น.29) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า หลักสูตร คือ พิมพ์เขียวของการพัฒนาผู้เรียน เป็นแผนการจัดประสบกการณัที่กำหนดไว้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะตามที่คาดหวัง มีองค์ประกอบที่สำคัญได้แก่ จุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ ความรู้ การจัดการกิจกรรมและการประเมินผล

จตุณี แก้วเอียน (2557, น.159) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า หลักสูตรเป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ทักษะและเจตคติ ค่านิยม พัฒนานักเรียนในทุก ๆ ด้าน และเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศให้ยั่งยืนก้าวหน้า บุคคลที่นำพาสิ่งเหล่านี้ให้ประสบผลสำเร็จก็คือครูนั่นเอง

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2559, น.3) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า หลักสูตร หมายถึงมวลงประสบกการณัทั้งหลาย ซึ่งเป็นแนวทางสำหรับประสบกการณัการเรียนรู้ ที่โรงเรียนจัดให้แก่ผู้เรียน เพื่อพัฒนาให้เขามีคุณลักษณะตามที่สังคมคาดหวังไว้

มนสิข สิทธิสมบุญ (2563, น.5) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า หลักสูตร คือ หลักสูตรที่กำหนดโปรแกรมหรือแผนการเรียนที่ชัดเจน ทั้งในเรื่อง จุดมุ่งหมายการเรียน เนื้อหาการเรียน กิจกรรมการเรียนการสอน การประเมินผลการเรียน และรายการประกอบอื่น ๆ และหลักสูตรที่ไม่ได้กำหนดเป็นแผนหรือประสบกการณัการเรียนใด ๆ อย่างเช่น หลักสูตรแฝง หลักสูตรสูญ หรือประสบกการณัอื่น ๆ ที่เด็กได้รับทั้งในและนอกห้องเรียน หรืออาจจะเป็นค่านิยม ทัศนคติ ความเชื่อ หรือความเห็นอื่น ๆ ที่ทำให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายตามเป้าหมายที่กำหนดในหลักสูตรได้

สรุปได้ว่า หลักสูตรหมายถึง แผนสำหรับการจัดประสบการณ์เรียนรู้ กระบวนการเรียน การสอนที่กำหนดไว้ ที่โรงเรียนจัดให้แก่ผู้เรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ความสำคัญของหลักสูตร

บุญเลียง ทุมทอง (2553, น.12) กล่าวว่า หลักสูตรเป็นองค์ประกอบอันสำคัญยิ่งอย่างหนึ่ง ของการจัดการศึกษา การจัดการศึกษาประเภทใดและระดับใดก็ดีจะขาดหลักสูตรเสียไม่ได้ เพราะหลักสูตรจะเป็นโครงร่างกำหนดไว้ว่าจะให้เด็กได้รับประสบการณ์อะไรบ้างจึงจะเป็นประโยชน์ ต่อเด็กและสังคม หลักสูตรเป็นแนวทางที่จะสร้างความเจริญเติบโตให้แก่ผู้เรียนนอกจากนี้หลักสูตร ยังเป็นเครื่องชี้ให้เห็นโฉมหน้าของสังคมในอนาคตว่าจะเป็นอย่างไรอีกด้วย

จิตติมา วรณศรี (2557, น.30) กล่าวว่า หลักสูตรมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา เนื่องจากหลักสูตรเป็นแผนการจัดการศึกษาโดยรวมของสถานศึกษาโดยมีความสำคัญต่อผู้เรียน ครู สถานศึกษาและผู้ปกครองดังนี้

1. ความสำคัญต่อผู้เรียน หลักสูตรสถานศึกษาเป็นแผนดำเนินงานของสถานศึกษาที่จะใช้ เพื่อหล่อหลอม กล่อมเกลา ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเจริญงอกงามทั้งด้านสติปัญญา ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์และด้านสังคม เป็นคนดี คนเก่งและมีความสุข เป็นพลเมืองดีของสังคมเป็นกำลังสำคัญ ในการพัฒนาประเทศชาติ

2. ความสำคัญต่อครู หลักสูตรสถานศึกษาจะทำให้ครูรับรู้และเข้าใจตรงกันถึงจุดมุ่งหมาย ของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา รวมทั้งหลักสูตรเป็นแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอน พัฒนาผู้เรียน ช่วยให้ครูสามารถวางแผนจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้ตรงตามจุดหมาย ของสถานศึกษาทั้งด้านเนื้อหาสาระ แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แนวทางการวัด และประเมินผล การใช้สื่อ แหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการของผู้เรียนให้บรรลุ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

3. ความสำคัญต่อสถานศึกษา โดยหลักสูตรเป็นเสมือนพิมพ์เขียวของการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา เป็นแผนหลักที่จะช่วยให้ทราบถึงจุดมุ่งหมายและความคาดหวังของสถานศึกษา ที่มีต่อผู้เรียนเป็นอย่างไร ผู้เรียนที่จบการศึกษาจากสถานศึกษาจะมีลักษณะอย่างไรและสถานศึกษา มีแนวทางดำเนินการจัดการศึกษาอย่างไรบ้าง

4. ความสำคัญต่อผู้ปกครอง หลักสูตรสถานศึกษาจะช่วยให้ผู้ปกครองรับทราบถึง จุดมุ่งหมาย และความคาดหวังว่า เมื่อจบการศึกษาบุตรหลานจะมีลักษณะ มีคุณสมบัติเป็นอย่างไร บ้าง สถานศึกษามีแนวทางจะพัฒนาผู้เรียนอย่างไร เพื่อประกอบการตัดสินใจในการส่งบุตรหลาน เข้าศึกษาในสถานศึกษาแห่งนั้น

จตุณี แก้วเอียน (2557, น.160) กล่าวว่า หลักสูตรมีความสำคัญและจำเป็นอย่างมากสำหรับการจัดการศึกษาของประเทศในระดับต่าง ๆ เพราะหลักสูตรเป็นเครื่องมือที่ทำให้การจัดการศึกษามุ่งบรรลุตามวัตถุประสงค์

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2559, น.5) กล่าวว่า หลักสูตรมีความสำคัญอย่างยิ่งในการเป็นกรอบแนวทางการจัดการศึกษาของผู้สอนเพื่อพัฒนาคนให้มีความรู้ทักษะ ความสามารถและความประพฤติที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคมโดยรวม

มนสิข สิริสมบุญ (2563, น.13) กล่าวว่า ความสำคัญของหลักสูตรจะเป็นตัวกำหนดและเป็นแนวทางในการจัดการศึกษา เพราะหลักสูตรจะบอกให้ทราบว่า จะให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายได้อย่างไร จะต้องจัดเนื้อหาและประสบการณ์อย่างไร จะใช้เครื่องมือวัดผลและประเมินผลอย่างไร ที่จะแสดงว่าผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนด

สรุปได้ว่า ความสำคัญของหลักสูตรจะเป็นตัวกำหนดแนวทางการจัดการศึกษา เพราะหลักสูตรจะบอกว่าการให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอย่างไร จะใช้กระบวนการใดในการทำให้ผู้เรียนไปถึงเป้าหมายที่ตั้งไว้ หลักสูตรเป็นแนวปฏิบัติให้ครูผู้สอนว่าจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบใด ที่จะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมที่ต้องการ และสามารถวัดและประเมินผลได้อย่างไร นักวิชาการจึงมักกล่าวว่า หลักสูตร เป็นหัวใจของการจัดการเรียนการสอน

องค์ประกอบของหลักสูตร

ฉันท ชาติทอง (2552, น.9) กล่าวว่า องค์ประกอบของหลักสูตรนับว่าเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ความหมายของหลักสูตรสมบูรณ์และสามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน การประเมินผล และการปรับปรุงการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตรได้ สำหรับองค์ประกอบของหลักสูตรโดยทั่วไปมี 4 องค์ประกอบดังนี้ คือ ความมุ่งหมาย (objectives) เนื้อหาวิชา (content) การนำหลักสูตรไปใช้ (curriculum implementation) และการประเมินผล (evaluation)

ไทเลอร์ (Tyler, 1971, p.1 อ้างถึงใน จิตติมา วรณศรี, 2557, น.31) ได้เสนอองค์ประกอบของหลักสูตร จากการตั้งคำถาม 4 ข้อ ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายทางการศึกษา ที่ต้องการให้ผู้เรียนบรรลุผลคืออะไร
2. ประสบการณ์ทางการศึกษา ที่จะช่วยให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดคืออะไรบ้าง
3. วิธีการจัดประสบการณ์ ที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ตามจุดมุ่งหมายจะได้อย่างไร
4. การประเมินผลเพื่อจะได้ทราบว่าผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายหรือไม่อย่างไร

จิตติมา วรณศรี (2557, น.31 - 32) กล่าวว่าจากแนวคิดข้างต้นหลักสูตรจึงควรมีองค์ประกอบพื้นฐานสำคัญอย่างน้อย 4 ประการ โดยต้องมีความสัมพันธ์กันระหว่างแต่ละองค์ประกอบ ได้แก่ จุดมุ่งหมาย เนื้อหา การจัดกิจกรรม และการประเมินผล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. จุดมุ่งหมาย เป็นผลลัพธ์หรือความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนหลังจากผ่านกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตร โดยจุดมุ่งหมายเป็นสิ่งแสดงถึงทิศทางและเป้าหมายในการจัดการศึกษา ซึ่งเป็นองค์ประกอบแรกที่ส่งผลกระทบเชื่อมโยงสู่การกำหนดเนื้อหาสาระที่จำเป็นต่อผู้เรียน แนวทางการจัดกิจกรรมหรือประสบการณ์ ตลอดจนวิธีการประเมินผล

2. เนื้อหา เป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวกับองค์ความรู้ มวลประสบการณ์ต่าง ๆ ที่สำคัญและจำเป็นต่อการดำรงชีวิต การศึกษาต่อหรือการประกอบอาชีพของผู้เรียน โดยพิจารณาคัดเลือกเนื้อหาสาระสำคัญ ที่จะทำให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษาแล้วจัดระบบเรียบเรียงเนื้อหาสาระให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนตามพัฒนาการ

3. การจัดกิจกรรม เป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวกับแนวทางวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตามจุดมุ่งหมายและมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่กำหนด ดังนั้นการกำหนดกิจกรรมหรือประสบการณ์ที่จะจัดให้แก่ผู้เรียนจึงต้องมีความสอดคล้องครอบคลุมจุดมุ่งหมายและเนื้อหาของหลักสูตร

4. การประเมินผล เป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับวิธีการและเครื่องมือในการตรวจสอบและตัดสินคุณค่าของหลักสูตรว่า หลังการใช้หลักสูตรสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้หรือไม่ มีปัญหาอุปสรรคในการใช้หลักสูตรอย่างไรบ้าง เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้มีคุณภาพ และมีความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

หลักสูตรที่จะสามารถเป็นแผนและแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีคุณภาพ ในเบื้องต้นควรมีองค์ประกอบสำคัญอย่างน้อย 4 ประการทั้งจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาสาระ แนวทางการจัดกิจกรรมหรือประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และการประเมินผลเพื่อตรวจสอบประสิทธิผลของหลักสูตรและนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรต่อไป

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2559, น.8) กล่าวว่า หลักสูตรต้องมีองค์ประกอบครบทั้งสี่ส่วน คือ จุดมุ่งหมาย/จุดประสงค์ เนื้อหา/ประสบการณ์ วิธีการจัดประสบการณ์/วิธีสอน และการประเมินผล ซึ่งหลักสูตรจะขาดองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งไม่ได้ เพราะถ้าขาดจุดประสงค์ก็จะไม่รู้ว่าจะสอนไปเพื่ออะไร ถ้าขาดเนื้อหาก็จะไม่ว่าจะนำอะไรมาสอน และถ้าขาดวิธีการสอนที่ดีก็จะทำให้ผู้เรียนไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และถ้าขาดการประเมินผลก็จะไม่ทราบว่าการสอนนั้นดีหรือไม่ดีอย่างไร ควรจะปรับปรุงพัฒนาอะไร ตรงไหน และผู้เรียนบรรลุตามจุดประสงค์หรือไม่

มนสิข สิริสมบุญ (2563, น.13) กล่าวว่า หลักสูตรโดยทั่วไปจะมีส่วนประกอบดังนี้ คือ หลักการ จุดมุ่งหมาย จุดมุ่งหมายเฉพาะโครงสร้าง ระยะเวลาการจัดการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน ประเมินผลการเรียน และแนวทางการใช้หลักสูตร

สรุปได้ว่า หลักสูตร ควรมีองค์ประกอบสำคัญ ดังนี้ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาสาระ แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และประเมินผล

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา

ความหมายของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา

สันติ บุญภิรมย์ (2552, น.62) กล่าวว่า การบริหาร การจัดทำ และการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เป็นการบริหารงานในระดับสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์ ทั้งนี้เนื่องด้วยหลักสูตรเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งต่อการจัดการเรียนการสอน หากสถานศึกษาใดที่มีหลักสูตรอันทันสมัย หมายความว่า มีการพัฒนาหลักสูตรอยู่เสมอทำให้ทั้งผู้เรียนและผู้สอนได้ปรับปรุงตนเองอยู่ตลอดเวลา ผลประโยชน์ทางการศึกษาก็จะตกอยู่แก่ผู้เรียนที่จะได้รับประโยชน์สูงสุด ตรงตามเจตนารมณ์ของการศึกษา

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, น.43) กล่าวว่า การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารงานการใช้หลักสูตร แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน คือ การเตรียมการหลักสูตร การดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตรและการประเมินผลหลักสูตร

ณัฐยา รื่นภาคยงค์ (2557, น.10) กล่าวว่า การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การปฏิบัติงานทางหลักสูตรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คือ การสร้างหลักสูตร การใช้หลักสูตร และการประเมินผลหลักสูตร สร้างหลักสูตรที่ตรงกับความต้องการของชาติ และสอดคล้องกับความต้องการของบุคคลและสังคมนั้นๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามความต้องการ

มนสิข สิริสมบุรณ์ (2560, น.105) กล่าวว่า การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการจัดการ การอำนวยความสะดวก การสนับสนุนส่งเสริม และการควบคุมดูแลในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำหลักสูตร การวางแผนการใช้หลักสูตร การใช้หลักสูตร และการประเมินหลักสูตร เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้

กนกวรรณ ยมจันทร์ (2560, น.12) กล่าวว่า การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อให้หลักสูตรสถานศึกษาเป็นไปตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานบริหารหลักสูตรสถานศึกษา พร้อมทั้งหาช่องทางที่จะระดมทรัพยากรต่าง ๆ มาใช้ในการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์สูงสุดตามจุดหมายที่กำหนดไว้

สรุปได้ว่า การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กระบวนการจัดการการสนับสนุนส่งเสริมในเรื่องเกี่ยวข้องกับการจัดทำหลักสูตร

การวางแผนการใช้หลักสูตร การใช้หลักสูตร และการประเมินหลักสูตร เพื่อให้หลักสูตรบรรลุเป้าหมายที่กำหนดได้

ความสำคัญของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา

ณัฐยา รื่นภาคยตร์ (2557, น.16) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา คือ การบริหารหลักสูตรเป็นหลักและหัวใจของการเรียนการสอน เพื่อนำไปสู่เป้าหมายของการศึกษา ช่วยให้ครูได้มีทิศทางและสิ่งกำหนดในการสอน เป็นเครื่องกำหนดแนวทางในการจัดประสบการณ์ว่า ผู้เรียนและสังคมควรจะได้รับสิ่งใดบ้างที่จะเป็นประโยชน์แก่ผู้เรียนโดยตรง และเป็นแนวปฏิบัติแก่ครูในการส่งเสริมความเจริญงอกงามและการพัฒนาของผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา ให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ความประพฤติ ทักษะและเจตคติในอันที่จะอยู่ร่วมในสังคม บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและชาติบ้านเมือง

กนกวรรณ ยมจันทร์ (2560, น.14) กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ว่าการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเป็นเหมือนเครื่องมือในการขับเคลื่อนหลักสูตรให้บรรลุจุดมุ่งหมาย ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน หลักสูตรที่เกิดจากการออกแบบหรือพัฒนามาจะได้ผลหรือไม่ขึ้น ขึ้นอยู่ ที่การบริหารหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพโดยจะต้องมีการกำกับติดตามและจัดการการใช้หลักสูตร สถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพของแต่ละขั้นตอน

เรณู บุญเสริม (2561, น.39) กล่าวว่า หลักสูตรเป็นเครื่องมือ หรือกรอบแนวทางที่จัดทำขึ้น ด้วยความร่วมมือของบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษาในการนำไปจัด กิจกรรมการเรียนรู้หรือจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียน พัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ ไปสู่มาตรฐานการเรียนรู้ มีทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และทำให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาได้ทราบถึงจุดมุ่งหมาย คุณลักษณะและคุณสมบัติ ของผู้ที่จบการศึกษาจากสถานศึกษา

สรุปว่า การบริหารจัดการหลักสูตรมีความสำคัญเพราะหลักสูตรจะเป็นตัวกำหนดแนวทาง ทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้เรียน หลักสูตรจึงเปรียบเสมือนเครื่องชี้ถึงความเจริญ ของประเทศ เพราะคนในประเทศได้รับการพัฒนาให้มีคุณลักษณะที่เหมาะสมต่อการเป็นพลโลก การบริหารจัดการหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ จะทำให้การใช้หลักสูตรประสบความสำเร็จ ตามเป้าหมาย รวมทั้งผู้เรียนในสถานศึกษาก็จะมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนด คุณลักษณะดังกล่าว อาจจะเป็นคุณลักษณะที่จำเป็นของชุมชน และท้องถิ่น ทำให้นักเรียน เป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และมีบทบาทในการร่วมพัฒนา ชุมชนของตนเอง การบริหารจัดการหลักสูตรมีความสำคัญเพราะหลักสูตรจะเป็นตัวกำหนดแนวทาง ทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้เรียนหลักสูตรจึงเปรียบเสมือนเครื่องชี้ถึงความเจริญ ของประเทศเพราะคนในประเทศได้รับการพัฒนาให้มีคุณลักษณะที่เหมาะสมต่อการเป็นพลโลก

การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

การบริหารจัดการหลักสูตร (Curriculum Administration) เป็นการบริหารงานที่มีขอบข่ายกว้างขวางครอบคลุมหลายมิติ เกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่าย และต้องอาศัยองค์ประกอบปัจจัยเกื้อหนุนต่างๆ มากมาย เปรียบเสมือนการบริหารกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพสูงสุด อย่างไรก็ตามข้อมูลในเอกสารฉบับนี้จะเน้นเฉพาะประเด็นสำคัญในเรื่องของการพัฒนาหลักสูตร การส่งเสริมสนับสนุน และการกำกับดูแลคุณภาพการใช้หลักสูตร โดยนำเสนอให้เห็นภาพตลอดแนวตั้งแต่ระดับชาติ ระดับท้องถิ่น และสถานศึกษา และจะเน้นเป็นพิเศษเกี่ยวกับการดำเนินการในสถานศึกษา ซึ่งถือเป็นหน่วยงานสำคัญที่สุดในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ เอกสารฉบับนี้จะช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนเห็นแนวทางในการดำเนินงานในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน รวมทั้งการส่งเสริม และดูแลด้านคุณภาพการจัดการศึกษาให้บรรลุผลตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552, น.1)

จรูญ แก้วเอี่ยม (2557, น.191) กล่าวว่า กระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรการบริหารหลักสูตรได้นำกระบวนการบริหารมาประยุกต์ใช้ เพื่อให้การทำงานบรรลุวัตถุประสงค์สามารถแบ่งเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ เป็นการวางแผนการใช้หลักสูตร โดยต้องเตรียมการล่วงหน้าก่อนเปิดหลักสูตร วางแผนการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบ และนำนวัตกรรมทางการศึกษามาช่วย ซึ่งมีขั้นตอนคือ การตรวจสอบหลักสูตรแม่บทก่อนนำไปใช้ การประชาสัมพันธ์หลักสูตร การเตรียมความพร้อม การจัดทำโครงการสอน การตรวจสอบความพร้อมของผู้เรียน การตรวจสอบการยอมรับจากสังคม การจัดโครงสร้างของหน่วยงาน เป็นต้น

2. ขั้นดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตร เป็นการนำหลักสูตรไปใช้ ประกอบด้วย การประชุมครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร การปฐมนิเทศนักเรียน การจัดทำคู่มือครู การจัดตารางสอน การจัดครูเข้าสอน การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก การฝึกงาน เป็นต้น

3. การประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตร เมื่อได้นำหลักสูตรไปใช้ควรมีการจัดประเมินผลเกี่ยวกับหลักสูตร วัตถุประสงค์ของหลักสูตร หรือเพื่อพิจารณาว่าตรงกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เพื่อจะได้ใช้ในการตัดสินใจเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับหลักสูตร

จิตติมา วรณศรี (2557, น.34-37) กล่าวว่า การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ การจัดทำหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินหลักสูตร ซึ่งการดำเนินงานตามขั้นตอนดังกล่าวนี้จะนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีคุณภาพและ

มีความเหมาะสมกับบริบท ปัญหา และความต้องการของชุมชนโดยสถานศึกษามีแนวทางดำเนินการดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดทำหลักสูตร

การจัดทำหลักสูตรเป็นขั้นตอนแรกของการบริหารหลักสูตร ประกอบด้วย การดำเนินงานจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาใน 4 ขั้นตอน ได้แก่ กำหนดวิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมายหลักสูตร กำหนดโครงสร้างหลักสูตร เขียนคำอธิบายรายวิชา และกำหนดหน่วยการเรียนรู้

1.1 กำหนดวิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมายหลักสูตร การกำหนดวิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษาควรดำเนินการโดยการมีส่วนร่วมของครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งถือเป็นเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษาหรือคุณภาพและคุณลักษณะของผู้เรียนที่คาดหวัง โดยมาจากการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานจากแหล่งต่างๆ ได้แก่ หลักสูตรแกนกลางระดับชาติ จุดเน้น ความต้องการของท้องถิ่น ตลอดจนความต้องการของผู้เรียน

1.2 กำหนดโครงสร้างหลักสูตร เป็นการกำหนดรายวิชา/สาระการเรียนรู้ รวมทั้งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนต่าง ๆ ที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้เพื่อให้มีคุณลักษณะตามจุดมุ่งหมายหลักสูตร และกำหนดเวลาเรียนให้ชัดเจน เพื่อครูจะได้นำไปสู่การจัดการเรียนรู้ และพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด

1.3 เขียนคำอธิบายรายวิชา โดยการศึกษาและวิเคราะห์ มาตรฐาน ตัวชี้วัดของสาระการเรียนรู้แต่ละชั้นปีที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อแยกแยะให้ทราบว่า มาตรฐาน ตัวชี้วัดเหล่านั้นได้กำหนดให้ผู้เรียนต้องมีความรู้ (Knowledge: K) มีทักษะการปฏิบัติ (Psychomotor: P) และเจตคติ (Affective: A) อย่างไรบ้าง แล้วนำประเด็นที่ได้จากการวิเคราะห์ทั้งสามด้าน มาประมวลเรียบเรียงเขียนเป็นคำอธิบายรายวิชา โดยหากมีเนื้อหาสาระความรู้ของท้องถิ่นก็สามารถระบุเพิ่มเติมได้ เพื่อจะได้นำไปใช้วางแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน

1.4 กำหนดหน่วยการเรียนรู้ โดยการนำเนื้อหาสาระความรู้ที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้จากคำอธิบายรายวิชาหรือจากผลการวิเคราะห์มาตรฐานตัวชี้วัด ในส่วนของความรู้ (Knowledge: K) มาพิจารณากำหนดเนื้อหาย่อย ๆ และรวบรวมจัดหมวดหมู่เนื้อหาที่สัมพันธ์กันเป็นหน่วยการเรียนรู้ โดยกำหนดชื่อหน่วยการเรียนรู้ และเวลาในการเรียนรู้แต่ละหน่วย จากนั้นจึงจัดทำร่างหลักสูตรสถานศึกษา เสนอต่อดังคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสม คุณภาพของหลักสูตร เมื่อได้รับความเห็นชอบและอนุมัติการใช้หลักสูตรแล้ว ดำเนินการจัดทำประกาศหรือคำสั่งการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การนำหลักสูตรไปใช้

การนำหลักสูตรไปใช้เป็นขั้นตอนดำเนินการที่สำคัญของการบริหารหลักสูตรซึ่งจะทำให้เกิดผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ ออกแบบการจัดการเรียนรู้ จัดทำแผนการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

2.1 ออกแบบการจัดการเรียนรู้เป็นขั้นตอนสำคัญในการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ดังนั้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ครูต้องวางแผนออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่จะช่วยพัฒนาผู้เรียนโดยผ่านการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งนี้โดยยึดหลักว่า ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล อาทิ กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการคิด กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการปฏิบัติลงมือทำจริงครูต้องเลือกใช้วิธีสอน และเทคนิคการสอนสื่อ/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผลที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด

2.2 จัดทำแผนการเรียนรู้ เป็นการแปลงหลักสูตรสถานศึกษาสู่การปฏิบัติในชั้นเรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะปฏิบัติและเจตคติ ตามที่กำหนดคำอธิบายรายวิชา หรือตามมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ ที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้ การจัดทำแผนการเรียนรู้เพื่อให้มั่นใจว่ากิจกรรมและกระบวนการที่ได้กำหนดไว้ จะช่วยสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยแผนการเรียนรู้จะบอกให้ทราบว่าคาดหวังให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมอย่างไร ได้เรียนรู้อะไร วิธีการอย่างไร ใช้เวลาเท่าใด มีวิธีการตรวจสอบผลการเรียนรู้อย่างไร ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้โดยทั่วไป มีองค์ประกอบดังนี้ (สุริน ชุมสาย ณ อยุธยา, 2552: 20-24; รุจิรี ภูสาระ, 2545: 158-160)

2.2.1 รายละเอียดของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยระบุในส่วนแรกของแผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ เรื่องที่สอน วันเดือนปีที่สอน เวลาที่ใช้ในการสอนชั้นที่สอน ทั้งนี้อาจปรับตามความเหมาะสมของแต่ละโรงเรียน

2.2.2 มาตรฐานการเรียนรู้ แผนการเรียนรู้ควรบอกความเชื่อมโยงกับมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดของชั้นปีที่สอน และเมื่อสอนครบทุกแผนจะต้องเกิดผลการเรียนรู้ได้ครบทุกตัวชี้วัด และช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะและคุณลักษณะตามมาตรฐานตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2.2.3 สาระสำคัญหรือความคิดรวบยอด โดยเขียนสรุปให้เห็นสาระที่เป็นแก่นความรู้ในเรื่องที่จะสอนอย่างถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมด ซึ่งวิเคราะห์จากเนื้อหาที่สอนว่าอะไรดี

สิ่งสำคัญที่ผู้เรียนจะมีความรู้ ความเข้าใจ หรือเกิดความคิดรวบยอด โดยอาจเขียนเป็นความเรียง หรือเป็นข้อ ๆ แล้วแต่เนื้อหาที่สอน

2.2.4 จุดประสงค์การเรียนรู้ มี 2 ประเภท คือจุดประสงค์ทั่วไปและจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งการเขียนจุดประสงค์สองประเภทนี้ต้องมีความสอดคล้องกัน โดยจุดประสงค์ทั่วไปจะบอกเป้าหมายว่าต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อะไร ส่วนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมเป็นการระบุพฤติกรรมที่สามารถวัดได้ สังเกตได้ตามระดับการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัยและทักษะพิสัยที่ครอบคลุมและสอดคล้องกับเนื้อหาที่สอน ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้จะนำไปสู่การบรรลุจุดประสงค์ทั่วไป

2.2.5 สารการเรียนรู้หรือเนื้อหาที่สอน ระบุเนื้อหาที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ การเรียบเรียงเนื้อหาต้องจัดลำดับจากง่ายไปยาก จากเรื่องใกล้ตัวไปไกลตัว จากรูปธรรมไปนามธรรม ตามลำดับเหตุการณ์ก่อนหลัง

2.2.6 กระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยทั่วไปแบ่งกิจกรรมเป็น 3 ขั้นตอนคือ ขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุป ควรเขียนให้เห็นถึงบทบาทของผู้เรียนและบทบาทของครูอย่างละเอียดชัดเจน โดยการออกแบบกิจกรรมต้องยึดหลักการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาที่จะสอน โดยเลือกใช้วิธีการสอน เทคนิคการสอนที่เหมาะสม ส่งเสริมทักษะการคิด และการพัฒนาปัญญา

2.2.7 สื่อและแหล่งเรียนรู้ ควรพิจารณาและระบุว่าจะใช้สื่อหรือแหล่งเรียนรู้อะไรบ้าง ได้อย่างไร เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ โดยต้องให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหาที่สอน

2.2.8 การวัดและการประเมินผล ควรระบุวิธีการวัดผล เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผล และเกณฑ์การประเมินผล โดยการวัดผลต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

2.2.9 บันทึกผลการจัดการเรียนรู้ควรเขียนหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เสร็จสิ้น โดยระบุเกี่ยวกับตัวผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้มากน้อยเพียงใด มีปัญหาในการจัดการเรียนรู้อะไรบ้าง ข้อสังเกตหรืออื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการสอนต่อไป

2.2.10 ภาคผนวก เป็นส่วนของเอกสารที่ไม่ต้องการบรรจุไว้ในแผนการเรียนรู้ อาทิ ใบงาน ใบความรู้ เครื่องมือวัดผล เป็นต้น ทั้งนี้ องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ต้องมีความสัมพันธ์กัน และต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนากระบวนการคิดและความถนัด ความสนใจของผู้เรียน ซึ่งปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการวางแผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ ความเข้าใจเกี่ยวกับตัวผู้เรียน การจัดเรียงเนื้อหาและกระบวนการในการเรียนรู้ เวลาที่ใช้ในการเรียนรู้ มาตรฐานผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง แหล่งเรียนรู้ หนังสือ สื่อต่างๆ ที่จะใช้ประกอบการเรียนรู้

ความรู้ความสามารถของครู และเทคโนโลยีที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ เหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญที่ครูควรนำมาพิจารณาประกอบการวางแผนการจัดการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิผล

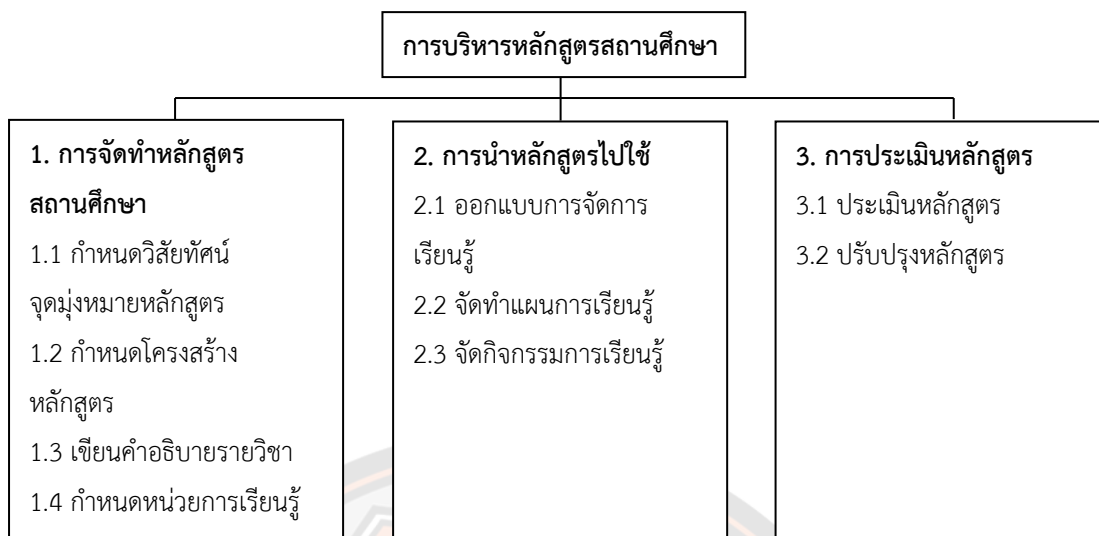
2.3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยครูจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ และคุณลักษณะตามมาตรฐาน ตัวชี้วัด ผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนที่กำหนด โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญ เป็นผู้ปฏิบัติ และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งการเลือกใช้กระบวนการสอนที่หลากหลาย อาทิเช่น กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการคิด กระบวนการเผชิญสถานการณ์และแก้ปัญหา กระบวนการปฏิบัติลงมือทำจริง กระบวนการวิจัย เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินหลักสูตร

การประเมินหลักสูตรประกอบด้วยการดำเนินงานเกี่ยวกับการตรวจสอบความสำเร็จของการใช้หลักสูตร ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ได้แก่ การประเมินหลักสูตร และการปรับปรุงหลักสูตร

3.1 ประเมินหลักสูตร เป็นกระบวนการตรวจสอบโดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรทั้งครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนเพื่อตรวจสอบว่า หลังจากการใช้หลักสูตรสถานศึกษาแล้ว ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรหรือไม่เพียงใด มีปัญหาอุปสรรคในการใช้หลักสูตรอย่างไร เพื่อจะเป็นข้อมูลสารสนเทศไปใช้พัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา

3.2 ปรับปรุงหลักสูตร เป็นการนำข้อมูลสารสนเทศจากการประเมินหลักสูตร มาพิจารณากำหนดแนวทางการดำเนินการแก้ไข ปรับเปลี่ยน และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ให้มีความเหมาะสมกับปัญหาความต้องการ บริบทและความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม ทั้งทางสังคม เศรษฐกิจการเมือง เพื่อให้หลักสูตรสถานศึกษานำไปใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้ได้ตามมาตรฐานและเป้าหมายของสถานศึกษา



ภาพ 1 การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา

(จิตติมา วรณศรี, 2557, น.37)

ณัฐยา รื่นภาคยตร์ (2557, น.18) ได้สรุปว่าการบริหารหลักสูตรเป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตรเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้โดยมีขอบข่ายดังนี้

1. สำรวจปัญหา ความต้องการ และความจำเป็นของสังคม
2. การกำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่สังคมต้องการ
3. การคัดเลือกเนื้อหาวิชาความรู้ที่ต้องนำมาสอน
4. การนำไปใช้ทดลอง
5. การนิเทศการใช้หลักสูตรภายในสถานศึกษา
6. การกำกับติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตร
7. การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนตลอดเวลา

โอภาส ประภาสโนบล (2557, น.58) กล่าวว่า การบริหารหลักสูตรประกอบด้วยภารกิจที่สำคัญ 5 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย

1. การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา
2. การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
3. การวางแผนการใช้หลักสูตร
4. การนิเทศการใช้หลักสูตรสถานศึกษา
5. การสรุปผลการดำเนินงานของสถานศึกษา

การทรวทศกษากการ (2545, น.3-4 อ้างถึงใน ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2559, น.225) ได้กำหนด กระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาไว้ 7 ภารกิจ ดังต่อไปนี้

1. การเตรียมความพร้อม ได้แก่ การสร้างความตระหนัก การพัฒนาบุคลากร การแต่งตั้งคณะกรรมการของสถานศึกษา การจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศและการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2. การจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา

2.1 การจัดทำสาระของหลักสูตร ได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล การกำหนด วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย การกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การกำหนดโครงสร้างหลักสูตร การจัดทำสาระ ผลการเรียนรู้หรือตัวชี้วัด การจัดทำคำอธิบายรายวิชา การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ และการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

2.2 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

3. การวางแผนการดำเนินการใช้หลักสูตร ได้แก่ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ การจัดหา เลือกใช้ ทำและพัฒนาสื่อ การจัดกระบวนการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การวัด ประเมินผล การแนะแนว การนิเทศ กำกับติดตาม และการวิจัยเพื่อพัฒนา

4. การดำเนินการใช้หลักสูตร

5. การนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลหลักสูตร

6. การสรุปผลการดำเนินงาน

7. การปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร

มนสิช สิทธิสมบูรณ์ (2563, น.128-131) ได้นำเสนอ กระบวนการบริหารหลักสูตรและการสอนก็คือการศึกษาขั้นตอนต่าง ๆ ของการจัดทำหลักสูตรที่จะนำเสนอพอสังเขป ดังนี้

1. การจัดทำหลักสูตร โดยทั่วไปของการจัดทำหลักสูตรจะดำเนินการโดยคณะกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิหลายฝ่าย ซึ่งมีขั้นตอนการทำงานหลัก ๆ ดังนี้

1.1 แต่งตั้งคณะทำงาน ซึ่งประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดทำหลักสูตร ด้านเนื้อหาสาระด้านระเบียบหลักเกณฑ์หลักสูตร ด้านการบริหาร และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.2 ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ โดยการวิเคราะห์ สภาพปัญหา จุดเน้น ความต้องการของสังคม ชุมชน และของสถานศึกษา ตลอดจนความต้องการของผู้เรียนรวมทั้ง นโยบายรัฐ สภาพเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

1.3 ยกร่างหลักสูตรสถานศึกษา โดยใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์จากแหล่งต่าง ๆ ข้างต้นแล้วกำหนดองค์ประกอบหลักสำคัญ ๆ ของหลักสูตร คือ หลักการและเหตุผล จุดมุ่งหมาย

หลักสูตร โครงสร้างเนื้อหาสาระหลักสูตร แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกณฑ์การวัดประเมินผล และอื่น ๆ

1.4 ผ่านการกลั่นกรองโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เพื่อพิจารณาแก้ไข ปรับปรุงร่างหลักสูตรและจัดทำหลักสูตรฉบับสมบูรณ์

2. การวางแผนการใช้หลักสูตรหลังจากการจัดทำหลักสูตรเสร็จสิ้นแล้ว ในภารกิจต่อไป ก็คือ การวางแผนการใช้หลักสูตร โดยทั่วไปจะดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

2.1 สร้างความตระหนักและความเข้าใจให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ เห็นความสำคัญ ความจำเป็นที่ต้องร่วมมือกัน โดยดำเนินการดังนี้

2.1.1 การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หลักสูตร ให้กับบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้รับทราบ และขอความร่วมมือในส่วนที่เกี่ยวข้องและจำเป็น โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น หอกระจายข่าว ป้ายนิเทศ แผ่นพับ จดหมายข่าวสื่อมวลชน อินเทอร์เน็ต สิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น

2.1.2 ประชุมสร้างความเข้าใจ กับบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทั้งคณะกรรมการ สถานศึกษา คณะครู อาจารย์ และผู้ปกครอง

2.1.3 ศึกษาดูงานโรงเรียนหรือสถานศึกษาใด ๆ ที่ดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตร ประสบผลสำเร็จ หรือมีคุณภาพดี เพื่อนำมาเป็นแบบอย่างในการพัฒนาหลักสูตรของตนเอง

2.2 การพัฒนาบุคลากร เพื่อการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาและใช้หลักสูตรให้ประสบความสำเร็จ จักต้องเน้นการสร้าง ความเข้าใจแก่บุคลากรทุกฝ่ายอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง โดยมีแนวทางกำหนดขั้นตอนการพัฒนา ดังนี้

2.2.1 มอบหมายให้มีคณะทำงานด้านการพัฒนาบุคลากร ซึ่งต้องดำเนินงาน และมีบทบาทในเรื่องนี้อย่างจริงจัง และต่อเนื่อง

2.2.2 ประเมินความต้องการ ความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากร และวางแผน การพัฒนาบุคลากรให้ เป็นรูปธรรม ทั้งแผนระยะสั้นและแผนระยะยาว

2.2.3 ดำเนินการพัฒนาบุคลากรตามแผน ซึ่งอาจดำเนินการได้ในหลายลักษณะ เช่น การประชุมสัมมนา การอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน โดยเฉพาะเน้นการพัฒนาครูผู้สอน ซึ่งเป็นตัวจักรที่สำคัญที่สุดในการนำหลักสูตรไปใช้ครูจะต้องสามารถจัดการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของหลักสูตร และการเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสม สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัย สำคัญที่จะส่งผลให้การนำหลักสูตรไปใช้ ให้บรรลุเป้าหมายได้

2.2.4 ส่งเสริม สนับสนุนศูนย์รวมความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ เพื่อการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเองได้

2.2.5 ส่งเสริมให้ครูได้มีโอกาสเข้าอบรม แลกเปลี่ยนความรู้อย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารจะต้องเป็นที่ปรึกษาของครูในกรณีที่มีปัญหาทางด้านวิชาการหรือบริหารจัดการ และควรจัดให้มีการประชุมเพื่อ แก้ปัญหา ตลอดจนแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแสวงหาวิธีการใช้หลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ

3. การใช้หลักสูตร ในขั้นตอนการนำหลักสูตรไปใช้ ประกอบกิจกรรมหลัก ๆ คือ

3.1 การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน กล่าวคือ การกำหนดรายละเอียดของหลักสูตร โดยจะดำเนินการในรูปของเอกสารประกอบหลักสูตร และวัสดุอุปกรณ์การสอน เช่น โครงการสอน ประมวลการสอน คู่มือครู และคู่มือผู้เรียน เป็นต้น

3.2 การจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ ภายในโรงเรียน เพื่อให้หลักสูตรบรรลุเป้าหมาย ควรสำรวจปัจจัยและสภาพต่าง ๆ ของโรงเรียน เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการนำหลักสูตรมาปฏิบัติการในโรงเรียนได้

3.3 การสอนของครู ถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการนำหลักสูตรไปใช้ ครูต้องสอนให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เลือกวิธีสอนให้เหมาะสมโดยผู้บริหรคอยให้ความสะดวกให้คำแนะนำและให้กำลังใจ ในกระบวนการบริหารการสอน ก็คือการแปลงหลักสูตรไปสู่การจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตรได้ หลักการสำคัญ ๆ เพื่อการบริหารการสอนให้สำเร็จได้ดังนี้

3.3.1 จะต้องมีการวางแผนและเตรียมการในการนำหลักสูตรไปใช้ ทั้งนี้บุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ควรจะได้ศึกษาวิเคราะห์ทำความเข้าใจหลักสูตรที่จะนำไปใช้ให้มีความเข้าใจตรงกัน เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปในทำนองเดียวกันและสอดคล้องต่อเนื่องกัน

3.3.2 จะต้องมืองค์คณะบุคคลเพื่อทำหน้าที่ประสานงาน ในแต่ละขั้นตอนในการนำหลักสูตรไปใช้ นับแต่การเตรียมหลักสูตรไปใช้ในด้าน วิธีการ สื่อ แหล่งเรียนรู้

3.3.3 การนำหลักสูตรไปใช้และการติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรจะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบเป็นไปตามขั้นตอนที่วางแผน และเตรียมการไว้

3.3.4 การนำหลักสูตรไปใช้ให้ประสบผลสำเร็จได้ ต้องคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ประกอบด้วยก็คือ งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เอกสารหลักสูตร ตลอดจนสถานที่ ที่จะเป็นแหล่งให้ความรู้ประสบการณ์ต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้จะต้องได้รับการจัดเตรียมไว้เป็นอย่างดี และพร้อมที่จะให้การสนับสนุน

3.3.5 ครูจะต้องได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่และจริงจัง เริ่มตั้งแต่การอบรมความรู้ ความเข้าใจทักษะและเจตคติเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรอย่างเข้มข้น การให้การสนับสนุนด้านปัจจัยต่าง ๆ แก่ครู ได้แก่ การติดตามประเมินผลการปฏิบัติการสอนของครูอย่างเป็นระบบ และการพัฒนาตัวครู เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสอน เช่นการจัดอบรมสัมมนาเป็นระยะ ๆ

การเผยแพร่เอกสารที่เป็นประโยชน์การพาไปทัศนศึกษา การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ และการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน

3.3.6 ควรจัดตั้งให้มีหน่วยงานพิเศษ เพื่อให้การสนับสนุนและพัฒนาครูโดยการทำหน้าที่นี้เทศ ติดตามผลการนำหลักสูตรไปใช้ และควรปฏิบัติงานร่วมกับครูอย่างใกล้ชิด

3.3.7 กำหนดตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการนำหลักสูตรไปใช้ ว่าการนำหลักสูตรไปใช้ จะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว และหาจุดเด่น จุดด้อย เพื่อการใช้หลักสูตรที่ดีมีประสิทธิภาพ

3.3.8 จำต้องมีติดตามผลและประเมินผลการใช้หลักสูตรเป็นระยะ ๆ เพื่อนำข้อมูลต่าง ๆ มาวิเคราะห์ผล และประเมินผล เพื่อการแก้ไข ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และวางแนวทางการนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดผลดี และมีประสิทธิภาพได้

4. การประเมินผลหลักสูตร หลังการใช้หลักสูตรไประยะหนึ่งแล้ว ก็ควรจะมีการประเมินผลหลักสูตรตามวัตถุประสงค์หลักสูตรที่กำหนด หรือตามตัวชี้วัดที่กำหนด และพัฒนาให้มีคุณภาพที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งมีแนวทางการดำเนินงานดังนี้

4.1 แต่งตั้งคณะทำงานร่วมกัน กำหนดเครื่องมือการวัดผล การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ผล การสรุปผล และการเขียนรายงานการประเมินผลหลักสูตร

4.2 ดำเนินการแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรตามผลการประเมินที่ได้ และควรดำเนินการแก้ไข ปรับปรุงพัฒนาอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง เพื่อการใช้หลักสูตรที่มีประสิทธิภาพสูงสุดในทุกรอบปี

ตาราง 1 แสดงการสังเคราะห์การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

การบริหารจัดการ หลักสูตรสถานศึกษา	จรรยา ก้าเอียน (2557)	จิตติมา วรณศิริ (2557)	ณัฐยา รื่นภาคยงค์ (2557)	โอบาส ประภาสโนบล (2557)	ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2559)	มนสิข ลิขิตสมบุรณ์ (2563)	ความถี่
1. การจัดทำหลักสูตร		✓		✓	✓	✓	4
2. การวางแผนการใช้หลักสูตร	✓			✓	✓	✓	4
3. การนำหลักสูตรไปใช้	✓	✓	✓		✓	✓	5
4. การประเมินหลักสูตร	✓	✓			✓	✓	4
5. การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา				✓	✓		2
6. การจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา					✓		1

การบริหารจัดการ หลักสูตรสถานศึกษา	จรรณี เก้าเอี้ยน (2557)	จิตติมา วรณศรี (2557)	ณัฐริยา รันภาคยนต์ร์ (2557)	โอบาส ประภาสโนบล (2557)	ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2559)	มนสิข ลิทธิสมบุรณ์ (2563)	ความถี่
7. การสรุปผลการดำเนินการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา					✓		1
8. การปรับปรุง พัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา			✓		✓		2
9. การนิเทศการใช้หลักสูตรสถานศึกษา			✓	✓			2
10. สำรวจปัญหา ความต้องการและความจำเป็นของสังคม			✓				1
11. การกำหนดวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่สังคมต้องการ			✓				1
12. การสรุปผลการดำเนินงานของสถานศึกษา				✓			1
13. การคัดเลือกเนื้อหาวิชาความรู้ที่ต้องนำมาสอน			✓				1
14. การกำกับติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตร			✓				1

จากตาราง 1 การสังเคราะห์การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ผู้วิจัยเลือกตัวแปรที่มีความถี่ 4 ขึ้นไปมาใช้ในการวิจัย สรุปได้ว่าการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา มี 4 ด้าน ได้แก่ การจัดทำหลักสูตร การวางแผนการใช้หลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ และการประเมินหลักสูตร ซึ่งแต่ละด้านมีรายละเอียด ดังนี้

1. ด้านการจัดทำหลักสูตร

จิตติมา วรณศรี (2557, น.34) กล่าวว่า การจัดทำหลักสูตร เป็นขั้นตอนแรกของการบริหารหลักสูตร ประกอบด้วย การดำเนินงานจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาใน 4 ขั้นตอน ได้แก่ กำหนดวิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมายหลักสูตร กำหนดโครงสร้างหลักสูตร เขียนคำอธิบายรายวิชา และกำหนดหน่วยการเรียนรู้

โอภาส ประภาสโนบล (2557, น.68-69) กล่าวว่า การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง หลักสูตรที่สถานศึกษาจัดทำขึ้นเป็นแผนการจัดมวลงประสพการณั ให้แก่ผู้เรียน โดยความร่วมมือของบุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ซึ่งครอบคลุม ภาระงานการจัดการศึกษาทุกด้าน ที่ประกอบด้วย การเรียนรู้ มวลงประสพการณั เพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้มีความรู้ความสามารถ เกิดการเรียนรู้และนำความรู้สู่การปฏิบัติและดำรงชีพออยู่ในสังคม อย่างมีความสุข

การทรวงศึกษาธิการ (2545, น.3 - 4 อ้างถึงใน ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2559, น.225) กล่าวว่า การจัดทำสาระของหลักสูตร ได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล การกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย การกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การกำหนดโครงสร้างหลักสูตร การจัดทำสาระ ผลการเรียนรู้หรือตัวชี้วัด การจัดทำคำอธิบายรายวิชา การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ และการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้

มนสิข สิทธิสมบุรณ์ (2563, น.128-129) ได้นำเสนอ กระบวนการบริหารหลักสูตรและการสอนก็คือ การศึกษาขั้นตอนต่าง ๆ ของการจัดทำหลักสูตรที่จะนำเสนอพอสังเขป ดังนี้ การจัดทำหลักสูตร โดยทั่วไปของการจัดทำหลักสูตร จะดำเนินการโดยคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ หลายฝ่าย ซึ่งมี ขั้นตอนการทำงานหลัก ๆ ดังนี้

1. แต่งตั้งคณะทำงาน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดทำหลักสูตร ด้านเนื้อหา สาระ ด้านระเบียบหลักเกณฑ์หลักสูตร ด้านการบริหาร และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ โดยการวิเคราะห์สภาพปัญหา จุดเน้น ความต้องการของสังคมชุมชนและของสถานศึกษา ตลอดจนความต้องการของผู้เรียนรวมทั้ง นโยบายรัฐ สภาพเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง
3. ยกร่างหลักสูตรสถานศึกษา โดยใช้ข้อมูลจากการวิเคราะห์จากแหล่งต่าง ๆ ข้างต้น แล้วกำหนดองค์ประกอบหลักสำคัญ ๆ ของหลักสูตร คือ หลักการและเหตุผลจุดมุ่งหมายหลักสูตร โครงสร้างเนื้อหาสาระหลักสูตร แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เกณฑ์การวัดประเมินผล และอื่น ๆ
4. ผ่านการกลั่นกรองโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เพื่อพิจารณาแก้ไข ปรับปรุงร่างหลักสูตรและจัดทำหลักสูตรฉบับสมบูรณ์

สรุปได้ว่า ด้านการจัดทำหลักสูตร หมายถึง สถานศึกษาโดยคณะกรรมการจัดทำหลักสูตร นำข้อมูลจากการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานมากำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาและแนวทางการจัดประสพการณัการเรียนรู้ และวิธีการวัดประเมินผลการเรียนรู้ ซึ่งมีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนและเป็นระบบ เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสม คุณภาพของหลักสูตร และอนุมัติการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

2. ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร

จตุณี แก้วเอียน. (2557, น.191) กล่าวว่า ขั้นตอนการ เป็นการวางแผนการใช้หลักสูตร โดยต้องเตรียมการล่วงหน้าก่อนเปิดหลักสูตร วางแผนการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบและ นำนวัตกรรมทางการศึกษามาช่วย ซึ่งมีขั้นตอนคือ การตรวจสอบหลักสูตรแม่บทก่อนนำไปใช้ การประชาสัมพันธ์หลักสูตร การเตรียมความพร้อม การจัดทำโครงการสอน การตรวจสอบความพร้อมของผู้เรียน การตรวจสอบการยอมรับจากสังคม การจัดโครงสร้างของหน่วยงาน เป็นต้น

โอภาส ประภาสโนบล (2557, น.76) กล่าวว่า การวางแผนการใช้หลักสูตรหมายถึง การกำหนดทางเลือกหรือแนวทางการตัดสินใจไว้ล่วงหน้าเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้ได้ผลคุ้มค่ามากที่สุดโดยการดำเนินงานตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบเพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพและให้เกิดประโยชน์สูงสุด

การทรงศึกษาธิการ (2545, น.3 – 4 อ้างถึงใน ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2559, น.225) กล่าวว่า การวางแผนการดำเนินการใช้หลักสูตร ได้แก่ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ การจัดหา เลือกใช้ ทำและพัฒนาสื่อ การจัดกระบวนการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การวัดประเมินผล การแนะแนว การนิเทศ กำกับติดตาม และการวิจัยเพื่อพัฒนา

มนสิข สิทธิสมบูรณ์ (2563, น.129) กล่าวว่า หลังจากการจัดทำหลักสูตรเสร็จสิ้นแล้ว ในภารกิจต่อไปก็คือการวางแผนการใช้หลักสูตร โดยทั่วไปจะดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้ สร้างความตระหนักและความเข้าใจให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เห็นความสำคัญ ความจำเป็นที่ต้องร่วมมือกัน โดยดำเนินการดังนี้

1. การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หลักสูตร ให้กับบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้รับทราบ และขอความร่วมมือในส่วนที่เกี่ยวข้องและจำเป็น โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น หอกระจายข่าว ป้ายนิเทศ แผ่นพับ จดหมายข่าวสื่อมวลชน อินเทอร์เน็ต สิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น

2. ประชุมสร้างความเข้าใจ กับบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทั้งคณะกรรมการสถานศึกษา คณะครู อาจารย์ และผู้ปกครอง

3. ศึกษาดูงานโรงเรียนหรือสถานศึกษาใด ๆ ที่ดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตร ประสบผลสำเร็จ หรือมีคุณภาพดี เพื่อนำมาเป็นแบบอย่างในการพัฒนาหลักสูตรของตนเอง

สรุปได้ว่า ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร หมายถึง สถานศึกษาสร้างความตระหนัก และความเข้าใจ ให้แก่บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และวางแผนทางในการปฏิบัติในการใช้หลักสูตร อย่างรอบด้าน คือ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ การจัดหา เลือกใช้ ทำและพัฒนาสื่อ

การจัดกระบวนการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การวัดประเมินผล การแนะแนว การนิเทศ กำกับติดตาม และการวิจัยเพื่อพัฒนา

3. ด้านการนำหลักสูตรไปใช้

จรูณี แก้วเอี่ยม. (2557, น.191) กล่าวว่า ขั้นตอนการเกี่ยวกับหลักสูตร เป็นการนำหลักสูตรไปใช้ ประกอบด้วย การประชุมครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร การปฐมนิเทศนักเรียน การจัดทำคู่มือครู การจัดตารางสอน การจัดครูเข้าสอน การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก การฝึกงาน เป็นต้น

จิตติมา วรรณศรี (2557, น.35) กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้เป็นขั้นตอนดำเนินการที่สำคัญของการบริหารหลักสูตรซึ่งจะทำให้เกิดผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ ออกแบบการจัดการเรียนรู้ จัดทำแผนการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

มนสิข สิริสมบุญ (2563, น.130) กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้ก็คือ การแปลงหลักสูตร ไปสู่การจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตรได้ในขั้นตอนการนำหลักสูตรไปใช้ ประกอบกิจกรรมหลัก ๆ คือ

1. การแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน กล่าวคือ การกำหนดรายละเอียดของหลักสูตร โดยจะดำเนินการในรูปของเอกสารประกอบหลักสูตร และวัสดุอุปกรณ์การสอน เช่น โครงการสอน ประมวลการสอน คู่มือครู และคู่มือผู้เรียน เป็นต้น

2. การจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ ภายในโรงเรียน เพื่อให้หลักสูตรบรรลุเป้าหมาย ควรสำรวจปัจจัยและสภาพต่าง ๆ ของโรงเรียน เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพการนำหลักสูตรมาปฏิบัติการในโรงเรียนได้

3. การสอนของครู ถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการนำหลักสูตรไปใช้ ครูต้องสอนให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เลือกวิธีสอนให้เหมาะสมโดยผู้บริหารคอยให้ความสะดวกให้คำแนะนำและให้กำลังใจ

สรุปได้ว่า ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง การนำหลักสูตรไปสู่การจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน โดยครูนำหลักสูตรไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิผล โดยออกแบบการจัดการเรียนรู้ จัดทำแผนการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

4. ด้านการประเมินหลักสูตร

จรูณี แก้วเอี่ยม. (2557, น.191) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตร คือ การประเมินผล การเรียนการสอนตามหลักสูตร เมื่อได้นำหลักสูตรไปใช้ ควรมีการจัดประเมินผลเกี่ยวกับหลักสูตร วัตถุประสงค์ของหลักสูตร หรือเพื่อพิจารณาว่าตรงกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือเพื่อจะได้ใช้ในการตัดสินใจเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับหลักสูตร

จิตติมา วรณศรี (2557, น.35) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตรประกอบด้วยการดำเนินงานเกี่ยวกับการตรวจสอบความสำเร็จของการใช้หลักสูตร ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ได้แก่ การประเมินหลักสูตร และการปรับปรุงหลักสูตร

มนสิข สิริสมบุญ (2563, น.131) กล่าวว่า หลังการใช้หลักสูตรไประยะหนึ่งแล้วก็ควรจะมีการประเมินผลหลักสูตรตามวัตถุประสงค์หลักสูตรที่กำหนด หรือตามตัวชี้วัดที่กำหนด และพัฒนาให้มีคุณภาพที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งมีแนวทางการดำเนินงานดังนี้

1. แต่งตั้งคณะทำงานร่วมกันกำหนดเครื่องมือการวัดผล การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ผล การสรุปผล และการเขียนรายงานการประเมินผลหลักสูตร

2. ดำเนินการแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรตามผลการประเมินที่ได้ และควรดำเนินการแก้ไข ปรับปรุง พัฒนา อย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง เพื่อการใช้หลักสูตรที่มีประสิทธิภาพสูงสุดในทุกรอบปี

สรุปได้ว่า ด้านการประเมินหลักสูตร หมายถึง การดำเนินการประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษาจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรตามระยะเวลาที่กำหนด โดยการประเมินเอกสารหลักสูตร ประเมินการนำหลักสูตรไปใช้ การประเมินผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน โดยจัดทำรายงานผลการประเมินหลักสูตร เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศ ในการปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาต่อไป

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับหลักสูตรฐานสมรรถนะ

จากบริบทการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ผ่านมามีพบว่าคุณภาพของผู้เรียนยังไม่เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ขาดความสามารถเชิงสมรรถนะ ไม่สามารถนำความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่มีไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ กล่าวคือหลักสูตรแกนกลางกำหนดให้จัดการเรียนการสอนแก่ผู้เรียน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่งมีตัวชี้วัดจำนวนมาก ทำให้เกิดปัญหาแก่ครูและผู้เรียน เนื่องจากครูจำเป็นต้องเร่งจัดการเรียนการสอนให้ครบตัวชี้วัด ผู้เรียนไม่ประสบความสำเร็จในการเรียน ไม่มีความสุขในการเรียน อีกทั้งการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการให้เนื้อหาความรู้เป็นหลักไม่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจและเกิดสมรรถนะที่ต้องการ ผู้เรียนจึงไม่สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ในด้านการวัดและประเมินผล มีการใช้เครื่องมือและมาตรฐานเดียวกันทั้งระบบ จึงเกิดความไม่เป็นธรรมกับโรงเรียนที่มีบริบทและปัจจัยสนับสนุนที่ไม่เอื้อต่อการพัฒนา ในด้านปัญหาคุณภาพของผู้เรียนยังพบว่าคุณภาพของผู้เรียนมีคุณภาพต่ำลง ชีตความสามารถในการแข่งขันของผู้เรียนอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งไม่ได้มาตรฐานสากล (รายงานผลการวิจัยและพัฒนากรอบสมรรถนะผู้เรียนระดับประถมศึกษาตอนต้นสำหรับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน , 2562, น.1) กระทรวงศึกษาธิการจึงดำเนินการ

ปรับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะที่เหมาะสมกับยุคสมัยปัจจุบันและแนวโน้มของอนาคต มีความยืดหยุ่นเพื่อตอบสนองความแตกต่างของผู้เรียน ในรูปแบบหลักสูตรฐานสมรรถนะ โดยหลักสูตรฐานสมรรถนะเป็นหลักสูตรที่จะเริ่มนำร่องใช้กับสถานศึกษาพื้นที่นำร่องนวัตกรรม ในปีการศึกษา 2563 ก่อนจะนำสู่การปฏิบัติและใช้จริง ในปีการศึกษา 2565 (รายงานพันธกิจด้านการปฏิรูปการศึกษาผ่านหลักสูตรและการเรียนการสอนฐานสมรรถนะ, 2562)

สมรรถนะและหลักสูตรฐานสมรรถนะ

โลกในยุคศตวรรษที่ 21 มีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกด้าน การจัดการศึกษาจึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาให้ผู้เรียน มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติ การทำงาน และการดำรงชีวิตได้ การจัดการศึกษาจึงควรมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับ การพัฒนาคนให้มีลักษณะดังกล่าว ในปัจจุบันเรียกว่าการมี “สมรรถนะ” การศึกษา ทำความเข้าใจเรื่อง สมรรถนะและการนำสมรรถนะไปใช้ในการจัดการศึกษา จึงเป็นสิ่งสำคัญของการพัฒนาการศึกษาในปัจจุบัน

Competency มีความหมายตามพจนานุกรมว่า ความสามารถหรือสมรรถนะ ในภาษาอังกฤษมีคำที่มีความหมายคล้ายกันอยู่หลายคำ ได้แก่ Capability, Ability, Proficiency, Expertise, Skills, Fitness, Aptitude

สมรรถนะเป็นสิ่งที่ประกอบขึ้นมาจาก ความรู้ ทักษะและ คุณลักษณะ ดังนั้นการมีเพียงความรู้และทักษะนั้นยังไม่ถือเป็นสมรรถนะ จนกว่าจะสามารถนำความรู้ และทักษะนั้นมาประยุกต์ใช้กับงาน ทำงานให้เกิดผลลัพธ์ที่ได้อย่างชัดเจน ประสบความสำเร็จ ในการปฏิบัติงานสูงกว่ามาตรฐาน จึงจะถือเป็นสมรรถนะ ดังนั้นจึงพอสรุปได้ว่าสมรรถนะ เป็นพฤติกรรมเชิงคุณลักษณะส่วนบุคคลและความสามารถที่แสดงออกให้เห็นถึงการการประยุกต์ใช้ ความรู้ ทักษะ รวมทั้งพฤติกรรมการทำงานในบทบาทและสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ทำให้ประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานได้อย่างโดดเด่นกว่าคนอื่น ๆ ก่อให้เกิดผลลัพธ์ตามที่องค์กรต้องการ โดยมีพื้นฐานมาจากความรู้ ทักษะ ความสามารถ คุณลักษณะส่วนบุคคล อันได้แก่ วิธีคิด อุปนิสัย และแรงจูงใจ (รายงานผลการวิจัยและพัฒนากรอบสมรรถนะผู้เรียน ระดับประถมศึกษาตอนต้นสำหรับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน , 2562, น.43-45)

สมรรถนะ เป็นความสามารถของบุคคลในการใช้ความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะต่าง ๆ ในการทำงานหรือการแก้ปัญหาต่าง ๆ จนประสบความสำเร็จในระดับใดระดับหนึ่งสมรรถนะแสดงออกทางพฤติกรรม การปฏิบัติที่สามารถวัดและประเมินผลได้ สมรรถนะจึงเป็นผลรวมของความรู้ ทักษะ เจตคติ คุณลักษณะ และความสามารถอื่น ๆ ที่จะช่วยให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลประสบความสำเร็จในการทำงาน (วารสารวิชาการ , 2562, น.25)

สรุปได้ว่า สมรรถนะคือความสามารถที่มีอยู่ในตัวบุคคล ประกอบขึ้นมาจาก ความรู้ ทักษะ เจตคติ และ คุณลักษณะ บุคคลเมื่อมีความรู้ความสามารถ และนำความรู้ความสามารถนั้นไปใช้ในการปฏิบัติ การทำงาน และการดำรงชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความสำคัญของสมรรถนะ

ในปัจจุบันสังคมมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ภาคธุรกิจมีการแข่งขันอย่างรุนแรง องค์กรยุคใหม่ จึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ เนื่องจากหากองค์กรใดมีบุคลากรที่มีคุณภาพก็ย่อมสามารถปฏิบัติงานได้ประสบความสำเร็จและนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายได้ อย่างไรก็ตามการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ไม่ใช่เรื่องง่าย ทำอย่างไรบุคลากรขององค์กรจึงจะเป็นคนที่มีคุณภาพสามารถปฏิบัติงานได้ประสบความสำเร็จดังที่มุ่งหวัง ความสำคัญของสมรรถนะในโลกของการแข่งขันทางธุรกิจมีการวิจัยพบว่า การพัฒนาคน คู่แข่งจะสามารถตามทันต้องใช้เวลา 7 ปี ในขณะที่เทคโนโลยีใช้เวลาเพียง 1 ปีก็ตามทัน เพราะซื้อหาได้ ดังนั้นสมรรถนะจึงมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานของข้าราชการและองค์กร ดังนี้

1. ช่วยให้การคัดสรรบุคคลที่มีลักษณะดีทั้งความรู้ทักษะและความสามารถตลอดจนพฤติกรรมที่เหมาะสมกับงานเพื่อปฏิบัติงานให้สำเร็จตามความต้องการขององค์กรอย่างแท้จริง
2. ช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานทราบถึงระดับความสามารถของตัวเองว่าอยู่ในระดับใดและต้องพัฒนาในเรื่องใดช่วยให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น
3. ใช้ประโยชน์ในการพัฒนาฝึกอบรมแก่ข้าราชการ บุคลากร
4. ช่วยสนับสนุนให้ตัวชี้วัดหลักของผลงาน (KPIs) บรรลุเป้าหมาย เพราะ Competency จะเป็นตัวบ่งบอกได้ว่าถ้าต้องการให้บรรลุเป้าหมายตาม KPIs แล้วจะต้องใช้ Competency ในด้านใดบ้าง
5. ป้องกันไม่ให้งานเกิดจากโชคชะตาเพียงอย่างเดียว เช่น ยอดขายของพนักงานขายเพิ่มขึ้นสูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดทั้ง ๆ ที่พนักงานขายคนนั้นไม่ค่อยตั้งใจทำงานมากนัก แต่เนื่องจากความต้องการของตลาดสูง จึงทำให้ยอดขายเพิ่มขึ้นเองโดยไม่ต้องลงแรงอะไรมาก แต่ถ้ามีการวัด Competency แล้วจะทำให้สามารถตรวจสอบได้ว่าพนักงานคนนั้นประสบความสำเร็จเพราะโชคช่วยหรือด้วยความสามารถของเขาเอง
6. ช่วยให้เกิดการหล่อหลอมไปสู่สมรรถนะขององค์กรที่ดีขึ้น เพราะถ้าทุกคนปรับ Competency ของตัวเองให้เข้ากับผลงานที่องค์กรต้องการอยู่ตลอดเวลาแล้ว ในระยะยาวก็จะส่งผลให้เกิดเป็น Competency เฉพาะขององค์กรนั้น ๆ เช่น เป็นองค์กรแห่งการคิดสร้างสรรค์ เพราะว่าทุกคนในองค์กรมี Competency ในเรื่องของการคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) (รายงานผลการวิจัยและพัฒนากรอบสมรรถนะผู้เรียน ระดับประถมศึกษาตอนต้น สำหรับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน , 2562, น.45-46)

หลักสูตรฐานสมรรถนะ

Kenya Institute of Curriculum development - 4ICD (2017, อ้างถึงใน รายงานผลการวิจัยและพัฒนากรอบสมรรถนะผู้เรียน ระดับประถมศึกษาตอนต้นสำหรับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน , 2562, น.60) กล่าวว่า หลักสูตรฐานสมรรถนะ (Competency - Based Competence) เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นในสิ่งที่ผู้เรียนได้รับการคาดหวังให้กระทำมากกว่ารวมความสนใจส่วนใหญ่ในสิ่งที่พวกเขาได้รับการคาดหวังให้รู้ในหลักการ หลักสูตรที่ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและปรับเปลี่ยนตามความต้องการที่เปลี่ยนแปลงของ ผู้เรียน ครู และสังคม อันบอกเป็นนัยว่าผู้เรียนทั้งได้รับและประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ ค่านิยม และ เจตคติในการแก้ไขสถานการณ์ที่พวกเขาเผชิญในชีวิตประจำวัน ตามแนวโน้มกระแสโลกที่เน้นเรื่อง สมรรถนะในศตวรรษที่ 21 สมรรถนะแกนหลักของ 4ICD มีดังนี้คือ การติดต่อสื่อสารและการร่วมมือ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ไขปัญหา ความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ ความเป็นพลเมือง สมรรถนะในตนเอง ความรู้พื้นฐานทางดิจิทัลและการเรียนรู้วิธีการเรียน

Roumen Nikolov, Elena Shoikova, และ Eugenia Kovatcheva (2014, อ้างถึงใน รายงานผลการวิจัยและพัฒนากรอบสมรรถนะผู้เรียน ระดับประถมศึกษาตอนต้นสำหรับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน , 2562, น.60) ได้อธิบายไว้ในเอกสาร Competence-Based Framework for Curriculum Development (2014) ว่าแนวโน้มเรื่องสมรรถนะนี้สามารถต่อเชื่อมโลกของการศึกษา การฝึกอบรม การจัดการความรู้ และการเรียนรู้ ที่ไม่เป็นทางการ นักวิจัยทางด้านสมรรถนะหลายท่านได้ให้คำนิยามต่าง ๆ ว่า สมรรถนะคือ อุปนิสัย และคุณลักษณะเด่นที่คงทน ซึ่งเป็นตัวกำหนดการกระทำ คุณลักษณะที่เด่นชัดซึ่งแยกแยะผู้กระทำ ที่สำเร็จออกจากคนอื่น ความสามารถที่จะบรรลุถึงเป้าหมาย แนวโน้มลักษณะนิสัยภายในที่ทำให้บุคคลรับมือได้ดีกับบทบาทสถานการณ์ หรือภารกิจ ที่ได้รับมอบหมาย ความรู้ ทักษะ ความสามารถ และ คุณลักษณะอื่น ๆ ที่แสดงออกในงาน

หลักสูตรฐานสมรรถนะของประเทศไทย ประเทศไทยรับแนวคิด สมรรถนะ มาใช้ในการกำหนดมาตรฐาน ผลการปฏิบัติงาน ที่สามารถยอมรับได้ของงานและวิชาชีพนั้น เป็นการกำหนดเฉพาะงานและเป็นไปตามวิชาชีพ โดยมีวัตถุประสงค์หลายประการคือ

1. เพื่อให้เกิดการรับรองความสามารถของบุคลากรในวิชาชีพนั้น ๆ ว่ามีสมรรถนะได้ตามที่กำหนด ซึ่งการกำหนดสมรรถนะ แล้วทำการทดสอบสมรรถนะของผู้จบการศึกษาจะทำให้องค์กรในภาครัฐหรือเอกชนสามารถเลือกจากบุคลากรที่สามารถทำงานได้ตามสมรรถนะที่ต้องการมากกว่าได้บุคลากรที่มีคุณวุฒิสูง จบจากสถานศึกษาที่มีชื่อเสียงแต่อาจไม่สามารถทำงานตามที่ต้องการได้

2. ใช้กำหนดค่าตอบแทนให้กับบุคลากรตามสมรรถนะ บุคลากรบางคนทำงานตั้งแต่จบประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) มีประสบการณ์งาน 10 ปี อาจมีความสามารถในการทำงานเทียบเท่าวิศวกร แต่ระบบการจ่ายค่าตอบแทนแบบเดิมที่จ่ายตามวุฒิการศึกษาไม่ได้จ่ายตามความสามารถ ทำให้องค์กรอาจจ่ายค่าตอบแทนสูงหรือต่ำกว่าที่ควรจะเป็น การจ่ายตามสมรรถนะ จึงช่วยทำให้องค์กรสามารถจูงใจบุคลากรที่มีความสามารถทำงานกับองค์กรได้นาน ๆ

3. ใช้เพื่อการพัฒนาบุคลากรในวิชาชีพนั้น ๆ ตามระดับสมรรถนะ ว่าวิชาชีพนั้น ๆ ต้องมีความสามารถทำอะไรได้บ้าง และมีความแตกต่างกันในแต่ละระดับของสมรรถนะ นั่นคือระดับที่ 1 ของสมรรถนะ ต้องมีความรู้ ทักษะ พฤติกรรมแตกต่างจากสมรรถนะในระดับที่ 2 (รายงานผลการวิจัยและพัฒนากรอบสมรรถนะผู้เรียนระดับประถมศึกษาตอนต้นสำหรับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562, น.89)

การพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ

หลักการและแนวทางในการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2563, น.55-57) ได้สรุปหลักการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ ไว้ดังนี้ การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ “เน้นการปฏิบัติ” โดยมีชุดของเนื้อหาความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการนำไปสู่สมรรถนะที่ต้องการ ในระดับที่ผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานได้จริง เป็นการเรียนการสอนที่มีการบูรณาการความรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานใดงานหนึ่งเพื่อนำไปใช้จนเกิดความสำเร็จในการปฏิบัติงาน การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะช่วยลดเนื้อหาจำนวนมากที่ไม่จำเป็น เอื้อให้ผู้เรียนมีเวลาในการเรียนรู้เนื้อหาที่จำเป็นในระดับที่ลึกซึ้งมากขึ้น และมีโอกาสได้ฝึกฝนการใช้ความรู้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะในระดับชำนาญหรือเชี่ยวชาญ ผู้เรียนสามารถใช้เวลาในการเรียนรู้ และมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้ไปได้เร็วหรือช้าตามความถนัดและความสามารถของตน ดังนั้น ครูต้องมีความชัดเจนว่าต้องการพัฒนาสมรรถนะอะไรให้แก่ผู้เรียน คลี่สมรรถนะนั้น ๆ ให้เห็นชัดเจนเป็นรูปธรรม และวิเคราะห์ว่าผู้เรียนจำเป็นต้องรู้อะไร (ความรู้) ต้องมีเจตคติ และคุณลักษณะอย่างไร และต้องมีทักษะอะไรบ้างที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะตามที่ต้องการ จากนั้นจึงจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในเรื่องดังกล่าว โดย มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนนำความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะต่าง ๆ ไปใช้ในการปฏิบัติจริง ในสถานการณ์ต่าง ๆ ในการทำงาน และในชีวิตประจำวัน จนกระทั่งเกิดเป็นสมรรถนะในระดับที่ต้องการ โดยมีแนวทางการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเพื่อพัฒนาผู้เรียนในชั้นเรียนและในโรงเรียนทำได้หลายทางโดยเสนอแนะไว้ 6 แนวทางซึ่งครูสามารถเลือกใช้ตามความพร้อมและบริบทโรงเรียนและความถนัดของตน ได้แก่

แนวทางที่ 1 “ใช้งานเดิม เสริมสมรรถนะ” เป็นการจัดการเรียนรู้ที่สอดแทรกสมรรถนะ ซึ่งครูเห็นว่าสอดคล้องกับบทเรียนนั้นเข้าไป และคิดกิจกรรมเสริมเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาสมรรถนะ

นั้นเพิ่มขึ้น เป็นการช่วยเพิ่มการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เข้มข้น มีความหมาย และเกิดสมรรถนะที่ต้องการ มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. เลือกและระบุสมรรถนะที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้
2. คัดกิจกรรมที่เสริมสร้างสมรรถนะ บูรณาการในกิจกรรมเดิม
3. ปรับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้ครอบคลุมสมรรถนะ
4. ระบุวิธีวัดและประเมินสมรรถนะเพิ่มเติม

แนวทางที่ 2 “ใช้งานเดิม ต่อเติมสมรรถนะ” เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ต่อยอดเพิ่มเติมจากงานเดิมให้ต่อเนื่องไปถึงขั้นการฝึกฝนการนำความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ได้เรียนรู้แล้ว ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะในเรื่องที่เรียนรู้นั้น มีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. วิเคราะห์กิจกรรมการเรียนการสอนเดิม ว่าผู้เรียนสามารถนำความรู้ ทักษะและเจตคติไปใช้ประโยชน์ได้อย่างไร
2. เลือกสถานการณ์ที่คิดว่าผู้เรียนจะได้ฝึกและออกแบบกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ความรู้ ทักษะ และเจตคติในสถานการณ์นั้น ๆ
3. ปรับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้ครอบคลุมสมรรถนะ
4. ระบุวิธีวัดและประเมินสมรรถนะเพิ่มเติม

แนวทางที่ 3 “ใช้รูปแบบการเรียนรู้สู่การพัฒนาสมรรถนะ” เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีการนำรูปแบบการเรียนรู้ต่าง ๆ มาวิเคราะห์เชื่อมโยงกับสมรรถนะที่สอดคล้องกันและเพิ่มเติมกิจกรรม ที่สามารถช่วยพัฒนาสมรรถนะนั้นให้เพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน อันจะส่งผลให้การเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นด้วย มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. เลือกรูปแบบการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์
2. ศึกษารูปแบบการเรียนรู้ที่เลือกไว้ให้เข้าใจทั้งหลักการ วิธีการจุดอ่อนและจุดแข็ง
3. พิจารณากระบวนการ/กิจกรรมตามรูปแบบการเรียนรู้ที่กำหนดและเลือกสมรรถนะที่สามารถมาบูรณาการร่วมได้
4. ปรับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ให้ครอบคลุมสมรรถนะ
5. เพิ่มเติมวิธีการวัดและประเมินสมรรถนะที่บูรณาการ

แนวทางที่ 4 “สมรรถนะเป็นฐาน ผสานตัวชี้วัด” เป็นการจัดการเรียนรู้โดยนำสมรรถนะที่ต้องการพัฒนาเป็นตัวตั้งและนำตัวชี้วัดที่สอดคล้องกันมาออกแบบการสอนร่วมกันเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทั้งเนื้อหาสาระ และทักษะตามที่ตัวชี้วัดกำหนดไปพร้อม ๆ กันกับการพัฒนาสมรรถนะหลักที่ต้องการมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. กำหนดสมรรถนะที่ต้องการพัฒนาผู้เรียน
2. พิจารณาเนื้อหาสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรและตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับสมรรถนะที่เลือก
3. ออกแบบแผนการจัดการเรียนการสอนที่เสริมสร้างสมรรถนะให้ผู้เรียนและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้
4. กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้และกิจกรรมให้ครอบคลุมสมรรถนะโดยเน้นการสอนเชิงรุก
5. วางแผนการประเมินผลโดยเน้นสภาพจริง และตอบรับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ตั้งแต่ต้น

แนวทางที่ 5 “บูรณาการผสานหลายสมรรถนะ” เป็นการจัดการเรียนรู้โดยนำสมรรถนะหลักหลายสมรรถนะเป็นตัวตั้งและวิเคราะห์ตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้อง แล้วออกแบบการสอนที่มีลักษณะเป็นหน่วยบูรณาการที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเป็นองค์รวมโดยเห็นความสัมพันธ์ระหว่างวิชา/กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. ทบทวนสมรรถนะหลัก พิจารณาเนื้อหาสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตรในแต่ละวิชา/กลุ่มสาระ และตัวชี้วัดที่สอนในหลักสูตร
2. กำหนดหัวเรื่องจากปัญหา แนวคิด หรือเนื้อหาสาระสำคัญในหลักสูตรที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และได้มีประสบการณ์ตรง
3. วิเคราะห์ว่าหัวข้อ/หัวเรื่องนั้นเกี่ยวข้องกับเนื้อหาสาระในกลุ่มสาระใดมากที่สุด และกำหนดขอบเขตเนื้อหาสาระ ทักษะ เจตคติ วัตถุประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระที่สัมพันธ์กับหัวข้อ/หัวเรื่องที่เลือกมาสอน
4. ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยนำสมรรถนะมาเชื่อมโยงกับกิจกรรมที่ให้นักเรียนทำเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์
5. นำข้อมูล ข้อเสนอแนะจากการสอนมาประเมินปรับแผนการสอนหรือการพัฒนาสมรรถนะให้ได้มากขึ้น

แนวทางที่ 6 “สมรรถนะชีวิตในกิจวัตรประจำวัน” เป็นการสอดแทรกสมรรถนะ ที่ส่งเสริมในการทำกิจวัตรประจำวันต่าง ๆ ของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพมากขึ้นเป็นการใช้กิจกรรมในชีวิตประจำวันที่ทำอยู่แล้วเป็นสถานการณ์ในการฝึกฝนสมรรถนะ ซึ่งนอกจากจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะที่ต้องการแล้ว ยังช่วยทำให้การทำกิจวัตรประจำวันของผู้เรียนมีคุณภาพและประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. สำรวจกิจกรรมในชีวิตของผู้เรียน และจัดทำรายละเอียดของกิจกรรมที่ทำในกิจวัตรต่าง ๆ และออกแบบการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมปกติ

2. ทบทวนกิจวัตรประจำวันของผู้เรียนและวิเคราะห์ความสอดคล้องกับเนื้อหาสาระความรู้ ทักษะที่กำหนดเป็นตัวชี้วัดของกลุ่มสาระต่าง ๆ

3. กำหนดแนวทางการปลูกฝังสมรรถนะที่สอดคล้องกับกิจวัตรประจำวัน โดยสร้างความเชื่อมโยงกับเนื้อหาการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กัน มีความน่าสนใจและเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

4. กำหนดแนวทางการปลูกฝังสมรรถนะ คิดคำถามให้สอดคล้องกับแนวคิด เนื้อหา และตั้งคำถามที่โต้แย้งได้เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกคิด

5. จัดทำเกณฑ์ระดับคุณภาพเพื่อใช้ในการประเมินสมรรถนะในชีวิตประจำวันของผู้เรียน

6. สอน ประเมินผล ซ้อมเสริมสมรรถนะผู้เรียน ปรับแผนระหว่างสอนและหลังสอน สถาบันคุรุพัฒนา (2561, น.9) ได้กล่าวไว้ว่า การออกแบบหลักสูตรพัฒนาสมรรถนะประกอบด้วย

1. หลักสูตรที่ออกแบบเพื่อการพัฒนาครู จะต้องเป็นการพัฒนาครูที่บูรณาการความรู้ระหว่างสาระวิชากับวิชาชีพครูหรือศาสตร์วิชาชีพครู ที่จะต้องมุ่งพัฒนาสมรรถนะให้มีความสามารถจัดการเรียนการสอนหรือจัดการเรียนรู้ตามสาระวิชาเฉพาะที่บูรณาการเนื้อหาสาระกับหลักวิชาชีพครู (Pedagogical Content Knowledge: PCK)

2. หลักสูตรที่ออกแบบเพื่อพัฒนาครูจะต้องเป็นการพัฒนาครูที่หลอมรวมการบูรณาการความรู้ ระหว่างเนื้อหาสาระวิชา หลักวิชาชีพครู และเทคโนโลยีสารสนเทศสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตามเนื้อหาสาระเฉพาะทาง (Technological Pedagogical Content Knowledge: TPCK)

3. ใช้ความรู้ด้านเทคโนโลยีบูรณาการกับความรู้ด้านวิชาครู (Technological Pedagogical Knowledge: TPK) คือ ความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญของครูมืออาชีพและนักศึกษาครู เกี่ยวกับองค์ประกอบและความสามารถของเทคโนโลยีที่หลากหลายสามารถประยุกต์เทคโนโลยีดังกล่าวมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ในทางกลับกันการจัดการเรียนรู้ อาจจะต้องเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับเทคโนโลยีนั้น ๆ

4. ใช้ความรู้ด้านเทคโนโลยีบูรณาการกับความรู้ด้านเนื้อหา (Technological Content Knowledge: TCK) คือ ความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญของครูมืออาชีพและนักศึกษาครู ในการคัดเลือกหรือประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่หลากหลายให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่ตนสอน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562, น.65) ได้กล่าวถึงแนวคิดการจัดทำแผนการจัดการเรียนการสอนฐานสมรรถนะไว้ว่า การจัดทำแผนการจัดการเรียนการสอนฐานสมรรถนะ หมายถึง การวางแผนการสอนของหลักสูตรรายวิชาที่เกิดจากการศึกษาและกำหนดแนวทางและวิธีการตั้งแต่ก่อนการสอน ขณะดำเนินการสอน และหลังการสอน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติที่สอดคล้องกับจุดประสงค์รายวิชา สมรรถนะรายวิชาส่งผลให้ผู้เรียน

ที่ได้ผ่านการเรียนจบหลักสูตร รายวิชานั้นแล้วสามารถปฏิบัติงานได้บรรลุเป้าหมายของจุดประสงค์ รายวิชาและสมรรถนะรายวิชา องค์ประกอบของการจัดทำแผนการสอนฐานสมรรถนะ แบ่งได้เป็น 4 องค์ประกอบ ซึ่งจัดเป็นลำดับขั้น ดังนี้

1. ขั้นศึกษาและจัดเตรียมทรัพยากรพื้นฐาน การวางแผนด้วยการเริ่มต้นจากการศึกษา วิเคราะห์ตลอดจนจัดเตรียมทรัพยากร นับเป็นองค์ประกอบที่เป็นขั้นตอนแรกที่มีความสำคัญมาก การกิจที่จะต้องทำในขั้นตอนนี้มีดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตร วัตถุประสงค์ของหลักสูตร หัวเรื่องตลอดจนขอบเขตของเนื้อหา ที่กำหนดอย่างคร่าว ๆ ในหลักสูตร

1.2 สํารวจและวินิจฉัยผู้เรียน

1.3 สํารวจทรัพยากรอื่น ๆ เช่น งบประมาณสนับสนุน สิ่งอำนวยความสะดวก ต่อการเรียน การสอน เช่น อุปกรณ์สาธิต อุปกรณ์ช่วยสอน เป็นต้น

1.4 สํารวจสภาวะแวดล้อม ตลอดจนความรู้ ความสามารถของผู้สอนที่จะต้องนำมา เพื่อใช้ในการพิจารณาแนวทางที่เหมาะสมที่สุดต่อไป

2. ขั้นกำหนดแนวทางและวิธีการ ภายหลังจากศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นได้แล้ว ก็จะนำข้อมูลดังกล่าวมากำหนดวิธีการสอนและสื่อการเรียนการสอน การกิจที่จะต้องกระทำในขั้นตอนนี้ มีดังนี้

2.1 กำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

2.2 กำหนดวิธีนำเข้าสู่วิธีเรียน และการสร้างแรงจูงใจ

2.3 กำหนดวิธีสอนในแต่ละขอบเขตเนื้อหา และวัตถุประสงค์

2.4 กำหนดสื่อการเรียนการสอน

2.5 กำหนดเวลาที่ใช้ในแต่ละขั้นตอน กำหนดวิธีการประเมินผลผู้เรียน ตลอดจนเลือก และสร้างเครื่องมือต่าง ๆ ที่เหมาะสม เช่น ใบงาน แบบทดสอบ เป็นต้น

3. ขั้นดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นการนำสิ่งที่ได้ศึกษาจัดเตรียมไว้เพื่อนำมาใช้ ในขั้นตอนนี้จะต้องพยายามใช้วิธีการที่จัดเตรียมไว้ ผู้สอนจะต้องใช้ความรู้และทักษะ ในการนำการเรียนให้สำเร็จผลตามเป้าหมายและวิธีการ

4. ขั้นการประเมินผล เป็นขั้นของการตรวจสอบผลว่าปฏิบัติการที่ผ่านมาเป็นเช่นใด ผู้เรียนเข้าใจมากน้อยเพียงใด การเตรียมการในขั้นนี้จะต้องวางแผนไว้ล่วงหน้า เมื่อถึงขั้นตอนนี้ ก็จะเป็นขั้นของการนำสิ่งที่เตรียมมาใช้แล้วเก็บข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนในทันที ซึ่งก็จะป้อนข้อมูลกลับไปยังผู้เรียนเพื่อปรับความรู้ความเข้าใจให้เป็นไปตามเป้าหมาย จากองค์ประกอบของ การจัดระบบในการวางแผนการสอนดังกล่าวจะเป็นแนวทางพัฒนาเพื่อกำหนด ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะให้เป็นระบบโดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานและความต้องการของท้องถิ่น
2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษาและหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษาและแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ รวมทั้งกำกับตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าวด้วย
3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
4. กำกับ ดูแล ติดตามและประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา
5. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยและรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
6. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่างๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดและการพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
7. จัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
8. ประสานส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดรูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา
9. ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัย และพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
10. ประสาน ส่งเสริม การดำเนินงานของคณะอนุกรรมการ และคณะทำงานด้านการศึกษา
11. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กรหรือหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐภาคเอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะสำนักงานผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการในเขตพื้นที่การศึกษา
12. ปฏิบัติหน้าที่อื่นเกี่ยวกับกิจการภายในเขตพื้นที่การศึกษาที่มีได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของหน่วยงานใดโดยเฉพาะหรือปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้มอบหมาย

นโยบายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

วิสัยทัศน์ (Vision)

“ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อสร้างคุณภาพทุนมนุษย์ สู่สังคมอนาคตที่ยั่งยืน”

พันธกิจ (Mission)

1. จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติและการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2. ส่งเสริมศักยภาพและคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตร มีคุณลักษณะของผู้เรียน ในศตวรรษที่ 21 เป็นพลเมืองและพลโลกที่ดี

3. ส่งเสริม สนับสนุนการบริหารและการจัดการศึกษาให้ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง เท่าเทียม มีคุณภาพ และปลอดภัยตามสถานการณ์

4. ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาสมรรถนะอย่างมีประสิทธิภาพ

5. จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)

6. พัฒนาระบบการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ขับเคลื่อนการจัดการศึกษาขึ้นพื้นฐานสู่ความเป็นเลิศ แบบมีส่วนร่วม โดยยึดห้องเรียนเป็นฐานการพัฒนา ตามหลักธรรมาภิบาล

เป้าประสงค์ (Goals)

1. ผู้เรียนทุกคนได้รับโอกาสในการพัฒนา มีทัศนคติที่ดีต่อบ้านเมืองเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีทักษะวิชาการ ทักษะวิชาชีพ ทักษะชีวิต และมีคุณลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เป็นพลเมือง และพลโลกที่ดี

2. ครูและบุคลากรทางการศึกษามีจิตวิญญาณความเป็นครู รู้ทันโลก มีสมรรถนะตามมาตรฐาน ตำแหน่งและเป็นนวัตกร ทำหน้าที่ที่ปรึกษา (Mentors & Coach) สามารถสร้างสถานการณ์และร่วมพัฒนาการเรียนรู้ เป็นผู้นำแห่งการเรียนรู้ และเป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียน

3. สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

4 ห้องเรียนเป็นห้องเรียนคุณภาพ มีการจัดการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติ (Active learning) การใช้ STEM ศึกษา และส่งเสริมความสามารถด้านดิจิทัล (Digital literacy) ตอบโจทย์ความต้องการของผู้เรียน ชุมชน สังคมไทยและสังคมโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีระบบการบริหาร และขับเคลื่อนการจัดการศึกษาขึ้นพื้นฐาน สู่ความเป็นเลิศ โดยเน้นการทำงานแบบมีส่วนร่วม ยึดห้องเรียนเป็นฐาน การพัฒนาตามหลักธรรมาภิบาล

กลยุทธ์ (Strategy)

กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

กลยุทธ์ที่ 2 การสร้างโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพ มีมาตรฐาน และลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะ ทักษะการจัดการเรียนรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษาบนพื้นฐานความสามารถและมาตรฐานตำแหน่ง

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาโดยใช้ฐานความรู้และระบบการคิด
ในลักษณะสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs) บนพื้นฐานความพอเพียง

กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาระบบการบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล
และขับเคลื่อนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สู่ความเป็นเลิศ โดยเน้นการทำงานแบบมีส่วนร่วม
ยึดห้องเรียนเป็นฐานการพัฒนา

มาตรการหลัก

1. กำหนดกลยุทธ์การเปลี่ยนแปลง ขับเคลื่อนคุณภาพและประสิทธิภาพการบริหาร
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา คุณภาพ 5 ประการ ได้แก่ ความห่วงใย การให้ความรัก สอนให้รู้
อยู่อย่างพอเพียง ชี้อะเอียดถี่ถ้วน โดยบุคลากรทุกคนพัฒนางานภายใต้มาตรฐานการปฏิบัติงาน
ใช้การวิจัยเป็นฐานการใช้ และพัฒนานวัตกรรมเทคโนโลยี

2. ส่งเสริมการใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น กระบวนการเรียนรู้
Active learning จัดศึกษา PBL การเรียนรู้ Coding การเรียนรู้ผ่านสื่อ DLTV การพัฒนาตามหลักสูตร
ที่ทำให้ชีวิตประสบความสำเร็จ EF และพัฒนาทักษะอาชีพ โดยศูนย์พัฒนาอัจฉริยะอาชีพในสถานศึกษา
เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียน ด้านสุขภาวะ ทักษะชีวิต และทักษะอาชีพ

3. พัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้วยกระบวนการที่หลากหลาย เช่น
การใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) การจัดทำข้อตกลงในการพัฒนางาน (PA)
ตามมาตรฐานตำแหน่ง การสร้างระบบพี่เลี้ยงและที่ปรึกษา การเรียนรู้ตามอรรถาธิบาย การเรียนรู้
ในการทำงาน การเข้ารับการอบรม ฯลฯ

4. พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้จัดการเรียนรู้แบบ Active learning และสนับสนุน
การขับเคลื่อนเชิงวิชาการให้สามารถจัดทำหลักสูตรและจัดการเรียนรู้ต่อนักเรียน ชุมชน สังคม
เช่น หลักสูตรโครงงานฐานวิจัย หลักสูตรฐานสมรรถนะ หลักสูตรพัฒนาทักษะฐานดิจิทัล
ด้วยการสร้างระบบเครือข่ายและพี่เลี้ยงทางวิชาการให้กับสถานศึกษา ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้
สู่การประกอบอาชีพ ด้วยการจัดตั้งศูนย์พัฒนาอัจฉริยะอาชีพขึ้นในสถานศึกษา

5. การพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ ด้วยการจัดตั้ง Core team ในระดับเขตพื้นที่
และระดับสถานศึกษา ที่มีความเข้าใจในบทบาทการมีส่วนร่วมและการเป็นกลไกการจัดการศึกษา
ด้วยการสร้างเป้าหมายร่วม มีการวางแผนการขับเคลื่อนให้เกิดพื้นที่การเรียนรู้ (Learning Space)
ครอบคลุมทั้งเขตพื้นที่ร่วมคิด ร่วมทำร่วมรับผิดชอบอย่างสร้างสรรค์

แนวทางการพัฒนาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา การพัฒนาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ได้นำสาระสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 และนโยบาย
ของต้นสังกัดสู่การปฏิบัติที่สอดคล้องกับบริบทของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีสาระสำคัญดังนี้
กำหนดฐานคิดในการปฏิบัติงานที่เป็นรากฐานของวิสัยทัศน์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาพิจิตรเขต 1 คือ “ส่งเสริมคุณธรรม น้อมนำศาสตร์พระราชา สู่การพัฒนาการศึกษาที่ยั่งยืน” มุ่งองค์ประกอบการดำเนินงานที่สำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ความห่วงใย : ความปลอดภัย ดุจญาติมิตร
 - 1.1 สุขภาพอนามัยนักเรียนครูและบุคลากร
 - 1.2 การทำงาน
 - 1.3 การถูกล่วงละเมิด
2. การให้ความรัก : มอบโอกาสให้ลูกศิษย์ดูลูกหลาน
 - 2.1 การรับการศึกษา
 - 2.2 ได้รับการดูแลทุนการศึกษา
 - 2.3 เข้าถึงบริการทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพ
 - 2.4 บุคลากรมีการก้าวหน้าอย่างเท่าเทียม
 - 2.5 เด็กพิการ เด็กพิเศษได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ
3. สอนให้รู้ : คุณธรรมนำความรู้
 - มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์โดยสมบูรณ์
4. อยู่อย่างพอเพียง : ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ
 - 4.1 เพิ่มคุณค่าผลผลิตทางการศึกษา
 - 4.2 ลดการสูญเสียทรัพยากร
 - 4.3 นวัตกรรมขับเคลื่อนคุณภาพ
5. ชื่อเสียงดีงาม : ผลผลิตการดำเนินงานเป็นเลิศ บุคลากรก้าวหน้า
 - 5.1 ส่งเสริมความเป็นเลิศกับนักเรียนและครูผู้มีความสามารถพิเศษ
 - 5.2 บุคลากรทำงานอย่างมีความสุข

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยของบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา

ณัฐยา รื่นภาคยนตร์ (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยทั้ง 5 ด้านที่ส่งผลต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ งบประมาณ ระบบบริหารจัดการ บุคลากร สื่อ เทคโนโลยีทางการศึกษาและภาวะผู้นำ

ทางวิชาการ ส่วนผลการเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เมื่อจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ตำแหน่งวิทยฐานะ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ไม่พบความแตกต่างที่ระดับนัยสำคัญ .05

โอภาส ประภาสโนบล (2557) ได้ทำการวิจัย เรื่องการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู สังกัดเทศบาลจังหวัดลพบุรี สระบุรี และสิงห์บุรี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และพนักงานครู สังกัดเทศบาลในจังหวัดลพบุรี สระบุรี และสิงห์บุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และรายด้าน อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 4 ด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ด้านการนิเทศการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ด้านการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา และด้านสรุปผลการดำเนินงานของสถานศึกษาตามลำดับ และผลการเปรียบเทียบการบริหารหลักสูตรตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู สังกัดเทศบาลในจังหวัดลพบุรี สระบุรี และสิงห์บุรี พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง จังหวัด ขนาดสถานศึกษา วิทยฐานะ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน แต่เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กนกวรรณ ยมจันทร์ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อการเรียนรู้อย่างมีความสุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อการเรียนรู้อย่างมีความสุข ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และทุกขั้นตอนของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อการเรียนรู้อย่างมีความสุขอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อการเรียนรู้อย่างมีความสุขในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย และทุกขั้นตอนของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อการเรียนรู้อย่างมีความสุข อยู่ในระดับน้อยเช่นเดียวกัน ส่วนแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อการเรียนรู้อย่างมีความสุข ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 พบว่าการเตรียมการและการวางแผนเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาควรให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้เกิดความตระหนักถึงประโยชน์ และให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน การดำเนินการเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ความต้องการของชุมชนและความต้องการของผู้เรียน การดำเนินการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาควรจัดภายใต้บรรยากาศที่ผ่อนคลาย การจัดการเรียนรู้ต้องมีความหลากหลาย ความรู้ที่ได้จากการจัดการเรียนการสอนนั้น ต้องสามารถนำความรู้ไปใช้ได้ในชีวิตประจำวันได้ การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร

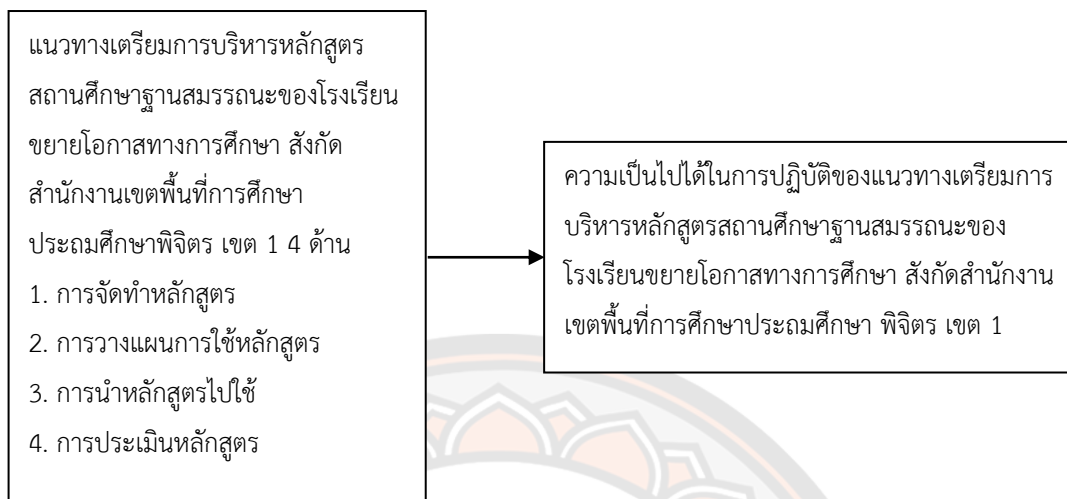
สถานศึกษาต้องครอบคลุมทุก ๆ ด้าน ทั้งความรู้ ทักษะกระบวนการทำงาน และเจตคติ มีวิธีวัดและประเมินผลโดยดูจากสภาพจริงเน้นการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ธีระเดช เรือนแก้ว (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนนวมก้อยวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ผลการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนนวมก้อยวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าสภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนนวมก้อยวิทยาคมโดยรวม ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยของสภาพการบริหารในระดับ มาก โดยด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ย สูงสุด รองลงมาคือด้านการดำเนินการระดับชั้นเรียน และด้านที่มีค่าเฉลี่ย ต่ำสุด คือด้านการส่งเสริม สนับสนุนระดับสถานศึกษา ปัญหาที่พบด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา คือขาดแคลนบุคลากรด้านหลักสูตร ปัญหาด้านการดำเนินการระดับชั้นเรียนได้แก่ พื้นฐานความรู้นักเรียนไม่เป็นไปตามหลักสูตรแกนกลาง ปัญหาด้านการส่งเสริมสนับสนุนระดับสถานศึกษาคือ งบประมาณในการดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรมีจำกัด และปัญหาด้านการกำกับดูแลคุณภาพระดับสถานศึกษาได้แก่ ผู้บริหารไม่นิเทศติดตามอย่างต่อเนื่อง ผลการศึกษากาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศพบว่าด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษามีองค์ประกอบในการจัดทำหลักสูตรที่ครบถ้วนและดำเนินการเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ด้านการดำเนินการระดับชั้นเรียนประกอบด้วยการจัดทำโครงสร้างรายวิชาได้แก่การจัดทำโครงสร้างรายวิชาและการออกแบบหน่วยการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นกระบวนการการมีส่วนร่วมจากครูทุกคน ด้านการส่งเสริมสนับสนุนระดับสถานศึกษา มีการวางแผนพัฒนา สนับสนุนงบประมาณ ส่งเสริมสนับสนุนทางวิชาการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องด้านการกำกับดูแลคุณภาพระดับสถานศึกษามีการนิเทศติดตาม และการประกันคุณภาพเน้นกระบวนการการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ผลการจัดทำแนวทางการพัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนนวมก้อยวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่พบว่า ร่างแนวทางการพัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนนวมก้อยวิทยาคม ยึดแนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วยขอบเขตเนื้อหา 4 ด้าน ได้แก่ การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การดำเนินการระดับชั้นเรียน การส่งเสริมสนับสนุนระดับสถานศึกษา และการกำกับดูแลคุณภาพระดับสถานศึกษา ตัวบ่งชี้ความสำเร็จโดยทุกด้านประกอบด้วย หลักการ วิธีการ กิจกรรม ผลการตรวจสอบแนวทางการพัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนนวมก้อยวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนนวมก้อยวิทยาคมด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการดำเนินการระดับชั้นเรียนด้านการส่งเสริมสนับสนุนระดับสถานศึกษา ด้านการกำกับดูแลคุณภาพระดับสถานศึกษา

ด้านความเหมาะสมความเป็นไปได้และความมีประโยชน์ มีค่าดัชนีสอดคล้องผ่านเกณฑ์การตรวจสอบสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางได้

เรณู บุญเสริม (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารหลักสูตรสู่ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ผลการวิจัย สภาพการบริหารหลักสูตรสู่ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ กระบวนการบริหารหลักสูตรองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุดคือ ปัจจัยการบริหารหลักสูตร และแนวทางการบริหารหลักสูตรสู่ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ประกอบด้วย ปัจจัยการบริหารหลักสูตร กระบวนการบริหารหลักสูตรและประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ ส่วนรูปแบบการบริหารหลักสูตรสู่ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ 1) บริบท ได้แก่ สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกโรงเรียน 2) ปัจจัยการบริหารหลักสูตร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครู หลักสูตร สื่อ/แหล่งเรียนรู้ บรรยากาศ 3) กระบวนการบริหารหลักสูตร ได้แก่ การวิเคราะห์หลักสูตร การกำหนดจุดหมาย การจัดทำหลักสูตรด้วยเครือข่ายสถานศึกษา การใช้หลักสูตร โดยใช้เทคโนโลยีและภูมิปัญญาท้องถิ่น การนิเทศหลักสูตรการประเมินหลักสูตร และ 4) ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ผลการประเมินความเป็นไปได้ของรูปแบบการบริหารหลักสูตรสู่ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

กรอบแนวคิดในการวิจัย



ภาพ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย



บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัยเรื่อง การเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 2 ขั้นตอนโดยวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย ดังนี้

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ มีประสบการณ์ด้านการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา หรือมีความรู้ ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตร จำนวน 5 คน ได้โดยการเลือกแบบเจาะจง โดยกำหนดคุณสมบัติ ดังนี้

1. เป็นรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในด้านการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท ด้านการบริหารสถานศึกษา ระดับชำนาญการพิเศษขึ้นไป มีประสบการณ์การทำงานไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 1 คน ประกอบด้วย

- 1.1 ดร.สิทธิศักดิ์ เทศประสิทธิ์ ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 วิทยฐานะ ชำนาญการพิเศษ

2. เป็นศึกษานิเทศก์ ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ มีประสบการณ์ด้านการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทด้านการบริหารสถานศึกษาหรือสาขาอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ระดับชำนาญการพิเศษขึ้นไป มีประสบการณ์การทำงานไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน ประกอบด้วย

- 2.1 ดร.วนิดา จันทรมณี ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

- 2.2 นางสาวสุภาพร บุญคำ ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

3. เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ในด้านการบริหารหลักสูตร สถานศึกษา มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทด้านการบริหารสถานศึกษา ระดับชำนาญการพิเศษ ขึ้นไป มีประสบการณ์การบริหารไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน ประกอบด้วย

3.1 ดร.กิริติ จันทรมณี ตำแหน่ง ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ ผู้อำนวยการโรงเรียน วัดหนองหลวง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

3.2 นายอารีย์ ทะจะกัน ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ผู้อำนวยการโรงเรียน วัดสระประทุม (มิตรภาพที่ 54) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ผู้วิจัย ใช้แบบสัมภาษณ์ แนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 โดย นำขั้นตอนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ 4 ด้าน มาสร้างแบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ลักษณะเป็นแบบเดิมคำตอบ

ตอนที่ 2 แนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 มีลักษณะ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง จำนวน 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการจัดทำหลักสูตร
2. ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร
3. ด้านการนำหลักสูตรไปใช้
4. ด้านการประเมินหลักสูตร

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ลักษณะเป็นแบบปลายเปิด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาเอกสาร หลักการสัมภาษณ์ การสร้างคำถาม เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิด ในการสร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมขอบเขตด้านเนื้อหาตามที่กำหนด

2. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ

3. กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจัดทำหลักสูตร 2) ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร 3) ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ และ 4) ด้านการประเมินหลักสูตร เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างคำถามในการสัมภาษณ์

4. สร้างคำถามในการสัมภาษณ์ โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ

5. นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

6. จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์ และเตรียมนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์

2. ผู้วิจัยติดต่อนัดหมายกับผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้สัมภาษณ์เป็นรายบุคคล นัดวัน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์

3. ดำเนินการสัมภาษณ์ตามแนวประเด็นที่กำหนดไว้ในแบบสัมภาษณ์ในระหว่างวันที่ 13 กันยายน 2564 – 18 ตุลาคม 2564 โดยมีรายละเอียด ดังตาราง

ตาราง 2 แสดงวัน เวลา และสถานที่ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์

ที่	รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ	วันที่ สัมภาษณ์	เวลาที่ สัมภาษณ์	สถานที่ ที่สัมภาษณ์
1.	ดร.สิทธิศักดิ์ เทศประสิทธิ์	24 กันยายน 2564	13.00 น.	สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต 1
2.	ดร.วนิดา จันทรมณี	18 ตุลาคม 2564	13.00 น.	กลุ่มงานนิเทศทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต 1

ที่	รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ	วันที่ สัมภาษณ์	เวลาที่ สัมภาษณ์	สถานที่ ที่สัมภาษณ์
3.	นางสาวสุภาพร บุญคำ	17 กันยายน 2564	18.00 น.	สัมภาษณ์ออนไลน์ผ่าน โปรแกรม Google Meet
4.	ดร.กิริติ จันทรมณี	18 ตุลาคม 2564	15.00 น.	ห้องประชุมสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต 1
5.	นายอารีย์ ทะจะกัน	13 กันยายน 2564	13.00 น.	โรงเรียนวัดสระประทุม (มิตรภาพที่ 54) สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาจัดกระทำข้อมูลและสรุปข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ในปีการศึกษา 2564 โดยแบ่งเป็นผู้บริหารจำนวน 35 คน ครูผู้สอนจำนวน 483 คน รวมเป็น 518 คน จาก 35 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ในปีการศึกษา 2564 โดยแบ่งเป็นผู้บริหารจำนวน 16 คน ครูผู้สอนจำนวน 210 คน รวมเป็น 226 คน จาก 35 โรงเรียน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการเทียบตารางเครจซี่มอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 อ้างอิงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2554 หน้า 43) และเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาส

ทางการศึกษา ตามที่ตั้งสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ดังแสดงในตาราง

ตาราง 3 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

ที่ตั้งสถานศึกษา	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	รวม	ผู้บริหาร	ครูผู้สอน	รวม
	สถานศึกษา	สถานศึกษา		สถานศึกษา		
อำเภอเมืองพิจิตร	9	95	104	4	40	44
อำเภอดงเจริญ	4	57	61	2	25	27
อำเภอโพธิ์ประทับช้าง	11	151	162	5	66	71
อำเภอสากเหล็ก	3	43	46	1	19	20
อำเภอสามง่าม	4	71	75	2	31	33
อำเภอบึงสามพัน	4	66	70	2	29	31
รวม	35	483	518	16	210	226

ที่มา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ณ วันที่ 5 มีนาคม 2564

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และที่ตั้งสถานศึกษา ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ประกอบด้วย 4 ด้าน รวมทั้งสิ้น 29 ข้อ ดังนี้

1. ด้านการจัดทำหลักสูตร จำนวน 7 ข้อ
2. ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร จำนวน 7 ข้อ
3. ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ จำนวน 8 ข้อ
4. ด้านการประเมินหลักสูตร จำนวน 7 ข้อ

มีลักษณะเป็นมาตรประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง	มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
ระดับ 4 หมายถึง	มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
ระดับ 3 หมายถึง	มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
ระดับ 2 หมายถึง	มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
ระดับ 1 หมายถึง	มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 มีขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา และหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ
2. กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดทำหลักสูตร ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ และ ด้านการประเมินหลักสูตร
3. กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 และสร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมจากการศึกษาในขั้นตอนที่ 1 แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา
4. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้สมบูรณ์ ตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา
5. ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะกับข้อคำถามและหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (Index of Item Objective Congruence : IOC) และความเหมาะสมของภาษาของแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีรายนามผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

5.1 ดร.สถิรพร เขาวนชัย อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

5.2 นายประยัตต์ เจริญชัย ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองพระ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ

5.3 นายวิชัยพล ถิ่นนุช ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลวังทรายพูน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ

โดยเกณฑ์ในการพิจารณาความสอดคล้อง มีดังนี้

+1 หมายถึง	แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามนิยามศัพท์เฉพาะ
0 หมายถึง	ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามนิยามศัพท์เฉพาะ
-1 หมายถึง	แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามนิยามศัพท์เฉพาะ

นำผลที่ได้จากการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของผู้เชี่ยวชาญไปหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยใช้สูตรดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC คือ ดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม
 $\sum R$ คือ ผลรวมของคะแนนผลการตัดสินข้อคำถามของผู้เชี่ยวชาญ
 N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ
 เกณฑ์การตัดสินความสอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหา ดังนี้

$IOC \geq 0.5$ ถือว่า ข้อคำถามนั้นวัดได้สอดคล้องกับเนื้อหา

$IOC < 0.5$ ถือว่า ข้อคำถามนั้นวัดได้ไม่สอดคล้องกับเนื้อหา

ปรากฏว่าได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 (ผลการหาคุณภาพเครื่องมืออยู่ในภาคผนวก ค หน้า 100)

6. ปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความเหมาะสมตามค่า IOC และข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ โดยผ่านความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษา

7. นำแบบสอบถามไปทดลอง (Try-Out) กับบุคลากรครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 40 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-confident) ของครอนบัค (Cronbach) พบว่า มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.983 (ผลการหาคุณภาพเครื่องมืออยู่ในภาคผนวก ง หน้า 106)

8. นำข้อมูลการทดลองมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ แล้วนำไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้ง เพื่อจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. ติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ถึงผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1
2. ส่งแบบสอบถามพร้อมกับหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและประสานขอความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ในการตอบแบบสอบถาม
3. ดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป จำนวน 226 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 226 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยดำเนินการ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ และร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. แปลความหมายค่าเฉลี่ย ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 กำหนดเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, หน้า 121)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง	มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง	มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง	มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง	มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง	มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดทำหลักสูตร ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ และด้านการประเมินหลักสูตร โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน นำผลการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะมาเป็นกรอบในการสัมภาษณ์ผู้วิจัยขอเสนอผลการศึกษาแนวทางการเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 1 จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิดังนี้

ตาราง 4 แสดงผลการศึกษาแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของ
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

ด้าน	แนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1
1. ด้านการจัดทำ หลักสูตร	1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาจากบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย 2. คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาควรจัดทำข้อมูลความต้องการจำเป็นตามบริบทของสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อให้ทราบถึงความต้องการในการเตรียมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ 3. คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาควรศึกษาการจัดการศึกษาฐานสมรรถนะ และศึกษารอบหลักสูตรการศึกษาฐานสมรรถนะ แล้วจัดทำร่างหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ โดยกำหนดวิสัยทัศน์ หลักการ จุดหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ สมรรถนะหลัก 6 ด้าน และสาระการเรียนรู้ โครงสร้างหลักสูตร 4. คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาควรตรวจสอบความเหมาะสม และคุณภาพของหลักสูตรก่อนการอนุมัติ เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพิจารณาให้ความเห็นชอบและอนุมัติการใช้หลักสูตรสถานศึกษา
2. ด้านการวางแผนการ ใช้หลักสูตร	1. คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาควรวางแผนการใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ จัดทำแผนการใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ และคู่มือการใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ 2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความตระหนักและความเข้าใจให้แก่บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการศึกษาการจัดการศึกษาฐานสมรรถนะ 3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรดำเนินการพัฒนาตนเอง ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาฐานสมรรถนะ ซึ่งประกอบด้วย หลักสูตรฐานสมรรถนะ แนวทางการจัดการเรียนรู้ ฐานสมรรถนะ และการวัดและประเมินผลฐานสมรรถนะ

ด้าน	แนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1
	4. ผู้บริหารสถานศึกษาควรวางแผนในการเตรียมสื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยี แหล่งเรียนรู้และทรัพยากรทางการศึกษาอื่น ๆ ที่จะนำมาสนับสนุนครูในการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล 5. ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดแนวทางการนิเทศและติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ
3. ด้านการนำหลักสูตรไปใช้	1. ผู้บริหารสถานศึกษา ควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนนำหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะไปใช้และปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ 2. ครูผู้สอนควรนำหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ ที่มีการกำหนดคำอธิบายรายวิชาไว้แล้ว ไปจัดทำโครงสร้างรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้โดยมีกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้เชิงสมรรถนะ การกำหนดการประเมินการเรียนรู้และหลักฐานการเรียนรู้ และกำหนดการจัดการเรียนรู้ไปสู่การจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน 3. ครูผู้สอนควรมีการวิเคราะห์ผู้เรียนด้านความพร้อมของนักเรียน ด้านความสนใจของนักเรียน และด้านข้อมูลลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียน แล้วจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิผล เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร
4. ด้านการประเมินหลักสูตร	1. ผู้บริหารควรแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ และปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ 2. คณะกรรมการประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะควรประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ และปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ 3. คณะกรรมการประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะควรกำหนดวัตถุประสงค์ กำหนดหลักเกณฑ์การประเมิน สร้างเครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขอบเขตและระยะเวลาที่กำหนด

ด้าน	แนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1
	4. คณะกรรมการประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะควรวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด และจัดทำรายงานผลการประเมินหลักสูตร คือด้านการประเมินความถูกต้องเหมาะสมของหลักสูตร ด้านการประเมินการใช้หลักสูตร และด้านการประเมินผลการใช้หลักสูตรว่านักเรียนเกิดสมรรถนะตามที่หลักสูตรกำหนดไว้หรือไม่ 5. ผู้บริหารสถานศึกษา ควรใช้ข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะไปใช้ในการปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาต่อไป

ตาราง 5 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	กลุ่มตัวอย่าง (n = 226)	
	จำนวน	ร้อยละ
1. ตำแหน่ง		
1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา	16	7.10
1.2 ครู	210	92.90
รวม	226	100
2. วุฒิการศึกษา		
2.1 ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	164	72.57
2.2 สูงกว่าปริญญาตรี	62	27.43
รวม	226	100
3. ที่ตั้งสถานศึกษา		
3.1 อำเภอเมืองพิจิตร	44	19.47
3.2 อำเภอวังทรายพูน	27	11.95
3.3 อำเภอโพธิ์ประทับช้าง	71	31.42
3.4 อำเภอสามง่าม	20	8.84
3.5 อำเภอสากเหล็ก	33	14.60
3.6 อำเภोजิรขารมี	31	13.72
รวม	226	100

จากตาราง 5 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหารจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 7.10 เป็นครู จำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 92.90 ผู้ตอบแบบสอบถามมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 72.57 มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 27.43 และโรงเรียนตั้งอยู่ในอำเภอเมืองพิจิตร มีจำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 19.47 โรงเรียนตั้งอยู่ในอำเภอวังทรายพูน มีจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 11.95 โรงเรียนตั้งอยู่ในอำเภอโพธิ์ประทับช้าง มีจำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 31.42 โรงเรียนตั้งอยู่ในอำเภอสามง่าม มีจำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 8.84 โรงเรียนตั้งอยู่ในอำเภอสากเหล็ก มีจำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 14.60 และโรงเรียนตั้งอยู่ในอำเภोजิรขารมีมีจำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 13.72

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แผลผลและอันดับที่ ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ในภาพรวม

ด้าน	ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของ แนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตร สถานศึกษาฐานสมรรถนะ	(n = 226)		ระดับ	อันดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านการจัดทำหลักสูตร	4.42	0.55	มาก	1
2	ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร	4.33	0.63	มาก	3
3	การนำหลักสูตรไปใช้	4.38	0.58	มาก	2
4	ด้านการประเมินหลักสูตร	4.27	0.72	มาก	4
	รวม	4.35	0.57	มาก	-

จากตาราง 6 พบว่า ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านการจัดทำหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$) รองลงมา คือ ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$) และด้านที่มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านการประเมินหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$)

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แผลผลและอันดับที่ ผลการประเมินความเป็นไปได้ของการบริหารหลักสูตรฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ด้านการจัดทำหลักสูตร

ข้อ	ด้านการจัดทำหลักสูตร	(n = 226)		ระดับ	อันดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาจากบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน เพื่อดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ	4.43	0.65	มาก	3
2	คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จัดทำข้อมูลความต้องการจำเป็นตามบริบทของสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และสถานการณ์ปัจจุบันที่บ่งบอกถึงสมรรถนะที่ผู้เรียนต้องมีเพื่อการใช้ชีวิตในอนาคต	4.38	0.67	มาก	5
3	คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ศึกษาการจัดการศึกษาฐานสมรรถนะ และศึกษากรอบหลักสูตรการศึกษาฐานสมรรถนะ	4.37	0.66	มาก	6
4	คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กำหนดวิสัยทัศน์หลักการ จุดหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ สมรรถนะหลัก 6 ด้าน และสาระการเรียนรู้ โครงสร้างหลักสูตร	4.44	0.61	มาก	2
5	คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จัดทำร่างหลักสูตรสถานศึกษา และมีพิจารณาคุณภาพ	4.43	0.62	มาก	3

ข้อ	ด้านการจัดทำหลักสูตร	(n = 226)		ระดับ	อันดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
	ความถูกต้อง เหมาะสม เช่น การให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ หรือการรับฟังความคิดเห็นจาก ผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น				
6	คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ และรายละเอียดของหลักสูตร โดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	4.50	0.60	มากที่สุด	1
7	คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการตรวจสอบความเหมาะสมและคุณภาพของหลักสูตรก่อนการอนุมัติ เพื่อให้การรับรอง การใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ	4.39	0.67	มาก	4
รวม		4.42	0.55	มาก	-

จากตาราง 7 พบว่า ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ด้านการจัดทำหลักสูตร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.42) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติสูงสุด คือ คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ และรายละเอียดของหลักสูตร โดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.50) รองลงมา คือ คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กำหนดวิสัยทัศน์ หลักการ จุดหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ สมรรถนะหลัก 6 ด้าน และสาระการเรียนรู้ โครงสร้างหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.44) และข้อที่มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติต่ำสุด คือ คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ศึกษาการจัดการศึกษาฐานสมรรถนะ และศึกษากรอบหลักสูตรการศึกษาฐานสมรรถนะ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.37)

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แผลผลและอันดับที่ ผลการประเมินความเป็นไปได้ของการบริหารหลักสูตรฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร

ข้อ	ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร	(n = 226)		ระดับ	อันดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาจัดทำแผนการใช้หลักสูตร สถานศึกษาฐานสมรรถนะ	4.34	0.70	มาก	3
2	คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา จัดทำคู่มือการใช้ หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ	4.27	0.76	มาก	5
3	ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความ ตระหนักและความเข้าใจให้แก่ครูและ บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการ ศึกษาการจัดการศึกษาฐานสมรรถนะ	4.41	0.73	มาก	1
4	ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการพัฒนา ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษา ฐานสมรรถนะ	4.31	0.74	มาก	4
5	ผู้บริหาร ครูและบุคลากร พัฒนา ตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักสูตรฐานสมรรถนะ การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ และ การวัดและประเมินผลฐานสมรรถนะ	4.36	0.72	มาก	2
6	ผู้บริหารสถานศึกษาวางแผนในการ เตรียมสื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยี แหล่ง เรียนรู้และทรัพยากรทางการศึกษา อื่น ๆ ที่จะนำมาสนับสนุนครูในการ จัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา ฐานสมรรถนะ	4.31	0.69	มาก	4

ข้อ	ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร	(n = 226)		ระดับ	อันดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
7	ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดแนวทางการนิเทศและติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ	4.34	0.68	มาก	3
รวม		4.33	0.63	มาก	-

จากตาราง 8 พบว่า ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความตระหนักและความเข้าใจให้แก่ครูและบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการศึกษาการจัดการศึกษาฐานสมรรถนะ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$) รองลงมา คือ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักสูตรฐานสมรรถนะ การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ และการวัดและประเมินผลฐานสมรรถนะ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$) และข้อที่มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติต่ำสุด คือ คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จัดทำคู่มือการใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$)

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลผลและอันดับที่ ผลการประเมินความเป็นไปได้ของการบริหารหลักสูตรฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ด้านการนำหลักสูตรไปใช้

ข้อ	ด้านการนำหลักสูตรไปใช้	(n = 226)		ระดับ	อันดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนนำหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะไปใช้และปรับปรุงการจัดการเรียนรู้	4.35	0.62	มาก	6
2	ครูผู้สอนนำหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะที่มีการกำหนดคำอธิบายรายวิชาไว้แล้ว ไปจัดทำโครงสร้างรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมาย	4.31	0.67	มาก	8
3	ครูผู้สอนจัดทำโครงสร้างรายวิชา โดยจัดลำดับหน่วยการเรียนรู้ และกำหนดเวลาเรียนของแต่ละหน่วยการเรียนรู้	4.39	0.67	มาก	5
4	ครูผู้สอนจัดทำหน่วยการเรียนรู้ โดยพิจารณาผลลัพธ์การเรียนรู้รายปี สมรรถนะหลัก และสมรรถนะเฉพาะทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ	4.45	0.65	มาก	1
5	ครูผู้สอนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยมีกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้เชิงสมรรถนะ การกำหนดการประเมินการเรียนรู้และหลักฐานการเรียนรู้ และการกำหนดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ไปสู่การจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน	4.40	0.67	มาก	4

ข้อ	ด้านการนำหลักสูตรไปใช้	(n = 226)		ระดับ	อันดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
6	ครูผู้สอนออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาสมรรถนะ ซึ่งเป็นการพัฒนาความรู้ ทักษะและคุณลักษณะไปด้วยกัน	4.33	0.68	มาก	7
7	ครูผู้สอนมีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน	4.42	0.72	มาก	2
8	ครูผู้สอนเลือกทรัพยากรและสื่อในการเรียนรู้ที่หลากหลายจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิผล เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร	4.41	0.69	มาก	3
รวม		4.38	0.58	มาก	-

จากตาราง 9 พบว่า ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติสูงสุด คือ ครูผู้สอนจัดทำหน่วยการเรียนรู้ โดยพิจารณาผลลัพธ์การเรียนรู้รายปี สมรรถนะหลัก และสมรรถนะเฉพาะทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$) รองลงมา คือ ครูผู้สอนมีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$) และข้อที่มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติต่ำสุด คือ ครูผู้สอนนำหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะที่มีการกำหนดคำอธิบายรายวิชาไว้แล้ว ไปจัดทำโครงสร้างรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมาย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$)

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แผลผลและอันดับที่ ผลการประเมินความเป็นไปได้ของการบริหารหลักสูตรฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ด้านการประเมินหลักสูตร

ข้อ	ด้านการประเมินหลักสูตร	(n = 226)		ระดับ	อันดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
1	ผู้บริหารสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ	4.31	0.78	มาก	1
2	คณะกรรมการประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ การประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ และปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ	4.29	0.80	มาก	2
3	คณะกรรมการประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะกำหนดวัตถุประสงค์ กำหนดหลักเกณฑ์การประเมินหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ	4.24	0.76	มาก	5
4	คณะกรรมการประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะสร้างเครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขอบเขตและระยะเวลาที่กำหนด	4.28	0.77	มาก	3
5	คณะกรรมการประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูล โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดและรายงานต่อสถานศึกษา	4.21	0.76	มาก	6
6	คณะกรรมการประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ จัดทำ	4.29	0.73	มาก	2

ข้อ	ด้านการประเมินหลักสูตร	(n = 226)		ระดับ	อันดับที่
		$\bar{X}$	S.D.		
	รายงานผลการประเมินหลักสูตร ด้าน การประเมินความถูกต้องเหมาะสมของ หลักสูตร การประเมินการใช้หลักสูตร และการประเมินผลการใช้หลักสูตร				
7	ผู้บริหารสถานศึกษา ใช้ข้อมูล สารสนเทศที่ได้จากการประเมิน หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะไปใช้ ในการปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษาฐานสมรรถนะให้สมบูรณ์	4.25	0.75	มาก	4
รวม		4.27	0.72	มาก	-

จากตาราง 10 พบว่า ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ด้านการประเมินหลักสูตร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$) รองลงมา คือ คณะกรรมการประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ การประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ และปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ และคณะกรรมการประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ จัดทำรายงานผลการประเมินหลักสูตร ด้านการประเมินความถูกต้องเหมาะสมของหลักสูตร การประเมินการใช้หลักสูตร และการประเมินผลการใช้หลักสูตร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$) และข้อที่มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติต่ำสุด คือ คณะกรรมการประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดและรายงานต่อสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$)

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยเรื่อง การเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 2) เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

การวิจัยในครั้งนี้แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ได้โดยการเลือกแบบเจาะจง เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์แนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง จำนวน 4 ด้าน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ในปีการศึกษา 2564 จำนวน 226 คน กำหนดขนาดโดยใช้ตารางเครจซี่มอร์แกน โดยแบ่งเป็นผู้บริหารจำนวน 16 คน ครูผู้สอนจำนวน 210 คน ได้มาจากรีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาตามที่ตั้งสถานศึกษา เก็บรวบรวมข้อมูลด้วย แบบสอบถามความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบมาตรประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ประกอบด้วย 4 ด้าน รวมทั้งสิ้น 29 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ให้แนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะไว้ ดังนี้

1.1 ด้านการจัดทำหลักสูตร ควรมีแนวทางดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรแต่งตั้ง คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาจากบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ควรจัดทำข้อมูลความต้องการจำเป็นตามบริบทของสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อให้ทราบถึงความต้องการในการเตรียมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ฐานสมรรถนะ และศึกษาการจัดการศึกษาฐานสมรรถนะ ศึกษากรอบหลักสูตรการศึกษา ฐานสมรรถนะ แล้วจัดทำร่างหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ โดยกำหนดวิสัยทัศน์ หลักการ จุดหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ สมรรถนะหลัก 6 ด้าน สารการเรียนรู้ และโครงสร้างหลักสูตร มีการตรวจสอบความเหมาะสมและคุณภาพของหลักสูตรก่อนเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและอนุมัติการใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ

1.2 ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ควรมีแนวทางดังนี้ คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ควรวางแผนการใช้หลักสูตร จัดทำแผนการใช้หลักสูตร และคู่มือการใช้หลักสูตร สถานศึกษาฐานสมรรถนะ ผู้บริหารสถานศึกษา ควรสร้างความตระหนักและความเข้าใจ ให้แก่บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการศึกษาการจัดการศึกษาฐานสมรรถนะ และดำเนินการพัฒนา ตนเอง ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาฐานสมรรถนะ ซึ่งประกอบด้วย หลักสูตรฐานสมรรถนะ การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ และการวัดและประเมินผล ฐานสมรรถนะ ผู้บริหารสถานศึกษาควรวางแผนในการเตรียมสื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยี แหล่งเรียนรู้ และทรัพยากรทางการศึกษาอื่น ๆ เพื่อสนับสนุนครูในการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา ฐานสมรรถนะให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล และกำหนดแนวทางการนิเทศและติดตาม การใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ

1.3 ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ควรมีแนวทางดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษา ควรส่งเสริม สนับสนุนให้ครูผู้สอนนำหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะไปใช้ และปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ โดยครูผู้สอนควรนำหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะที่มีการกำหนดคำอธิบายรายวิชาไว้แล้ว ไปจัดทำโครงสร้างรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ เชิงสมรรถนะ กำหนดการประเมินการเรียนรู้และหลักฐานการเรียนรู้ และกำหนดการจัดการเรียนรู้ ไปสู่การจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน ครูผู้สอนควรมีการวิเคราะห์ผู้เรียนด้านความพร้อมของนักเรียน ด้านความสนใจของนักเรียน และด้านข้อมูลลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียน แล้วจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้เกิดประสิทธิผล เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร

1.4 ด้านการประเมินหลักสูตร ควรมีแนวทางดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรแต่งตั้ง คณะกรรมการประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการใช้หลักสูตร สถานศึกษาฐานสมรรถนะ ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ และปรับปรุง หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ โดยคณะกรรมการประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ ควรกำหนดวัตถุประสงค์ กำหนดหลักเกณฑ์การประเมิน สร้างเครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขอบเขตและระยะเวลาที่กำหนด และจัดทำรายงานผลการประเมินหลักสูตร ด้านการประเมิน ความถูกต้องเหมาะสมของหลักสูตร ด้านการประเมินการใช้หลักสูตร และด้านการประเมินผล การใช้หลักสูตรว่านักเรียนเกิดสมรรถนะตามที่หลักสูตรกำหนดไว้หรือไม่ เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา ใช้ข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะไปใช้ในการปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาต่อไป

2. ผลการศึกษาความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตร สถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีความ เป็นไปได้ในการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านการจัดทำหลักสูตร อยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ ด้านการ นำหลักสูตรไปใช้ ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยตามลำดับ ด้านที่มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านการประเมินหลักสูตร เมื่อพิจารณา ในแต่ละด้าน ปรากฏผลดังนี้

2.1 ด้านการจัดทำหลักสูตร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติสูงสุด คือ คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ และรายละเอียดของหลักสูตร โดยผ่านความเห็นชอบ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับ มากที่สุด และข้อที่มีความเป็นไปได้ ในการปฏิบัติต่ำสุด คือ คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ศึกษาการจัดการศึกษา ฐานสมรรถนะ และศึกษากรอบหลักสูตรการศึกษาฐานสมรรถนะ อยู่ในระดับมาก

2.2 ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติสูงสุด คือ ผู้บริหารสร้างความตระหนักและความเข้าใจให้แก่ ครูและบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการศึกษาการจัดการศึกษาฐานสมรรถนะ อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติต่ำสุด คือ คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จัดทำคู่มือการใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ อยู่ในระดับมาก

2.3 ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติสูงสุด คือ ครูผู้สอนจัดทำหน่วยการเรียนรู้ โดยพิจารณาผลลัพธ์ การเรียนรู้รายปี สมรรถนะหลัก และสมรรถนะเฉพาะทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ

อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติต่ำสุด คือ ครูผู้สอนนำหลักสูตรสถานศึกษา ฐานสมรรถนะที่มีการกำหนดคำอธิบายรายวิชาไว้แล้ว ไปจัดทำโครงสร้างรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมาย อยู่ในระดับมาก

2.4 ด้านการประเมินหลักสูตร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติสูงสุด คือ ผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลหลักสูตร สถานศึกษาฐานสมรรถนะ อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติต่ำสุด คือ คณะกรรมการประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดและรายงานต่อสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาการเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 มีประเด็น สำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการศึกษาแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

1.1 ด้านการจัดทำหลักสูตร ผู้บริหารสถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จากบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย และคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา ควรจัดทำข้อมูล ความต้องการจำเป็นตามบริบทของสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และสถานการณ์ปัจจุบัน ทั้งนี้เป็นเพราะว่าหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ มีความสำคัญ กับการพัฒนาให้ผู้เรียน ให้ผู้เรียนนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ได้จริงในการดำเนินชีวิต บริบท ของสถานศึกษา จึงเกี่ยวข้องโดยตรงกับผู้เรียน ทั้งส่วนที่เป็นสถานการณ์ หรือปัญหาที่เกิดขึ้น ในปัจจุบัน หรือการใช้ชีวิตในอนาคตของผู้เรียน รวมทั้งสถานการณ์ปัจจุบันที่บ่งบอกถึงสมรรถนะ ที่ผู้เรียนต้องมี เพื่อการใช้ชีวิตในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับ จิตินา วรณศรี (2557, น.34) กล่าวว่า การกำหนดวิสัยทัศน์ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษาควรดำเนินการโดยการมีส่วนร่วมของครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งถือเป็นเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษา หรือคุณภาพและคุณลักษณะของผู้เรียนที่คาดหวัง โดยมาจากการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานจาก แหล่งต่างๆ ได้แก่ หลักสูตรแกนกลางระดับชาติ สภาพปัญหา จุดเน้น ความต้องการของท้องถิ่น ตลอดจนความต้องการของผู้เรียน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธีระเดช เรือนแก้ว (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนนวมก้อยวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ พบว่า ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษามีองค์ประกอบในการจัดทำหลักสูตรที่ครบถ้วน

และดำเนินการเน้นกระบวนการการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ด้านการดำเนินการระดับชั้นเรียนประกอบด้วยการจัดทำโครงสร้างรายวิชา ได้แก่ การจัดทำโครงสร้างรายวิชา และการออกแบบหน่วยการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นกระบวนการการมีส่วนร่วมจากครูทุกคน ด้านการส่งเสริมสนับสนุนระดับสถานศึกษา มีการวางแผนพัฒนาสนับสนุนงบประมาณส่งเสริมสนับสนุนทางวิชาการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ศึกษาการจัดการศึกษาฐานสมรรถนะ ศึกษากรอบหลักสูตร การศึกษาฐานสมรรถนะ ทั้งนี้เป็นการจัดการศึกษาฐานสมรรถนะ มีความสอดคล้อง และสัมพันธ์ตลอดแนว เพื่อทำความเข้าใจในหลักการของหลักสูตร อันจะนำมาสู่การจัดทำ ร่างหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ และเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและอนุมัติ การใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ ซึ่งสอดคล้องกับ ยุทธ สิมสีพิมพ์ (2555) ได้สรุปว่า การบริหารจัดการหลักสูตรระดับสถานศึกษา ผู้บริหารต้อง ดำเนินการ ดังนี้ คือจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (พิจารณาให้ ความเห็นชอบ) ในการแต่งตั้งคณะกรรมการ การบริหารหลักสูตรประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน วิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เช่น หลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น ข้อมูลจากการวิเคราะห์สภาพปัญหา และความต้องการของชุมชน และของสถานศึกษาแต่ละแห่ง ตลอดจนความต้องการของผู้เรียน

1.2 ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ควรวางแผนการใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ จัดทำแผนการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ฐานสมรรถนะ และคู่มือการใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ ผู้บริหารสถานศึกษา ควรสร้างความตระหนักและความเข้าใจให้แก่บุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ในการศึกษาการจัดการศึกษา ฐานสมรรถนะ และดำเนินการพัฒนาดตนเอง ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาฐานสมรรถนะ และกำหนดแนวทางการนิเทศและติดตามการใช้หลักสูตร สถานศึกษาฐานสมรรถนะ ทั้งนี้เป็นการเพราะสถานศึกษาต้องเห็นความสำคัญ และความจำเป็น ในการนำหลักสูตรฐานสมรรถนะไปใช้ มีการวางแผนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มีการสนับสนุน งบประมาณอย่างเพียงพอ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และเกิดสมรรถนะสำคัญ ที่สามารถใช้ได้ในชีวิตจริง ซึ่งสอดคล้องกับ มนสิข สิทธิสมบูรณ์ (2563, น.129) กล่าวว่า การวางแผนการใช้หลักสูตร หลังจากการจัดทำหลักสูตรเสร็จสิ้นแล้ว ในภารกิจต่อไป ก็คือการวางแผนการใช้หลักสูตร โดยทั่วไปจะดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้ 1) สร้างความตระหนัก และความเข้าใจให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เห็นความสำคัญ ความจำเป็นที่ต้องร่วมมือกัน ประชุมสร้างความเข้าใจ กับบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทั้งคณะกรรมการสถานศึกษา คณะครู อาจารย์ และผู้ปกครอง 2) การพัฒนาบุคลากร เพื่อการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาและใช้หลักสูตรให้ประสบ

ความสำเร็จ จักต้องเน้นการสร้างความสำเร็จแก่บุคลากรทุกฝ่ายอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชีระเดช เรือนแก้ว (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนอมก๋อยวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนที่มีการปฏิบัติเป็นเลิศ พบว่าด้านการส่งเสริมสนับสนุนระดับสถานศึกษาด้านการพัฒนาบุคลากรมีวิธีการคือแต่งตั้งคณะทำงานด้านพัฒนาบุคลากรสำรวจประเมินความต้องการ และวางแผนการพัฒนาทั้งระยะสั้นและระยะยาวในการพัฒนาบุคลากร ดำเนินการพัฒนาบุคลากรตามแผน สร้างศูนย์ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้สำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษา และส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้าอบรม แลกเปลี่ยนความรู้ โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วม จากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ด้านการสนับสนุนงบประมาณประกอบด้วย การจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาหลักสูตร และติดตามประเมินผล มีสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการและเอกสารต่าง ๆ การจัดสรรทรัพยากรของสถานศึกษา ด้านความเหมาะสมและคุ้มค่าในการจัดการเรียนรู้ และมีบุคลากรครูเพียงพอและสอนตรงตามความรู้ โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

1.3 ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนนำหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะไปใช้ และปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ โดยครูผู้สอนควรนำหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ ที่มีการกำหนดคำอธิบายรายวิชาไว้แล้วไปจัดทำโครงสร้างรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้เชิงสมรรถนะ กำหนดการประเมินการเรียนรู้ และกำหนดการจัดการเรียนรู้ มีการวิเคราะห์ผู้เรียนทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกันในเรื่องของความพร้อม ความถนัด และความสนใจ ผู้สอนต้องออกแบบการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน เลือกทรัพยากรและสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับ มนสิข สิทธิสมบูรณ์ (2563, น.130) ที่กล่าวว่า การนำหลักสูตรไปใช้ ก็คือการแปลงหลักสูตรไปสู่การจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตรได้ในขั้นตอนการนำหลักสูตรไปใช้ การสอนของครู ถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการนำหลักสูตรไปใช้ ครูต้องสอนให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เลือกวิธีสอนให้เหมาะสม โดยผู้บริหารคอยให้ความสะดวกให้คำแนะนำและให้กำลังใจ สอดรับกับผลการวิจัยของเรณู บุญเสรีฐ (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารหลักสูตรสู่ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก พบว่า องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการบริหารหลักสูตร การใช้หลักสูตร ครูดำเนินการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างศักยภาพและฝึกทักษะอาชีพ ตามความถนัดและความสนใจ เน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัตินำเทคโนโลยีสารสนเทศ และเครื่องมือที่เหมาะสมทันสมัยมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ นำกระบวนการ PLC มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นำระบบดูแลช่วยเหลือ

ผู้เรียนมาบูรณาการกับการเรียนรู้ของผู้เรียน จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ แก้ไขปัญหาด้วยวิจัยในชั้นเรียน

1.4 ด้านการประเมินหลักสูตร ผู้บริหารควรแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ ประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ และปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ โดยคณะกรรมการประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะควรกำหนดวัตถุประสงค์ กำหนดหลักเกณฑ์การประเมิน สร้างเครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขอบเขตและระยะเวลาที่กำหนด และจัดทำรายงานผลการประเมินหลักสูตร ทั้งนี้เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ได้ใช้ข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะไปใช้ในการปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ และพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาต่อไป สอดคล้องกับ จิตินา วรณศรี (2557, น.37) ที่กล่าวว่า การประเมินหลักสูตรประกอบด้วยการดำเนินงานเกี่ยวกับการตรวจสอบความสำเร็จของการใช้หลักสูตร ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่หนึ่ง ประเมินหลักสูตร เป็นกระบวนการตรวจสอบโดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรทั้งครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชนเพื่อตรวจสอบว่า หลังจากการใช้หลักสูตรสถานศึกษาแล้ว ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรหรือไม่เพียงใด มีปัญหาอุปสรรคในการใช้หลักสูตรอย่างไร เพื่อจะเป็นข้อมูลสารสนเทศไปใช้พัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ขั้นตอนที่สอง ปรับปรุงหลักสูตร เป็นการนำข้อมูลสารสนเทศจากการประเมินหลักสูตรมาพิจารณา กำหนดแนวทางดำเนินการแก้ไข ปรับเปลี่ยน พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ให้มีความเหมาะสมกับปัญหาความต้องการ บริบท และความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทั้งทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง เพื่อให้หลักสูตรสถานศึกษา นำไปใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ได้ตามมาตรฐานและเป้าหมายของสถานศึกษา สอดรับกับผลการวิจัยของ กนกวรรณ ยมจันทร์ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อการเรียนรู้อย่างมีความสุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 1 พบว่า การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร ผู้บริหารต้องมีการกระตุ้นและปลูกจิตสำนึกให้ครู นักเรียน และผู้ปกครอง เห็นความสำคัญของการวัดและประเมินผล โดยดูจากสภาพจริง ต้องมีการประเมินไปพร้อมการเรียนรู้ที่ละขั้น และต้องครอบคลุมทุก ๆ ด้านทั้งความรู้ ทักษะกระบวนการทำงาน และเจตคติ โดยเน้นการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ส่วนวิธีการวัดต้องเลือกใช้ให้เหมาะสม โดยสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ เป้าหมายการเรียนรู้และธรรมชาติวิชา จึงจะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ และนำผลการประเมินการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อการเรียนรู้อย่างมีความสุข และใช้ในการปรับปรุงและวางแผนจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาในปีการศึกษาต่อไป

2. ผลการศึกษาความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ได้ดำเนินการชี้แจงนโยบายเกี่ยวกับการปรับปรุงหลักสูตรฐานสมรรถนะ การสร้างความตระหนัก ให้ความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการจัดทำหลักสูตรให้แก่ผู้บริหาร ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และมีแนวทางในการเตรียมการ ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา คือ ภายหลังจากหลักสูตรมีแนวทางที่ชัดเจนแจ้ง Time line (เดือน พฤษภาคม 2565) และหากศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบหลักสูตรเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะแล้ว จะดำเนินการขับเคลื่อนการจัดทำหลักสูตรในปีการศึกษา 2566 สอดคล้องกับ ปฏิธาน ตระการ (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารและการจัดการหลักสูตรที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนบ้านม่วงชุม อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า สภาพการบริหารจัดการหลักสูตร ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการหลักสูตร ระดับสถานศึกษา มีการปฏิบัติที่มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ สุกัญญา ประมาะยัง (2560) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมสนับสนุน และด้านการกำกับดูแลคุณภาพ โดยภาพรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2.1 ด้านที่มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านการจัดทำหลักสูตร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะมีแนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ และแนวทางการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ เพื่อพัฒนาผู้เรียนในชั้นเรียนและในโรงเรียน ทำได้หลายทาง โดยเสนอแนะไว้ 6 แนวทางซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทุกฝ่ายสามารถจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ ได้ตามผลการวิเคราะห์สภาพบริบท จุดเน้น ความพร้อม และความต้องการของสถานศึกษา สอดคล้องกับ กนกวรรณ ยมจันทร์ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อการเรียนรู้อย่างมีความสุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อการเรียนรู้อย่างมีความสุข ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และทุกขั้นตอนของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อการเรียนรู้อย่างมีความสุข อยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับ ชีระเดช เรือนแก้ว (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนอมก๋อยวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ผลการศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนอมก๋อยวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าสภาพการบริหารหลักสูตร

สถานศึกษา โรงเรียนอ้อมก้อยวิทยาคมโดยรวม ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยของสภาพการบริหารในระดับมาก โดยด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

2.2 ด้านที่มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านการประเมินหลักสูตร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสภาพบริบทของสถานศึกษา ส่วนใหญ่ข้าราชการครู มีการย้ายบ่อยมาก อีกทั้งยังมีครูบรรจุใหม่ในตำแหน่งครูผู้ช่วยหลายตำแหน่ง ทำให้สภาพโดยรวม ขาดแคลนครู ที่เชี่ยวชาญในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เพราะในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา นั้นจะต้องยึดกรอบตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งในอนาคตกำลังจะเปลี่ยนเป็น หลักสูตรฐานสมรรถนะ ซึ่งเป็นการปรับปรุงสมรรถนะ โดยพิจารณาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของเด็กไทยในโลกปัจจุบัน ซึ่งเป็นหลักสูตรใหม่ที่สถานศึกษาไม่เคยนำลงสู่การปฏิบัติ จำเป็น ต้องทำให้บุคลากรทุกคนที่มีอยู่ในโรงเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักสูตรฐานสมรรถนะให้ดี ก่อนเริ่มดำเนินการในส่วนอื่น ๆ ในการประเมินหลักสูตร จำเป็นต้องมีประเมินการใช้หลักสูตร ทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ การประเมินผลหลักสูตร ฐานสมรรถนะ เป็นกระบวนการสำคัญที่จะทำให้ทราบว่าหลักสูตรที่นำไปใช้เกิดผลสำเร็จหรือไม่ หรือมีปัญหาอุปสรรคอะไรบ้าง เพื่อนำมาวางแผนปรับปรุงหลักสูตรต่อไป สอดคล้องกับ กนกวรรณ ยมจันทร์ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อการเรียนรู้ อย่างมีความสุขของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อการเรียนรู้มีความสุข ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก และทุกขั้นตอนของการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อการเรียนรู้มีความสุขอยู่ ในระดับมากเช่นเดียวกัน ซึ่งสอดคล้องกับ สุกัญญา ประมาะยัง (2560) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมสนับสนุน และด้านการกำกับดูแลคุณภาพ โดยภาพรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่าด้านการประเมินหลักสูตร มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติต่ำสุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดการอบรมให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหาร หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ แต่งตั้งคณะทำงานและผู้รับผิดชอบในการขับเคลื่อน

การจัดทำหลักสูตรฐานสมรรถนะ และพัฒนาการบริหารหลักสูตรให้เกิดประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลต่อไป

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา นำแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ไปวางแผนในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของตนในปีการศึกษา 2565

1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 นำแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เป็นฐานข้อมูลสำหรับส่งเสริมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของสถานศึกษาในสังกัด

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาประสิทธิภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะในสถานศึกษา

2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะในสถานศึกษา





บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ ยมจันทร์. (2560). แนวทางการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อการเรียนรู้อย่างมีความสุข
ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 1
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- กระทรวงศึกษาธิการ (2560). คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ. วารสารวิชาการ, 21(4), 70.
- กลุ่มนโยบายและแผน. (2564). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565. พิจิตร: สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1.
- กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา. (2563). นโยบาย และมาตรการการพัฒนา
คุณภาพผู้เรียน ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ปีการศึกษา 2563 – 2565.
พิจิตร: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1.
- กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- ชนันท์ ธาตุทอง. (2552). การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551. นครปฐม: เพชรเกษมการพิมพ์.
- จรูญ แก้วเอียน. (2557). เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา กลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติ
สำหรับผู้บริหารมืออาชีพ (พิมพ์ครั้งที่ 2). สงขลา: ชานเมืองการพิมพ์.
- จักรี มนต์ประสิทธิ์. (2560). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยาย
โอกาสทางการศึกษา อำเภอคลอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี
เขต 2 (ปริญญาโทบริหารการศึกษา). จันทบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จิตติมา วรณศรี. (2557). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์3.
- เฉลิมชัย พันธุ์เลิศ. (2562). หลักสูตรฐานสมรรถนะกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน. วารสารวิชาการ,
22(1), 25.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2559). การพัฒนาหลักสูตร ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ (พิมพ์ครั้งที่ 5).
กรุงเทพมหานคร: วีพริ้นท์(1991).
- ชาญชัย อาจินสมาจาร. (2554). หลักสูตรและการสอน. ปัตตานี: สถาบันเพื่อความก้าวหน้าทาง
วิชาการ.

- ฐิตาภรณ์ จารุณย์. (2558). การศึกษาสภาพการปฏิบัติงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาลังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ณัฐยา รื่นภาคยงค์. (2557). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ลังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). ลพบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- นายธีระเดช เรือนแก้ว. (2560). แนวทางการพัฒนาการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนนอมก๋อยวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นิษฐาพร พรหมวัชรานนท์ . (2561). สภาพและแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการจัดการเรียนรู้สะเต็มศึกษาลังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 39 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- บุญเลี้ยง ทุมทอง. (2553). การพัฒนาหลักสูตร. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปฏิภาณ ตระการ. (2561). การบริหารและการจัดการหลักสูตรที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ของโรงเรียนบ้านม่วงชุม อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่. (การศึกษานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดี.
- พิมลรัตน์ ดาวดิ่งส์. (2562). สภาพการดำเนินงานระบบปัจจัยพื้นฐานนักเรียนยากจนของสถานศึกษาลังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 3 (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- มนสิข สิริสมบุญ. (2560). ศาสตร์หลักสูตร. พิษณุโลก: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- มนสิข สิริสมบุญ. (2563). การพัฒนาหลักสูตรมโนทัศน์และการประยุกต์ใช้ (พิมพ์ครั้งที่ 2). พระนครศรีอยุธยา: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ยงยุทธ สิมสีพิมพ์. (2555). การบริหารจัดการหลักสูตรระดับสถานศึกษา. สืบค้น 10 มกราคม 2565, จาก http://www.kroobannok.com/news_file/p52411281448.pdf
- เรณู บุญเสริม และจิตติมา วรณศรี. (2561). รูปแบบการบริหารหลักสูตรสู่ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์, 10(2), 315-331.
- เรณู บุญเสริม. (2561). รูปแบบการบริหารหลักสูตรสู่ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

- สันติ บุญภิรมย์. (2552). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพมหานคร: บุ๊ค พอยท์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). *รายงานผลการวิจัยและพัฒนากรอบสมรรถนะผู้เรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น สำหรับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพมหานคร: บริษัท 21 เซ็นจูรี จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). *รายงานพันธกิจด้านการปฏิรูปการศึกษา ผ่านหลักสูตรและการเรียนการสอนฐานสมรรถนะ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563). *การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงรุก*. นนทบุรี: บริษัท 21 เซ็นจูรี จำกัด
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553). *แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สุกัญญา ประมาะยัง. (2560). *การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32*. วารสารวิชาการ, 2.
- สุจินตนา ตรงประสิทธิ์. (2560). *การบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดปัตตานี (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต)*. ยะลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- เอกลักษณ์ ชนม์ประกาย. (2560). *การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขการบริหารงานวิชาการของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในอำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระยอง เขต 1 (ปริญญาานิพนธ์มหาบัณฑิต)*. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- โอภาส ประภาสโนบล. (2557). *การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู สังกัดเทศบาลจังหวัดลพบุรี สระบุรีและสิงห์บุรี (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต)*. ลพบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.



ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยนเรศวร

ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในงานวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้ไขแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

1. ดร.สธิพร เขาวนชัย อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
2. นายประหยัด เจริญชัย ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองพระ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1
วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
3. นายวิษณุพล ถิ่นนุช ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลวังทรายพูน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1
วิทยฐานะ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิสัมภาษณ์แบบสัมภาษณ์การวิจัยแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

1. ดร.สิทธิศักดิ์ เทศประสิทธิ์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา พิจิตร เขต 1
2. ดร.วนิดา จันทรมณีศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต 1
3. นางสาวสุภาพร บุญคำศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต 1
4. ดร.กิริติ จันทรมณีผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนวัดหนองหลวง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
พิจิตร เขต 1
5. นายอารีย์ ทะจะกันผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนวัดสระประทุม
(มิตรภาพที่54) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1



แบบสัมภาษณ์การวิจัย

แนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัย เรื่อง การเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ธีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ
2. แบบสัมภาษณ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1
3. แบบสัมภาษณ์นี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์
 - ตอนที่ 2 การเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1
 - ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการศึกษาการเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต

ขอขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์ฉบับนี้

นางสาวนริศรา มากมี

นิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ-สกุล

ตำแหน่ง

สังกัด

ประสบการณ์การทำงาน

วันเดือนปีที่สัมภาษณ์

เวลา สถานที่

หมายเลขโทรศัพท์

ตอนที่ 2 การเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ในประเด็นต่อไปนี้

1. ด้านการจัดทำหลักสูตร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร

.....

.....

.....

.....

.....

3. ด้านการนำหลักสูตรไปใช้

4. ด้านการประเมินหลักสูตร

ท่านมีความคิดเห็นว่าการเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ควรมีประเด็นอื่นเพิ่มเติมหรือไม่

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 (ถ้ามีโปรดระบุ)

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตร
สถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1



แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ

ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา
ฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัย เรื่อง การเตรียมการบริหารหลักสูตร
สถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร. ชีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา
 2. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของแนวทาง
เตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1
 3. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา
ฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการจัดทำหลักสูตร 2) ด้านการ
วางแผนการใช้หลักสูตร 3) ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ และ 4) ด้านการประเมินหลักสูตร
 4. ผลการศึกษาจะกล่าวเป็นภาพรวมไม่มีผลกระทบต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือสถานศึกษา
ใดสถานศึกษาหนึ่ง แต่จะเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานเพื่อการศึกษาต่อไป
- จึงขอความกรุณาท่านได้ตอบแบบสอบถามทุกข้อคำถามทุกข้อตามสภาพที่เป็นจริงเพื่อจะ
ช่วยให้การวิจัยในครั้งนี้มีประโยชน์และมีคุณค่าทางการศึกษา

ขอขอบคุณอย่างยิ่งที่กรุณาตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้
นางสาวนริศรา มากมี นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ
ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา
ฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ☐ ลงใน ☐ หน้าข้อความให้ตรงกับสถานภาพของท่าน

1. ตำแหน่ง

☐ ผู้บริหารสถานศึกษา ☐ ครูผู้สอน

2. วุฒิการศึกษา

☐ ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ☐ สูงกว่าปริญญาตรี

3. ที่ตั้งสถานศึกษา

☐ อำเภอเมืองพิจิตร ☐ อำเภอวังทรายพูน ☐ อำเภอโพธิ์ประทับช้าง
☐ อำเภอสากเหล็ก ☐ อำเภอสามง่าม ☐ อำเภอสิรินธร

ตอนที่ 2 ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐาน
สมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาข้อความในแต่ละข้อและเขียนเครื่องหมาย ☐ ลงในช่องให้ตรงตาม
 ความคิดเห็นของท่าน

เกณฑ์ระดับคะแนน

ระดับ 5	หมายถึงมีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติอยู่ในระดับ	มากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึงมีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติอยู่ในระดับ	มาก
ระดับ 3	หมายถึงมีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติอยู่ในระดับ	ปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึงมีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติอยู่ในระดับ	น้อย
ระดับ 1	หมายถึงมีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติอยู่ในระดับ	น้อยที่สุด

ข้อที่	ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ	ระดับความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ด้านการจัดทำหลักสูตร						
1	ผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาจากบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน เพื่อดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ					
2	คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จัดทำข้อมูลความต้องการจำเป็นตามบริบทของสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และสถานการณ์ปัจจุบันที่บ่งบอกถึงสมรรถนะที่ผู้เรียนต้องมีการใช้ชีวิตในอนาคต					
3	คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ศึกษาการจัดการศึกษาฐานสมรรถนะ และศึกษารอบหลักสูตรการศึกษาฐานสมรรถนะ					
4	คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กำหนดวิสัยทัศน์ หลักการ จุดหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ สมรรถนะหลัก 6 ด้าน และสาระการเรียนรู้ โครงสร้างหลักสูตร					
5	คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จัดทำร่างหลักสูตรสถานศึกษา และมีพิจารณาคุณภาพ ความถูกต้อง เหมาะสม เช่น การให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ หรือการรับฟังความคิดเห็นจาก ผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น					
6	คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ และรายละเอียดของหลักสูตร โดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน					
7	คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการตรวจสอบความเหมาะสมและคุณภาพของหลักสูตรก่อนการอนุมัติเพื่อให้การรับรอง การใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ					

ข้อที่	ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ	ระดับความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร						
1	คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาจัดทำแผนการใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ					
2	คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จัดทำคู่มือการใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ					
3	ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความตระหนักและความเข้าใจให้แก่ครูและบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการศึกษาการจัดการศึกษาฐานสมรรถนะ					
4	ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการพัฒนาครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาฐานสมรรถนะ					
5	ผู้บริหาร ครูและบุคลากร พัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักสูตรฐานสมรรถนะ การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ และการวัดและประเมินผลฐานสมรรถนะ					
6	ผู้บริหารสถานศึกษาวางแผนในการเตรียมสื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยี แหล่งเรียนรู้และทรัพยากรทางการศึกษาอื่น ๆ ที่จะนำมาสนับสนุนครูในการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ					
7	ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดแนวทางการนิเทศและติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ					
การนำหลักสูตรไปใช้						
1	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนนำหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะไปใช้และปรับปรุงการจัดการเรียนรู้					
2	ครูผู้สอนนำหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะที่มีการกำหนดคำอธิบายรายวิชาไว้แล้ว ไปจัดทำโครงสร้างรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมาย					

ข้อที่	ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของแนวทางเตรียมการบริหาร หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ	ระดับความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
3	ครูผู้สอนจัดทำโครงสร้างรายวิชา โดยจัดลำดับหน่วยการเรียนรู้ และกำหนดเวลาเรียนของแต่ละหน่วยการเรียนรู้					
4	ครูผู้สอนจัดทำหน่วยการเรียนรู้ โดยพิจารณาผลลัพธ์การเรียนรู้รายปี สมรรถนะหลัก และสมรรถนะเฉพาะทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ					
5	ครูผู้สอนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยมีกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้เชิงสมรรถนะ การกำหนดการประเมินการเรียนรู้ และหลักฐานการเรียนรู้ และการกำหนดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปสู่การจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน					
6	ครูผู้สอนออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาสมรรถนะ ซึ่งเป็นการพัฒนาความรู้ ทักษะและคุณลักษณะไปด้วยกัน					
7	ครูผู้สอนมีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน					
8	ครูผู้สอนเลือกทรัพยากรและสื่อในการเรียนรู้ที่หลากหลายจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิผล เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร					
ด้านการประเมินหลักสูตร						
1	ผู้บริหารสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ					
2	คณะกรรมการประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ การประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ และปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ					

ข้อที่	ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของแนวทางเตรียมการบริหาร หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ	ระดับความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1
3	คณะกรรมการประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ กำหนดวัตถุประสงค์ กำหนดหลักเกณฑ์การประเมินหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ					
4	คณะกรรมการประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ สร้างเครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขอบเขตและระยะเวลาที่กำหนด					
5	คณะกรรมการประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดและรายงานต่อสถานศึกษา					
6	คณะกรรมการประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ จัดทำรายงานผลการประเมินหลักสูตร ด้านการประเมินความถูกต้องเหมาะสมของหลักสูตร การประเมินการใช้หลักสูตร และการประเมินผลการใช้หลักสูตร					
7	ผู้บริหารสถานศึกษา ใช้ข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการประเมินหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะไปใช้ในการปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะให้สมบูรณ์					

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ภาคผนวก ค ตารางแสดงค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (IOC)

ข้อ	ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของแนวทาง เตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ				IOC	แปลผล
		คน ที่ 1	คน ที่ 2	คน ที่ 3	รวม		
ด้านการจัดทำหลักสูตร							
1	ผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษาจากบุคคลที่มีส่วน เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน เพื่อดำเนินการ จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จัดทำข้อมูลความต้องการจำเป็นตาม บริบทของสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และ สถานการณ์ปัจจุบันที่บ่งบอกถึงสมรรถนะ ที่ผู้เรียนต้องมีเพื่อการใช้ชีวิตในอนาคต	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ศึกษาการจัดการศึกษาฐานสมรรถนะ และ ศึกษากรอบหลักสูตรการศึกษาฐาน สมรรถนะ	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
4	คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กำหนดวิสัยทัศน์ หลักการ จุดหมาย คุณลักษณะอันพึงประสงค์ สมรรถนะหลัก 6 ด้าน และสาระการเรียนรู้ โครงสร้าง หลักสูตร	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา จัดทำร่างหลักสูตรสถานศึกษา และมี พิจารณาคุณภาพ ความถูกต้อง เหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม		
	เช่น การให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ หรือการรับฟังความคิดเห็นจาก ผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น						
6	คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะและรายละเอียดของหลักสูตร โดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการตรวจสอบความเหมาะสมและคุณภาพของหลักสูตรก่อนการอนุมัติเพื่อให้การรับรอง การใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านการวางแผนการใช้หลักสูตร							
8	คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาจัดทำแผนการใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
9	คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาจัดทำคู่มือการใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
10	ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความตระหนักและความเข้าใจให้แก่ครูและบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการศึกษาการจัดการศึกษาฐานสมรรถนะ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของแนวทางเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ				IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม		
11	ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการพัฒนาครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาฐานสมรรถนะ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
12	ผู้บริหาร ครูและบุคลากร พัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักสูตรฐานสมรรถนะ การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ และการวัดและประเมินผลฐานสมรรถนะ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
13	ผู้บริหารสถานศึกษาวางแผนในการเตรียมสื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยี แหล่งเรียนรู้และทรัพยากรทางการศึกษาอื่น ๆ ที่จะนำมาสนับสนุนครูในการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
14	ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดแนวทางการนิเทศและติดตามการใช้หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านการนำหลักสูตรไปใช้							
15	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนนำหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะไปใช้และปรับปรุงการจัดการเรียนรู้	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
16	ครูผู้สอนนำหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะที่มีการกำหนดคำอธิบายรายวิชาไว้แล้ว ไปจัดทำโครงสร้างรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมาย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของแนวทาง เตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ				IOC	แปลผล
		คน ที่ 1	คน ที่ 2	คน ที่ 3	รวม		
17	ครูผู้สอนจัดทำโครงสร้างรายวิชา โดย จัดลำดับหน่วยการเรียนรู้ และ กำหนดเวลาเรียนของแต่ละหน่วยการ เรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
18	ครูผู้สอนจัดทำหน่วยการเรียนรู้ โดย พิจารณาผลลัพธ์การเรียนรู้รายปี สมรรถนะหลัก และสมรรถนะเฉพาะทั้ง ด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
19	ครูผู้สอนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้โดยมี กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้เชิง สมรรถนะ การกำหนดการประเมินการ เรียนรู้และหลักฐานการเรียนรู้ และการ กำหนดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ไปสู่การ จัดการเรียนรู้ในห้องเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
20	ครูผู้สอนออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ สามารถพัฒนาสมรรถนะ ซึ่งเป็นการ พัฒนาความรู้ ทักษะและคุณลักษณะไป ด้วยกัน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
21	ครูผู้สอนมีการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็น รายบุคคล เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการ ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการ พัฒนาผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของแนวทาง เตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ				IOC	แปลผล
		คน ที่ 1	คน ที่ 2	คน ที่ 3	รวม		
22	ครูผู้สอนเลือกทรัพยากรและสื่อในการ เรียนรู้ที่หลากหลายจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้เกิดประสิทธิผล เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มี คุณภาพตามเป้าหมายของหลักสูตร	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
ด้านการประเมินหลักสูตร							
23	ผู้บริหารสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการ ประเมินผลหลักสูตรสถานศึกษาฐาน สมรรถนะ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
24	คณะกรรมการประเมินผลหลักสูตร สถานศึกษาฐานสมรรถนะ มีการเก็บ รวบรวมข้อมูลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ฐานสมรรถนะ การประเมินผลการใช้ หลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ และ ปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาฐาน สมรรถนะ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
25	คณะกรรมการประเมินผลหลักสูตร สถานศึกษาฐานสมรรถนะ กำหนด วัตถุประสงค์ กำหนดหลักเกณฑ์การ ประเมินหลักสูตรสถานศึกษาฐาน สมรรถนะ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
26	คณะกรรมการประเมินผลหลักสูตร สถานศึกษาฐานสมรรถนะสร้างเครื่องมือ และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขอบเขต และระยะเวลาที่กำหนด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของแนวทาง เตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ				IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	รวม		
27	คณะกรรมการประเมินผลหลักสูตร สถานศึกษาฐานสมรรถนะวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล โดยเปรียบเทียบกับ เกณฑ์ที่กำหนดและรายงานต่อสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
28	คณะกรรมการประเมินผลหลักสูตร สถานศึกษาฐานสมรรถนะ จัดทำรายงาน ผลการประเมินหลักสูตร ด้านการประเมิน ความถูกต้องเหมาะสมของหลักสูตร การ ประเมินการใช้หลักสูตร และการ ประเมินผลการใช้หลักสูตร	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
29	ผู้บริหารสถานศึกษา ใช้ข้อมูลสารสนเทศที่ ได้จากการประเมินหลักสูตรสถานศึกษา ฐานสมรรถนะไปใช้ในการปรับปรุง และ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ ให้สมบูรณ์	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก ง ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	40	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	40	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's

Alpha	N of Items
.983	29

ภาคผนวก ฉ หนังสือขอความร่วมมือเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

ที่ อว 0603.05/พิเศษ



คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์
อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร 65000

13 กันยายน 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ดร.กิตติ จันทรมณี

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน.....1.....ฉบับ

ด้วย นางสาวนริศรา มากมี รหัสประจำตัว 63070369 นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา ภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ ได้ดำเนินการ ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การเตรียมการบริหารหลักสูตรฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต 1” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ธีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลจากหน่วยงานของท่าน คณะศึกษาศาสตร์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุชา กอนพวง)

รักษาราชการแทนหัวหน้าภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์ : 055-96-2432 โทรสาร : 055-96-2402

นางสาวนริศรา มากมี

โทรศัพท์ : 082-391-3784

ที่ อว 0603.05/พิเศษ

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์
อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก 65000

13 กันยายน 2564

เรื่อง ขออนุญาตขอเช่าเหมาซื้อข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นางสาวนิตา จันทรมณี

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน.....1.....ฉบับ

ด้วย นางสาวนิตรา มากมี รหัสประจำตัว 63070369 นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา ภาควิชาบริหารและพัฒนการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ ได้ดำเนินการ ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การเตรียมการบริหารหลักสูตรฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต 1” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ธีรศักดิ์ อุบไมยอิชัย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลจากหน่วยงานของท่าน คณะศึกษาศาสตร์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุชา กอนพวง)

รักษาราชการแทนหัวหน้าภาควิชาบริหารและพัฒนการศึกษา ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์ : 055-96-2432 โทรสาร : 055-96-2402

นางสาวนิตรา มากมี

โทรศัพท์ : 082-391-3784



ที่ อว 0603.05/พิเศษ

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก 65000

13 กันยายน 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นายอารีย์ ทะจะกัน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสระประทุม (มิตรภาพที่ 54) จังหวัดพิจิตร

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน.....¹ฉบับ

ด้วย นางสาวนริศรา มากมี รหัสประจำตัว 63070369 นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา ภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ดำเนินการ ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การเตรียมการบริหารหลักสูตรฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต 1” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ธีรศักดิ์ อุบไมยอธชัย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลจากหน่วยงานของท่าน คณะศึกษาศาสตร์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุชา กอนพวง)

รักษาราชการแทนหัวหน้าภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์ : 055-96-2432 โทรสาร : 055-96-2402

นางสาวนริศรา มากมี

โทรศัพท์ : 082-391-3784

ที่ อว 0603.05/พิเศษ



คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์
อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก 65000

13 กันยายน 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นายสิทธิศักดิ์ เทศประสิทธิ์ รองผู้อำนวยการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน.....¹.....ฉบับ

ด้วย นางสาวนริศรา มากมี รหัสประจำตัว 63070369 นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา ภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ ได้ดำเนินการ ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การเตรียมการบริหารหลักสูตรฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต 1” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ธีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลจากหน่วยงานของท่าน คณะศึกษาศาสตร์ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะประโยชน์ทางวิชาการต่อไป คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุชา กอนพวง)

รักษาราชการแทนหัวหน้าภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์ : 055-96-2432 โทรสาร : 055-96-2402

นางสาวนริศรา มากมี

โทรศัพท์ : 082-391-3784

ที่ อว 0603.05/พิเศษ



คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์
อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก 65000

13 กันยายน 2564

เรื่อง ขออนุมัติครุภัณฑ์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นางสาวสุภาพร บุญคำ ศึกษาพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน.....¹ฉบับ

ด้วย นางสาวนริศรา มากมี รหัสประจำตัว 63070369 นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา ภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ ได้ดำเนินการ ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การเตรียมการบริหารหลักสูตรฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต 1” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ธีรศักดิ์ อุปมัยอริชัย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลจากหน่วยงานของท่าน คณะศึกษาศาสตร์ จึงใคร่ขออนุมัติครุภัณฑ์จากท่านโปรดอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนุชา กอนพวง)

รักษาราชการแทนหัวหน้าภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์ : 055-96-2432 โทรสาร : 055-96-2402

นางสาวนริศรา มากมี

โทรศัพท์ : 082-391-3784



ที่ อว.๐๖๐๓.๐๒/ว ๐๓๒๓

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน.....ฉบับ

ด้วย นางสาวริศรา มากมี รหัสประจำตัว ๖๓๐๗๐๓๖๙ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การเตรียม
การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต ๑” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ธีรศักดิ์ อุบไมยอริชัย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ในการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องนี้ จำเป็นต้องเก็บข้อมูลจากหน่วยงานของท่าน บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยนเรศวร จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดอนุญาตให้นิสิตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
ในการศึกษาค้นคว้าอิสระซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนามัย นาคุดม)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๕๕๙๖-๘๘๒๗

โทรสาร ๐-๕๕๙๖-๘๘๒๖

๒. นางสาวริศรา มากมี

โทร. ๐๘-๒๓๓๙๑-๓๓๗๘๔

ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย



บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย งานวิชาการ โทร. ๘๘๒๗

ที่ อว ๐๖๐๓.๐๒/ว ๐๓๒๒

วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ

เรียน ดร.สักริพร เขาวนชัย

ด้วย นางสาวนริศรา มากมี รหัสประจำตัว ๖๓๐๗๐๓๖๙ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต ๑” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ธีรศักดิ์ อุบไมยอริชัย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ในการค้นคว้าอิสระเกี่ยวกับเรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ ดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนามัย นาอุดม)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ อว ๐๖๐๓.๐๒/ว ๐๓๒๒

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ

เรียน คุณประหยัด เจริญชัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างการค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ฉบับ

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางสาวนริศรา มากมี รหัสประจำตัว ๖๓๐๗๐๓๖๙ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การเตรียม
การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต ๑” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ธีรศักดิ์ อุบไมยอธชัย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ในการค้นคว้าอิสระเกี่ยวกับเรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร พิจารณาแล้วเห็นว่า
ท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไข
เครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ ดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่า
คงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนามัย นาอุดม)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๕๕๙๖-๘๘๒๗

โทรสาร ๐-๕๕๙๖-๘๘๒๖

๒. นางสาวนริศรา มากมี

โทร. ๐๘-๒๓๙๔-๓๗๘๔

ที่ อว ๐๖๐๓.๐๒/ว ๐๓๒๒



บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ

เรียน คุณวิษณุพล ถิ่นนุช

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างการค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ฉบับ

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางสาวนริศรา มากมี รหัสประจำตัว ๖๓๐๗๐๓๖๙ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง "การเตรียมการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต ๑" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.ธีรศักดิ์ อุบไมยอริชัย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ในการค้นคว้าอิสระเกี่ยวกับเรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร พิจารณาแล้วเห็นว่า ท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ ดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนามัย นาอุดม)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๕๕๕๖-๘๘๒๗

โทรสาร ๐-๕๕๕๖-๘๘๒๖

๒. นางสาวนริศรา มากมี

โทร. ๐๘-๒๓๙๑-๓๗๘๔

ภาคผนวก ข รายชื่อโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

ทั้งหมด 35 โรงเรียน ได้แก่

ที่	ชื่อโรงเรียน	ที่อยู่
1	ชุมชนวัดคลองคะเชนทร์	หมู่ 5 บ้านคลองคะเชนทร์ ต.คลองคะเชนทร์ อ.เมืองพิจิตร จ.พิจิตร
2	วัดคลองโนน	หมู่ 9 บ้านคลองโนน ต.คลองคะเชนทร์ อ.เมืองพิจิตร จ.พิจิตร
3	วัดดงกลาง	หมู่ 3 บ้านดงกลาง ต.ดงกลาง อ.เมืองพิจิตร จ.พิจิตร
4	วัดป่ามะคาบ(สามัคคีพิทยาคาร)	หมู่ 3 บ้านป่ามะคาบ ต.ป่ามะคาบ อ.เมืองพิจิตร จ.พิจิตร
5	พิจิตรอนุสรณ์	หมู่ 1 บ้านเมืองเก่า ต.เมืองเก่า อ.เมืองพิจิตร จ.พิจิตร
6	วัดหาดมูลกระบือ	หมู่ 1 วัดหาดมูลกระบือ ต.ย่านยาว อ.เมืองพิจิตร จ.พิจิตร
7	บ้านวังกระดี่ทอง	หมู่ 10 บ้านวังกระดี่ทอง ต.ย่านยาว อ.เมืองพิจิตร จ.พิจิตร
8	บ้านสายคำไห้	หมู่ 1 บ้านสายคำไห้ ต.สายคำไห้ อ.เมืองพิจิตร จ.พิจิตร
9	วัดหนองนาคำพิทยา	หมู่ 5 บ้านหนองนาคำ ต.หัวดง อ.เมืองพิจิตร จ.พิจิตร
10	อนุบาลวังทรายพูน	หมู่ 1 บ้านวังทรายพูน ต.วังทรายพูน อ.วังทรายพูน จ.พิจิตร
11	เนินหัวไล่หนองยางพิทยาคม	หมู่ 5 บ้านเนินหัวไล่ ต.วังทรายพูน อ.วังทรายพูน จ.พิจิตร
12	บ้านหนองปลาไหล	หมู่ 1 บ้านหนองปลาไหล ต.หนองปลาไหล อ.วังทรายพูน จ.พิจิตร
13	บ้านหนองพระ	หมู่ 16 บ้านหนองพระ ต.หนองพระ อ.วังทรายพูน จ.พิจิตร
14	บ้านหนองพง	หมู่ 6 บ้านหนองพง ต.ทุ่งใหญ่ อ.โพธิ์ประทับช้าง จ.พิจิตร
15	อนุบาลโพธิ์ประทับช้าง(ทุ่งใหญ่)	หมู่ 11 บ้านเนินสะอาด ต.ทุ่งใหญ่ อ.โพธิ์ประทับช้าง จ.พิจิตร
16	บ้านเนินขวาง	หมู่ 1 บ้านเนินขวาง ต.เนินสว่าง อ.โพธิ์ประทับช้าง จ.พิจิตร
17	บ้านเนินพลวงวิทยา	หมู่ 7 บ้านเนินพลวง ต.เนินสว่าง อ.โพธิ์ประทับช้าง จ.พิจิตร
18	บ้านหนองสะแก	หมู่ 6 บ้านหนองสะแก ต.เนินสว่าง อ.โพธิ์ประทับช้าง จ.พิจิตร
19	บ้านมาบมะไฟ	หมู่ 12 บ้านมาบสว่าง ต.เนินสว่าง อ.โพธิ์ประทับช้าง จ.พิจิตร
20	วัดบ้านไผ่ท่าโพไต้	หมู่ 3 บ้านไผ่ท่าโพไต้ ต.ไผ่ท่าโพ อ.โพธิ์ประทับช้าง จ.พิจิตร
21	วัดหนองหลวง	หมู่ 3 บ้านหนองหลวง ต.ไผ่รอบ อ.โพธิ์ประทับช้าง จ.พิจิตร
22	วัดสระประทุม(มิตรภาพที่ 54)	หมู่ 6 บ้านสระประทุม ต.ไผ่รอบ อ.โพธิ์ประทับช้าง จ.พิจิตร
23	บ้านหนองหัวปลวก	หมู่ 12 บ้านหนองหัวปลวก ต.ไผ่รอบ อ.โพธิ์ประทับช้าง จ.พิจิตร
24	ชุมชนวัดวังจิก	หมู่ 9 บ้านเพชรวังจิก ต.วังจิก อ.โพธิ์ประทับช้าง จ.พิจิตร
25	บ้านมาบกระเปา	หมู่ 4 บ้านมาบกระเปา ต.หนองโสน อ.สามง่าม จ.พิจิตร
26	บ้านสุขสำราญ	หมู่ 6 บ้านสุขสำราญ ต.หนองโสน อ.สามง่าม จ.พิจิตร
27	บึงเต่าวิทยา	หมู่ 5 บ้านบึงเต่า ต.หนองโสน อ.สามง่าม จ.พิจิตร
28	บ้านหนองตะเคียน	หมู่ 1 บ้านหนองตะเคียน ต.คลองทราย อ.สากเหล็ก จ.พิจิตร
29	บ้านวังอ้อ	หมู่ 5 บ้านท่าคล้อ ต.ท่าเยียม อ.สากเหล็ก จ.พิจิตร
30	บ้านวังทับไทร	หมู่ 1 บ้านวังทับไทร ต.วังทับไทร อ.สากเหล็ก จ.พิจิตร
31	อนุบาลสากเหล็ก	หมู่ 1 บ้านสากเหล็ก ต.สากเหล็ก อ.สากเหล็ก จ.พิจิตร
32	วัดโนนสะอาด	หมู่ 4 บ้านหนองสะอาด ต.บ้านนา อ.วชิรบุรี จ.พิจิตร
33	บ้านหนองหูล้าง	หมู่ 6 บ้านหนองหูล้าง ต.บ้านนา อ.วชิรบุรี จ.พิจิตร
34	บ้านหนองขาว	หมู่ 9 บ้านหนองขาว ต.บึงบัว อ.วชิรบุรี จ.พิจิตร